

**Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social
Tulcea**

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE
PENTRU DEZVOLTAREA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PROFESIONAL ȘI TEHNIC
(PLAI)**

**JUDEȚUL
TULCEA
2019 – 2025**

Noiembrie 2019

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	5
1.CONTEXTUL EUROPEAN.....	7
2.CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI REGIONAL.....	10
2.1. Contextul național	10
2.2. Contextul regional.....	14
3. ASPECTE DEMOGRAFIE	16
3.1. Evoluții și situația actuală.....	16
3.1.1 Statistica recensământului populației 2011	16
3.1.2. Structura pe grupe de vîrstă	18
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural).....	19
3.1.4. Distribuția pe sexe	22
3.1.5. Structura etnică	22
3.1.6. Mișcarea migratorie.....	24
3.1.7. Nivelul de trai.....	27
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060.....	28
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT.....	30
4. PROFILUL ECONOMIC LOCAL	32
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici	32
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	32
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active.....	35
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții	38
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create	40
4.2. Proiecția principalilor indicatori economici	42
4.3. Alte informații și informații parțiale	43
4.3.1. Cercetarea - dezvoltare	43
4.3.2. Industria	44
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	44
4.3.4. Agricultura	46
4.3.5.Turismul	47
4.3.6. Dezvoltarea durabilă.....	47
4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	50
5. PIATA MUNCII.....	51
5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)	51

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii la nivelul Regiunii de Sud-Est	51
5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	52
5.1.3. Șomajul de lungă durată	53
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	55
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	55
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	55
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	57
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	57
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	65
5.5 Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză) .	66
5.5.1. Proiecția numărului mediu de salariați	66
5.5.2. Evoluția ratei șomajului înregistrat.....	66
5.6. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă.....	67
5.6.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP	67
5.6.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	69
5.7. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT.....	76
6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL TULCEA.....	80
6.1. Indicatori de intrare în IPT.....	80
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	80
6.1.2. Gradul de cuprindere în învățământ	84
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională.....	86
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional	87
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	88
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019	89
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor din învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019	91
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional / dual în anul școlar 2018-2019.....	92

6.1.9. Ierarhizarea unităților ÎPT din județ în funcție de numărul de elevi înscriși în anul școlar 2018-2019.....	93
6.1.10. Oferta de școlarizare în ÎPT din județul Tulcea pentru anul școlar 2019-2020	94
6.1.11. Resursele umane din ÎPT din județul Tulcea.....	99
6.1.12. Infrastructura unităților de învățământ din județul Tulcea	100
6.1.13. Egalitatea de şanse, nediscriminarea și egalitatea de gen	101
6.2. Indicatori de proces.....	102
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	102
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	104
6.2.3. Situația școlară a elevilor la sfârșitul anului școlar	104
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	106
6.3. Indicatori de ieșire	107
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	107
6.3.2. Rata de absolvire pe niveluri ISCED.....	108
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație.....	110
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	111
6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	112
6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	113
6.3.7. Ponderea populației cu vîrste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET).....	113
6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)....	114
6.4. Indicatori de impact	114
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului	114
6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire pe niveluri de educație	115
6.5. Concluzii din analiza ÎPT	116
6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire	117
7. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI	118
8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA	119
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI.	121
10. Planul de măsuri	123

CUVÂNT ÎNAINTE

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio - profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia. Iată de ce progra ma ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viață activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării)

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali mulți (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consiliu de Administrație al unității de învățământ)
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) nivelul comunității din aria de acțiune a școlii

Scopul Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel județean, în perspectiva anului 2019 și la orizontul anului 2025.

PLAI cuprinde:

- ✓ analiza contextului județean din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor

---

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT

demografice, de piață a muncii și economice;

✓ analiza capacitatei sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;

✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;

Rolul PLAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea PAS și de a oferi decidenților suportul pentru informarea deciziei cu privire la oferta de formare profesională inițială în concordanță cu cererea previzionată. PLAI este elaborat și actualizat anual în cadrul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) - structură consultativă pentru problemele de educație și formare profesională a Inspectoratului Școlar Județean (ISJ). După adoptarea în cadrul CLDPS, PLAI este aprobat de Consiliul de administrație al ISJ.

1. CONTEXTUL EUROPEAN

Educația și formarea profesională din România din perspectiva țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârstă cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârstă cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârstă de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârstă cuprinsă între 4 ani și vârstă pentru înscrierea obligatorie la școală primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea ministrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiu privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscrisi într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiu privind forța de muncă)

6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹²

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Indicatori	Unitate	România Perioada de referință									Media UE-28	Țintă RO	Ținta UE
		2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015			
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	% (18-24ani)	19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10	
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	% (30-34 ani)	11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40	
Procentul persoanelor cu vârstă de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	% (15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în îPV ¹⁶	% (25-64 ani)	1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15	
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁸	% (20-64 ani)	63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75	

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- a) rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- b) ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar(ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

¹² Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code:t2020_40)

¹⁴ Sursa: Eurostat (date online, code:t2020_41)

¹⁵ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code:trng_lfs_13)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code:edat_lfse_32)

¹⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.

c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;

d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vîrstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;

e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vîrstă cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;

f) în ansamblul populației active, cu vîrstă cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;

g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: educ_ue_enra13)

2.CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI REGIONAL

2.1. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și şanse egale pentru oameni
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității române pentru perioada 2014-2020
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vîrstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii.
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea

programelor de învățământ la nevoie și tendințele pieței muncii.

3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare.
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională.
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale.
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră.
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile.

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reuși la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem.
2. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării.
3. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal.
4. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue.
5. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

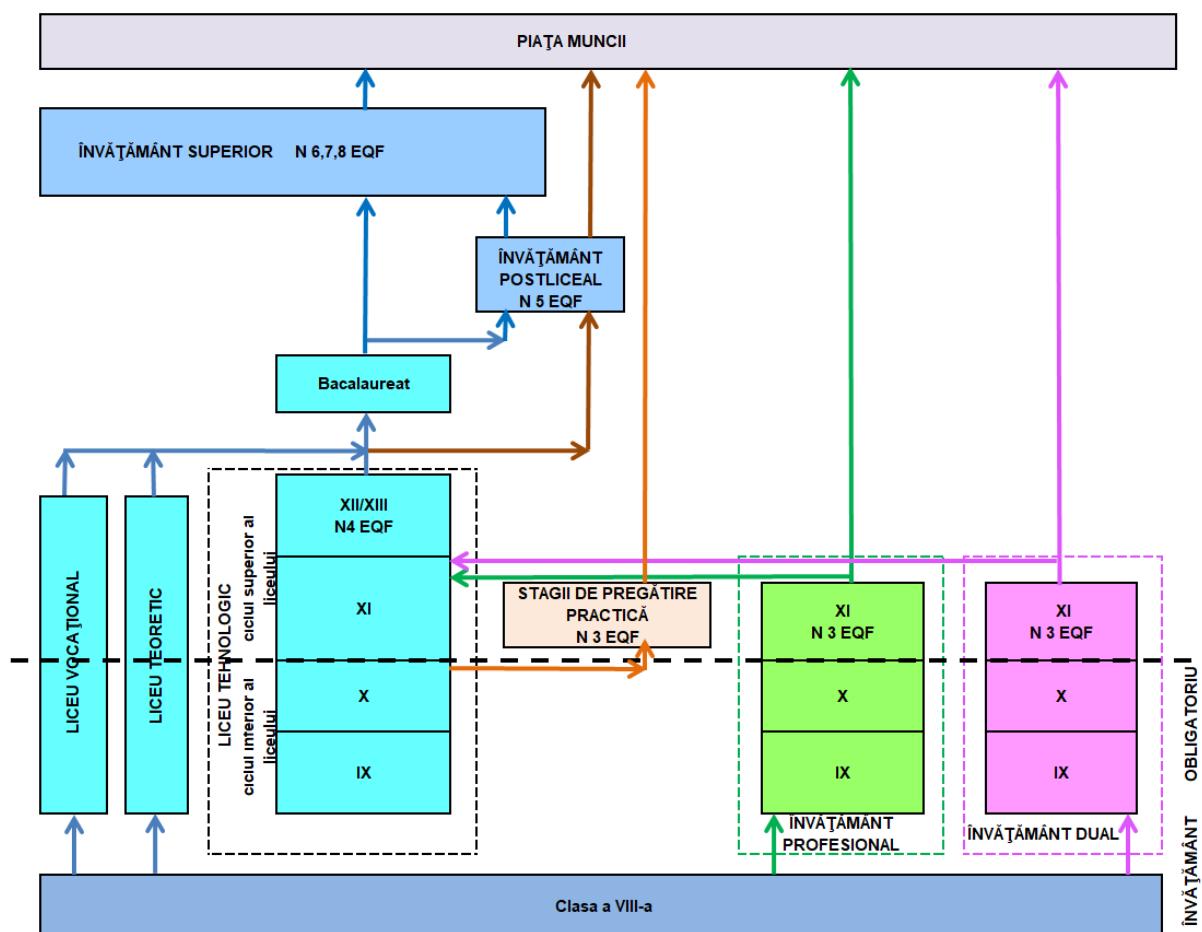
Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014 .

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Dezvoltarea componențelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională.
2. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională.
3. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- a) filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- c) filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an. Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ - agentul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o associație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ - agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”. În învățământul profesional, indiferent de forma de organizare, elevul încheie un contract de pregătire practică cu unitatea de învățământ și operatorul economic.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.2. Contextul regional

Contextul regional este definit în principal de următoarele documente strategice:

- Planul de Dezvoltare Regională Sud - Est, 2014 - 2020;
- Strategia de Dezvoltare a Județului Brăila, 2014 - 2020;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă și Planul de Acțiune ale Județului Buzău, 2014 - 2020;
- Programul de Dezvoltare a Județului Galați, 2016-2021;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Tulcea, 2014 - 2020;
- Strategia de Dezvoltare Integrată a Județului Vrancea, 2014 - 2020.

Planul de Dezvoltare Regională Sud - Est, 2014 - 2020

Obiectivul specific care privește domeniul educației în Strategia de Dezvoltare a Regiunii Sud - Est pentru perioada 2014-2020, parte a PDR 2014-2020, este „Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional”.

Acest obiectiv este susținut prin prioritatea 7 „Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială”, domeniu de intervenție 1 „Investiții în educație pentru îmbunătățirea calității învățământului și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural”.

Operațiunile orientative/activitățile aferente domeniului de intervenție mai sus menționat sunt :

- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale;
  - Dotarea infrastructurii antepreșcolare (creșe), grădinițe;
  - Dotarea infrastructurii educaționale (școli, licee);
  - Înființarea/dezvoltarea infrastructurii de after-school;
  - Dotarea infrastructurii de after-school;
- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii culturale;
  - Dotarea infrastructurii culturale;
  - Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de educație universitară;
    - Construcția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea campusurilor universitare;
    - Dotarea infrastructurii universitare;
    - Facilitarea accesului tuturor persoanelor la educație, la formare profesională, la activități sportive și culturale, în special din categoriile dezavantajate;
    - Înființarea/dezvoltarea bazelor sportive, dotarea bazelor de agrement și de recreere;
    - Corelarea ofertei sistemului educațional și de formare profesională cu noile cerințe ale pieței muncii;
    - Dezvoltarea de platforme e-learning pentru formare profesională continuă;
    - Dezvoltarea de programe educaționale specifice pentru categorii speciale (copii cu potențial înalt de educație);

- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și mediul de afaceri, universități și administrația publică și susținerea cercetării și inovării;
- Dezvoltarea acțiunilor inovative în vederea îmbunătățirii tranzitiei de la școală la piața muncii;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice și promovarea tehniciilor TIC în educație;
- Monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar și universitar;
- Acțiuni întreprinse pentru reducerea abandonului școlar;
- Campanii de informare și conștientizare cu privire la rolul educației în dezvoltarea durabilă;

Documentele strategice elaborate la nivelul județelor și municipiilor din Regiunea de Dezvoltare Sud - Est plasează educația și formarea profesională între prioritățile de dezvoltare.

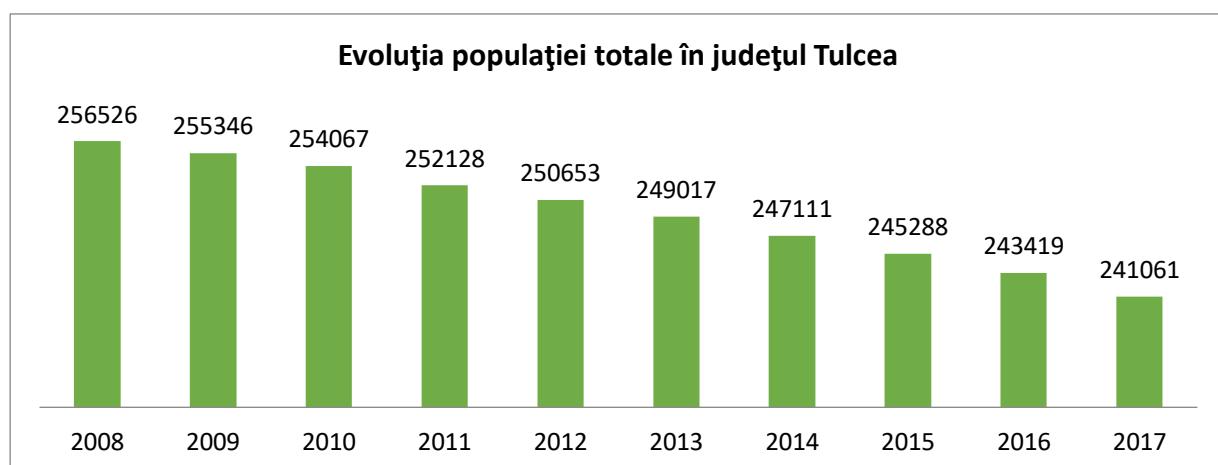
3. ASPECTE DEMOGRAFIE

3.1. Evoluții și situația actuală

Populația din județul Tulcea la data de 1 iulie 2017 era de 241.061 persoane, Tulcea fiind județul cu cel mai mic număr de locuitori din cadrul Regiunii Sud-Est (8,49% din totalul Regiunii).

În perioada 2008-2017 populația județului a înregistrat o scădere cu 15.465 persoane. (procentul scăderii 6,03% în 2017 față de 2008). Județul are cea mai mică densitate (28,36 loc/ km², în 2017), față de media pe țară de 84,4 loc/km², acest lucru datorându-se supafeței mari acoperită de ape. (*Datele la care se face referire se regăsesc ANEXA 1 e - Evoluții demografice anterioare și situația curentă*)

Fig. 3.1

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Populația județului Tulcea a înregistrat scăderi și după anul 2017. La 1 ianuarie 2019 populația județului era de 236.987 persoane, constatăndu-se o scădere cu 4.074 persoane (scădere cu 1,69%) față de anul 2017, respectiv cu 19.536 persoane (scădere cu 7,62%) față de anul 2008. (*Sursa: Direcția Județeană de Statistică Tulcea*).

Scăderea populației este un fenomen continuu care are loc atât pe cale naturală, (în anul 2018 s-au înregistrat în Tulcea o rată scăzută a fertilității, de sub 30 născuți-vii la 1000 femei de vârstă fertile și o rată scăzută de natalitate -sub 7 născuți-vii la 1000 locuitori, *Sursa INS*) cât și prin migrație (în special a tinerilor) în alte țări, dar și în alte județe mult mai dezvoltate din punct de vedere economic.

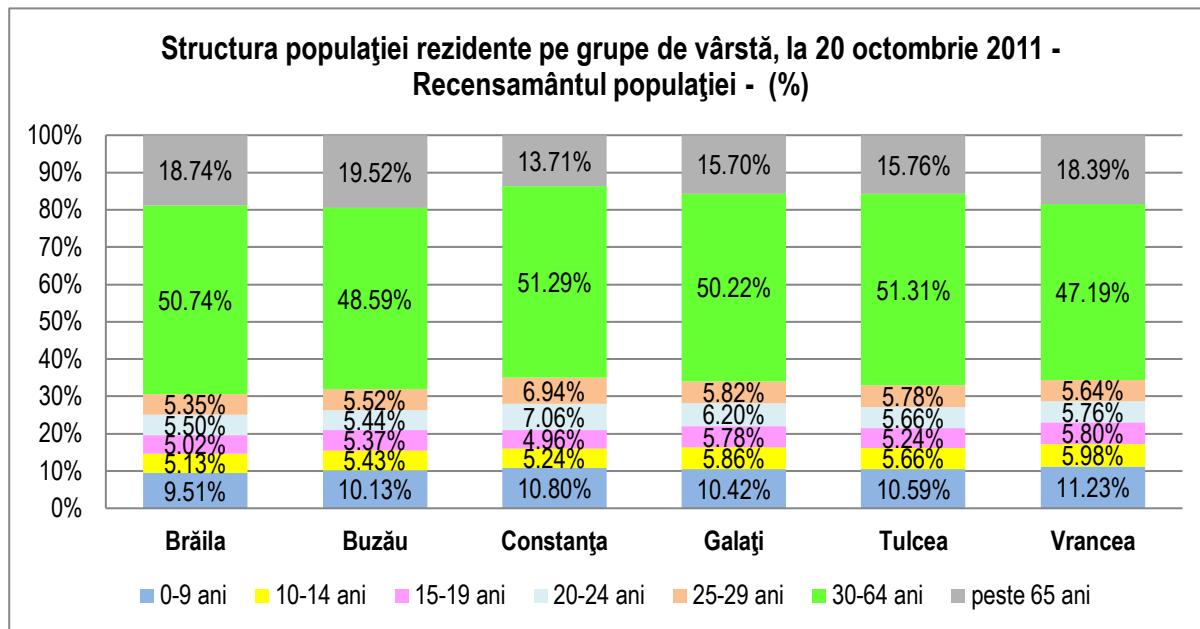
3.1.1 Statistica recensământului populației 2011

Populația județului Tulcea era la data de 20 octombrie 2011, la recensământul populației, de 213.083 persoane ceea ce reprezintă 8,37% din populația Regiunii Sud-Est și 1,06% din populația României.

La 20 octombrie 2011, în județul Tulcea distribuția pe grupe de vârstă are ponderi apropiate de valorile înregistrate la nivelul Regiunii Sud-Est, dar și de valorile naționale la toate grupurile de vîrstă. Ponderea populației tinere ca vîrstă între 0-24 ani a fost 27,15%, mai mică cu 0,3% decât cea înregistrată la nivelul Regiunii Sud-Est. Populația din grupa de vîrstă 0-14 avea în 2011, ponderea de 16,25%, mai mare decât cea înregistrată la nivelul Regiunii Sud-Est cu 0,25%. La populația în grupa de vîrstă 15-19 ani, ponderea a fost de 5,24%, mai mică decât cea înregistrată la nivel regional cu 0,12%. Populația cu vîrstă de peste 65 de ani are pondere mai mică decât valorile înregistrate la nivel regional și național.

Distribuția pe sexe la grupurile de vîrstă 10-14 ani și 15-19 ani este una echilibrată, diferențele fiind în jurul a 1 punct procentual în favoarea populației de sex masculin. (Datele la care se face referire se regăsesc "ANEXA 1 a - Recensământul populației 2011")

Fig. 3.1.1.1

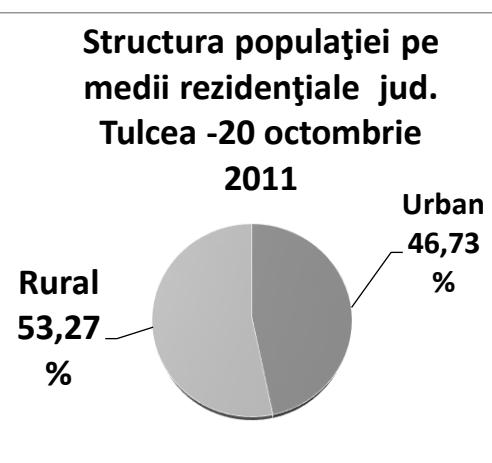

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Fig.3.1.1.2

Din punct de vedere al distribuției pe medii rezidențiale se constată că la nivelul județului Tulcea ponderile sunt apropiate de valorile Regiunii Sud-Est respectiv de cele naționale. Județul Tulcea are populația rezidentă preponderent în mediul rural 53,27%.

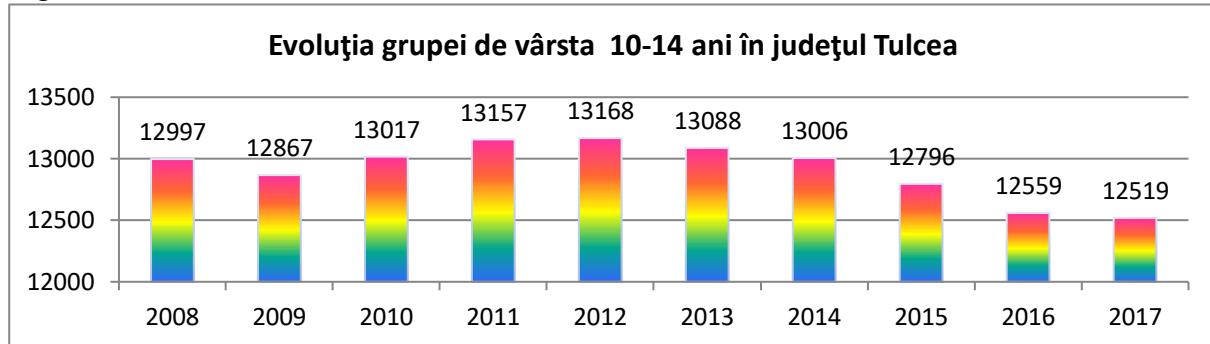
Distribuția pe sexe pe medii de reședință este una echilibrată, diferențele fiind în jurul a 1 punct procentual în favoarea populației de sex feminin. (Datele la care se face referire se regăsesc "ANEXA 1 a - Recensământul populației 2011")

3.1.2. Structura pe grupe de vîrstă

Evoluția grupelor de vîrstă, în perioada 2008-2017, arată că pentru grupa de vîrstă 10-14 ani se înregistrează o scădere pe întregul interval, în toate județele Regiunii Sud-Est. Tulcea se numără printre județele care au înregistrat cele mai mici scăderi (scădere cu 478 persoane, respectiv scădere cu 3,68%) (*Datele la care se face referire se regăsesc ""ANEXA 1 e - Evoluții demografice anterioare și situația curentă*).

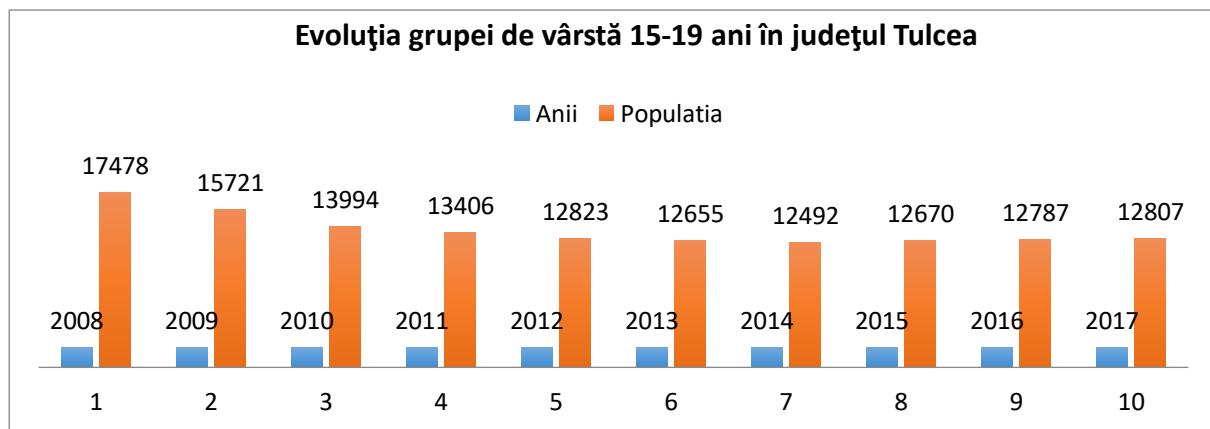
Fig.3.1.2.1

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

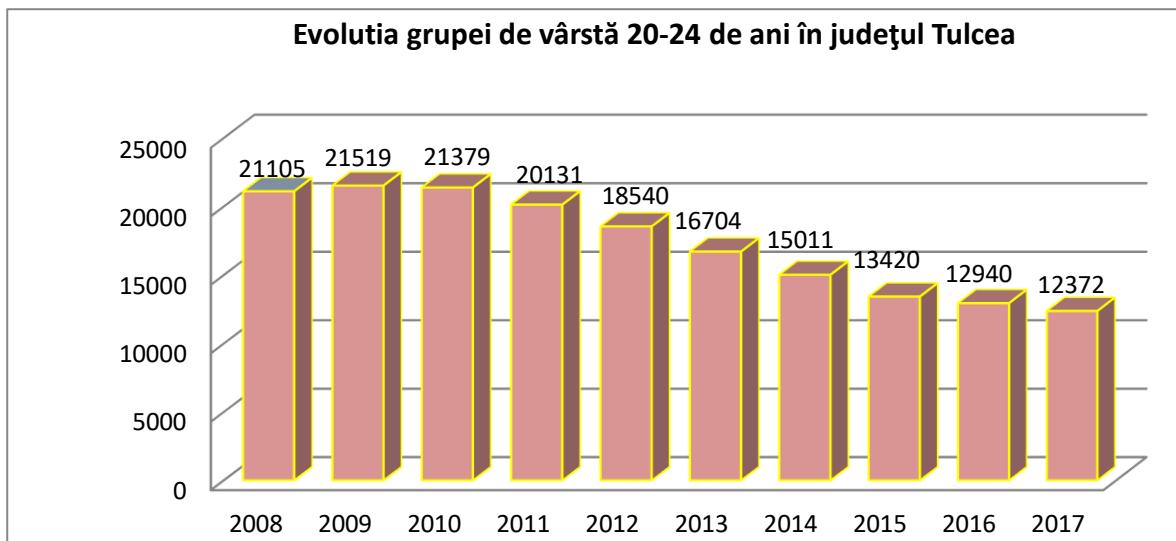
La grupa de vîrstă 15-19 ani, evoluția în perioada 2008-2017 arată o scădere a populației din această grupă la nivelul județului Tulcea, însă în ultimii 2 ani ai perioadei analizate se constată o ușoară revenire pe creștere. Populația cu vîrstă 15-19 ani a înregistrat o scădere cu 4671 persoane, de la 17.478 persoane în 2008 la 12.807 persoane în 2017. Procentual s-a înregistrat o scădere cu 26,73% în 2017 comparativ cu 2008. (*Datele la care se face referire se regăsesc ""ANEXA 1 e - Evoluții demografice anterioare și situația curentă*)

Fig. 3.1.2.2

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

La grupa de vîrstă 20-24 de ani în perioada 2008-2017 s-a înregistrat cea mai accentuată scădere dintre toate grupele de vîrstă, la nivelul județului Tulcea. Populația cu vîrstă 20-24 de ani a înregistrat o scădere cu 8.733 persoane în 2017 față de 2008, diminuare care însă reprezintă 41,38% din populația din acestă grupă de vîrstă. (*Datele la care se face referire se regăsesc ""ANEXA 1 e - Evoluții demografice anterioare și situația curentă*).

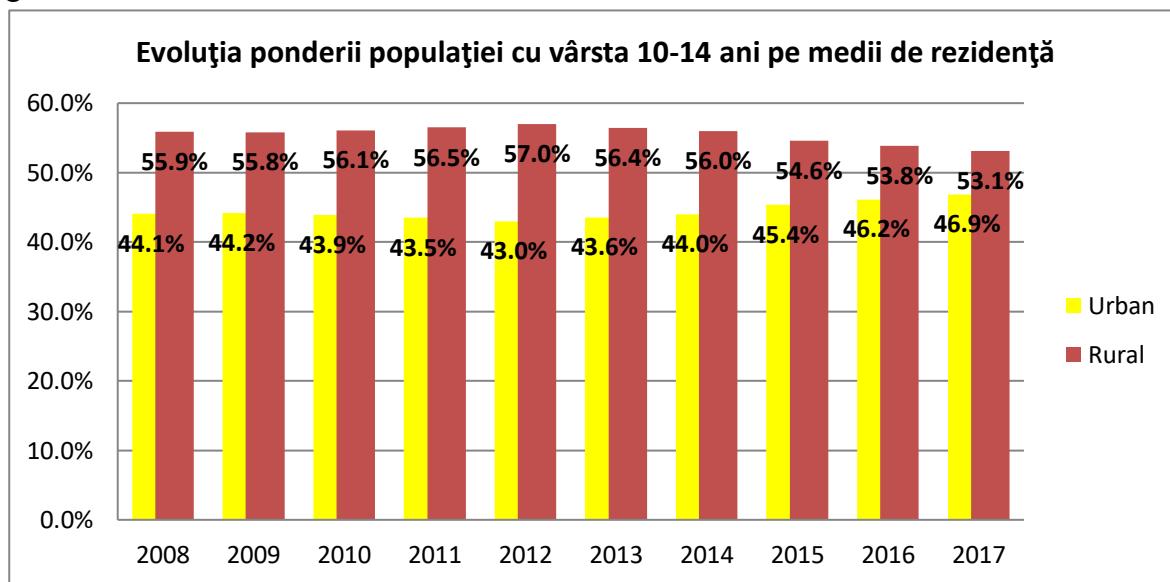
Fig.3.1.2.3.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

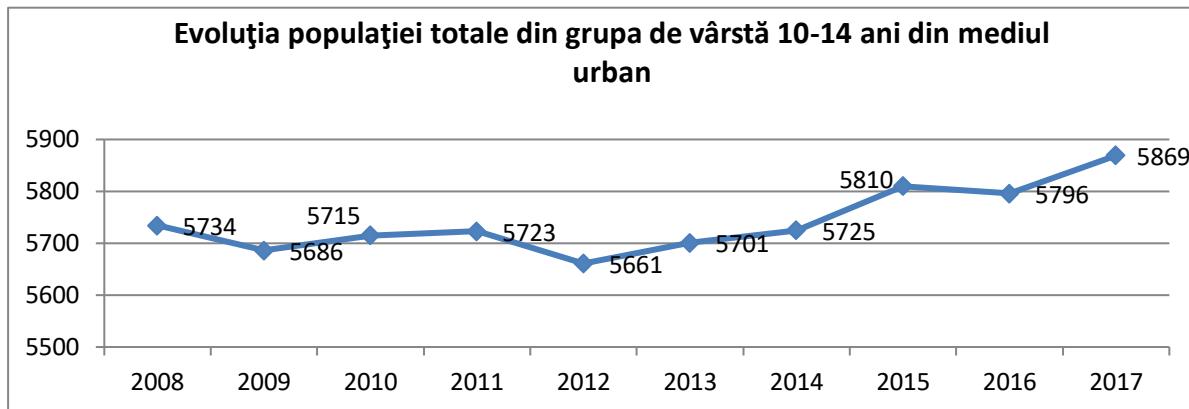
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

La grupa de vîrstă 10-14 ani, evoluția în perioada 2008-2017, pe medii de rezidență, la data de 1 iulie, în județul Tulcea arată o scădere a populației din mediul rural cu 613 persoane, însă județul Tulcea înregistrează cel mai scăzut grad de urbanizare la grupa de vîrstă 10-14 ani, în anul 2017 comparativ cu celelalte județe ale Regiunii Sud-Est.

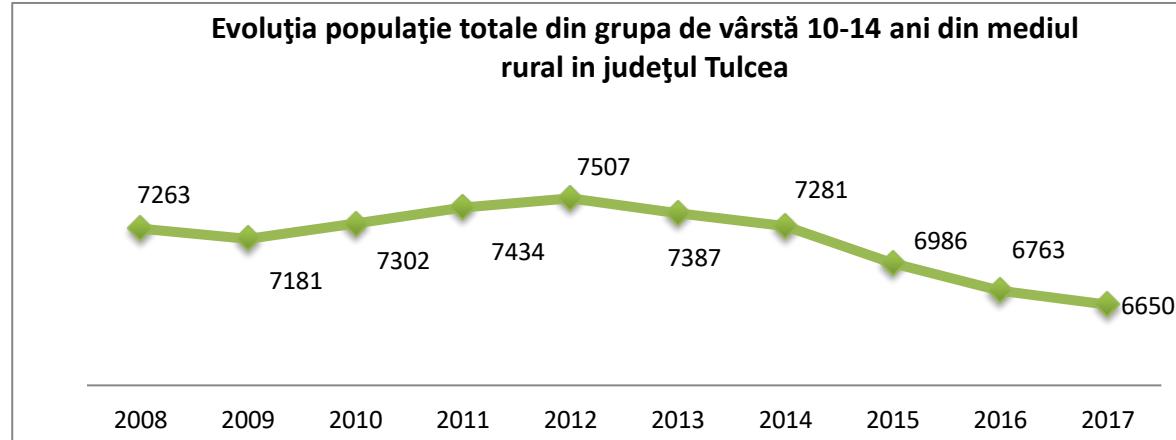
In mediul urban s-a înregistrat o creștere cu 135 persoane in 2017 comparativ cu 2008, dar ponderea cea mai mare a populației la această grupă de vîrstă, 53,1% o deține mediul rural. (*Datele la care se face referire se regăsesc " ANEXA 1 f - Evoluții demografice anterioare și situația curentă"*)

Fig. 3.1.3.1

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Fig. 3.1.3.2

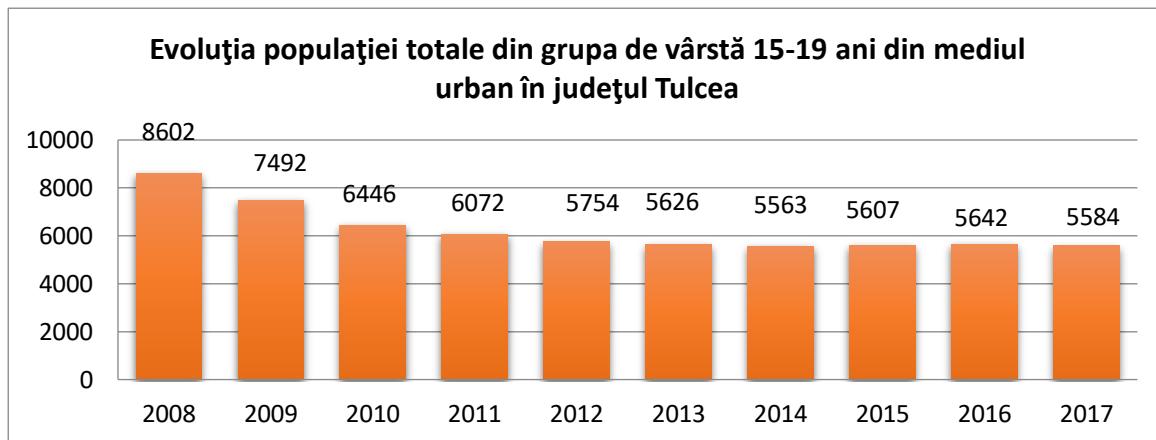
Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Fig. 3.1.3.3

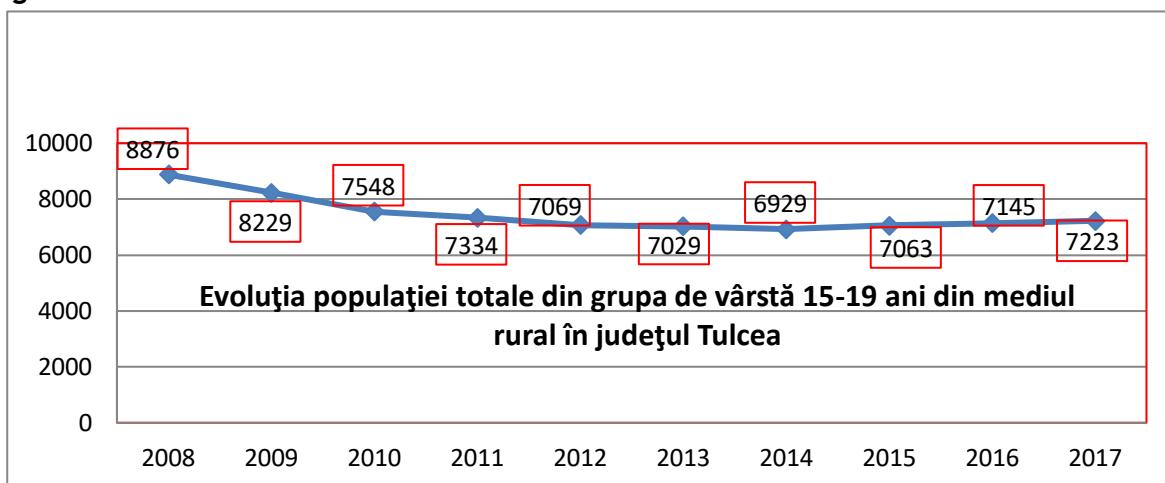
Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

La grupa de vârstă 15-19 ani, evoluția în perioada 2008-2017, pe medii de rezidență, la data de 1 iulie, arată o creștere a ponderii populației din mediul rural în județul Tulcea. Ponderea populației din mediul rural la această grupă de vârstă, în 2017 a fost de 56,4%. În valori absolute, la grupa de vîrstă 15-19 ani, evoluția în perioada 2008-2017, pe medii de rezidență, arată o scădere a populației din mediul rural cu 1731 persoane în 2017 față de 2008.

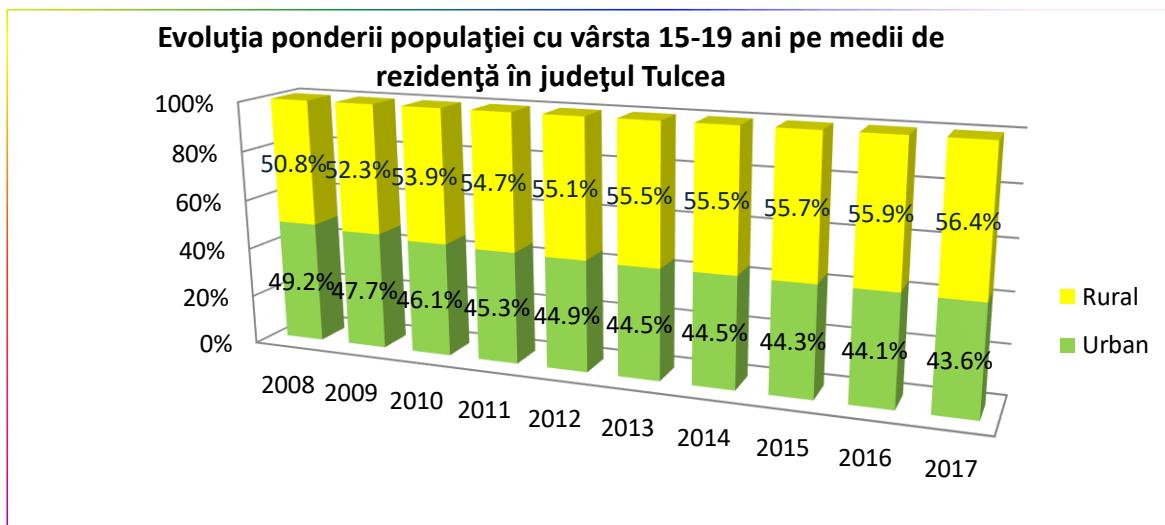
În anul 2017 județul Tulcea înregistra cel mai mic grad de urbanizare 43,6% la această grupă de vârstă, comparativ cu celelalte județe ale Regiunii Sud-Est, dar și în raport cu ceilalți ani ai perioadei. (*Datele la care se face referire se regăsesc "ANEXA 1 f - Evoluții demografice anterioare și situația curentă"*)

Fig. 3.1.3.4

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Fig. 3.1.3.5

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Fig. 3.1.3.6

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

3.1.4. Distribuția pe sexe

Structura populației pe sexe la nivelul județului Tulcea pentru grupele de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani, este foarte apropiată de structura la nivel național ,cu o variație sub un punct procentual, preponderentă fiind populația de sex masculin.

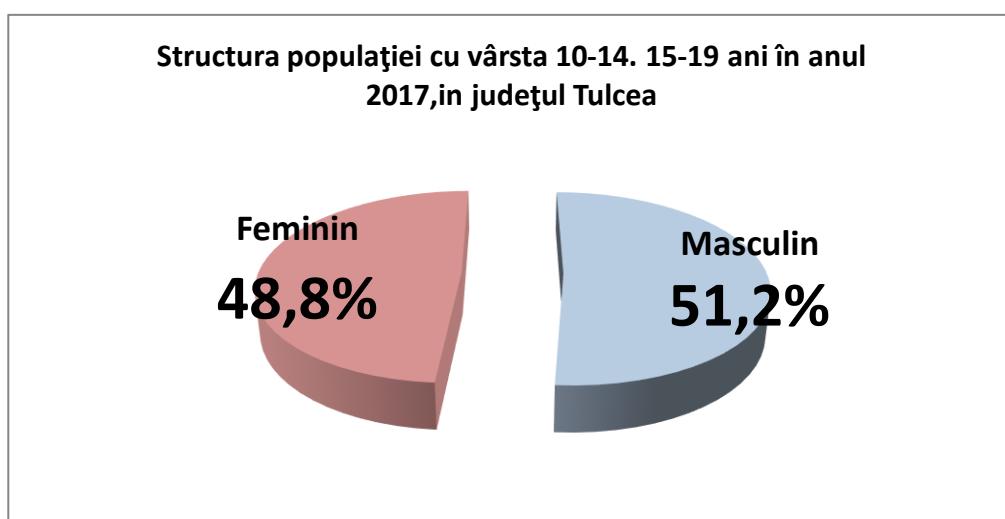
La grupa de vârstă 10-14 ani, diferența dintre ponderea populației feminine și a celei masculine, în anul 2017, a fost de 2,4 puncte procentuale în favoarea populației masculine (48,8% ponderea populației feminine și 51,2% ponderea populației masculine).

La grupa de vârstă 15-19 ani, diferența dintre ponderea populației feminine și a celei masculine, în anul 2017, a fost de 2,4 puncte procentuale în favoarea populației masculine (48,8% ponderea populației feminine și 51,2% ponderea populației masculine).

În perioada 2008 - 2017 nu s-au produs modificări relevante în structura pe sexe a populației, nici la grupa de vârstă 10-14 ani, nici la grupa de vârstă 15-19 ani, fluctuațiile fiind sub 1 punct procentual la nivelul județului Tulcea. (*Datele la care se face referire se regăsesc "ANEXA 1 g - Evoluții demografice anterioare și situația curentă POPULAȚIA TOTALĂ, DUPĂ DOMICILIU, PE SEXE ȘI GRUPE DE VÂRSTĂ, LA 1 iulie "*)

Fig. 3.1.4

Sursa datelor:
INS baza de date
TEMPO On-line

3.1.5. Structura etnică

Regiunea Sud-Est se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă. Datele de la recensământul populației și locuințelor din 2011 arată că 4,8% din populația Regiunii Sud - Est o reprezintă minorități etnice. În județul Tulcea structura etnică se prezintă astfel: Tabel 3.1.5

Tabel 3.1.5

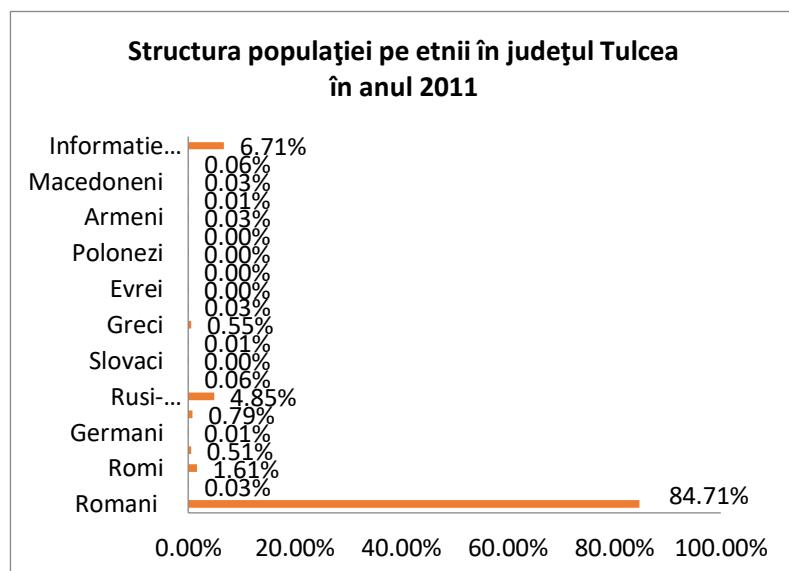
Greci	Italieni	Evrei	Polonezi	Armeni	Ceangai	Macedoneni	Alte etnii	Informatie nedisponibila	
1181	57	7	4	58	17	59	132	14305	
0,55%	0,03%	0,00%	0,00%	0,03%	0,01%	0,03%	0,06%	6,71%	
Romani	Maghiari	Rromi	Ucraineni	Germani	Turci	Rusi-Lipoveni	Tatari	Slovaci	Bulgari
18049 6	70	3423	1083	23	1674	10342	119	4	23
84,71%	0,03%	1,61%	0,51%	0,01%	0,79 %	4,85%	0,06%	0,00%	0,01%

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populatiei 2011

În prezent, pe teritoriul județului conviețuiesc în armonie, de secole, circa 18 etnii ale căror obiceiuri și credințe au fost integrate în viața culturală și spirituală a județului. Din datele pe anul 2011, rezulta ca 84,71% din populație s-a declarat de etnie română și 15,29% de altă etnie, cele mai numeroase grupuri etnice fiind reprezentate de ruși și lipoveni - 4,85% din populația stabilă, turci-0,79%, rromi-1,61%, greci- 0,55%, ucraineni - 0,51%, alte etnii unguribulgari, germani, armeni, alte naționalități. (*Datele la care se face referire se regăsesc "ANEXA 1 b - Recensământul populației 2011 POPULATIA DUPA ETNIE "*)

Fig.3.1.5.1

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populatiei 2011

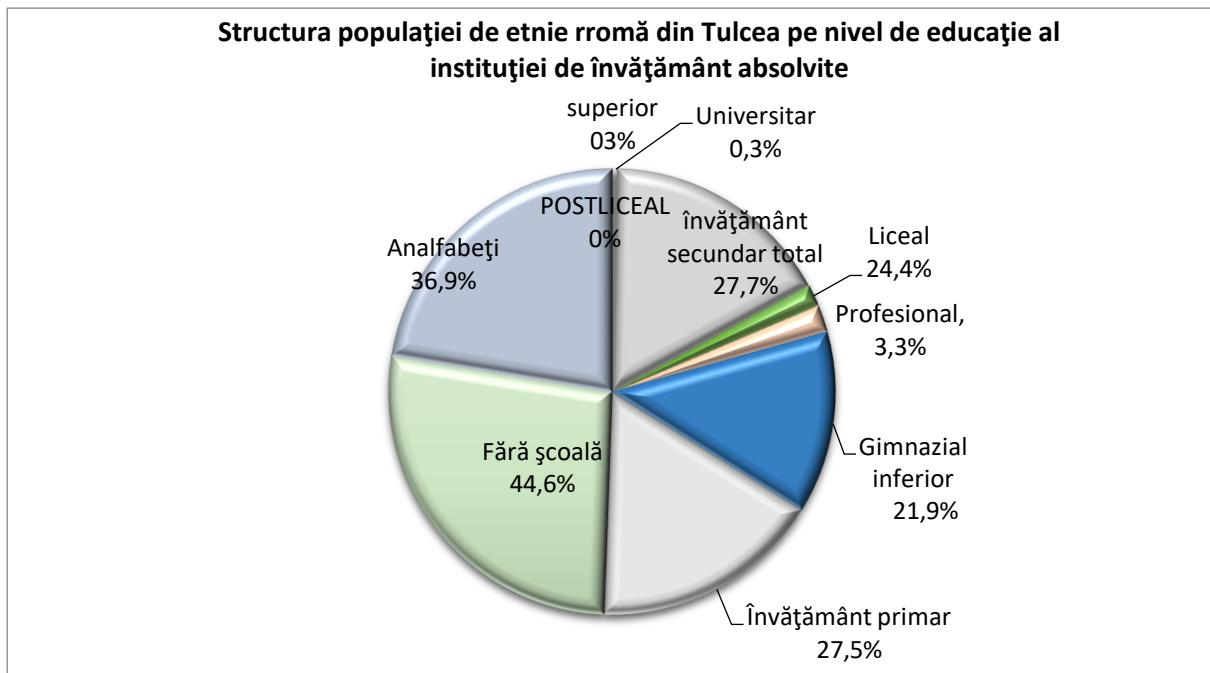

Din punct de vedere al nivelului de educație pe etnii, o situație îngrijorătoare se înregistrează la recensământul populației din 2011 în cazul populației rromă. Astfel, la nivelul județului 1.165 de persoane de etnie româna sunt fară școală absolvită, ceea ce reprezinta 44,6% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie româna. Mai mult, 965 de personae sunt analfabete, ceea ce reprezintă un procent de 36,9% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie rromă. 49,4% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie rromă au absolvit doar învățământul primar sau gimnazial (27,5% absolvenți doar de învățământ primar și 21,9% absolvenți doar de învățământ gimnazial). Sunt absolvenți de învățământ secundar superior doar 27,7% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie rromă (3,3% absolvenți de învățământ profesional și de ucenici și

24,4% absolvenți de învățământ liceal). 0,0%din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie rromă a absolvit învățământ postliceal și de maiștri și doar 0,3% învățământ superior.

În cazul populației de etnie turcă, cu toate că ponderea persoanelor de 10 ani și peste absolvenți de învățământ superior, învățământ postliceal și de maiștri și secundar superior este mare, peste 50%, înregistrează valori mari ale populației fară scoala absolvită 20,9% și analfabeti 17,8%. (*Datele la care se face referire se regăsesc "ANEXA 1 d - Recensământul populației 2011 POPULATIA DE 10 ANI SI PESTE, DUPA ETNIE SI NIVELUL DE EDUCATIE AL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE"*)

Fig. 3.1.5.2

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populatiei 2011

3.1.6. Mișcarea migratorie

Emigrația este dificil de surprins pe baza surselor administrative, deoarece în legislația națională nu există obligația cetătenilor de a anunța autoritățile în cazul stabilirii reședinței obișnuite în altă țară. Înregistrarea în evidențele Direcției Pașapoarte se face numai în cazul în care cetăeanul român solicită stabilirea domiciliului (reședința permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene sau nu.

Pentru emigrație, datele existente din surse administrative nu acoperă întregul fenomen al emigrației, existând o subevaluare severă a numarului de emigranți.

Lipsa disponibilității cifrelor exacte privind emigrația a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naționale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date științifice”.

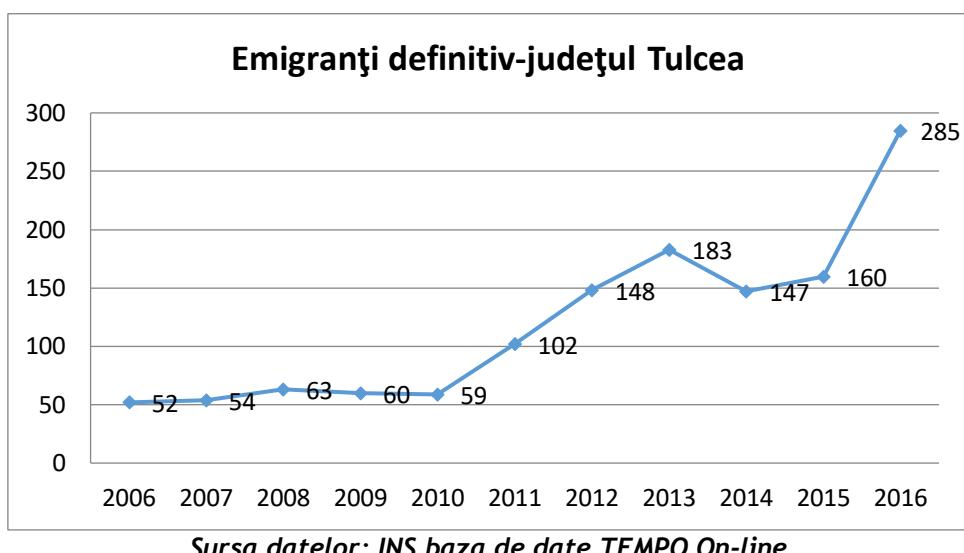
Evoluția numarului de emigranți definitiv, desi, în cifre absolute, pare puternic subevaluată

indică pentru intervalul 2006-2016 o tendință de creștere la nivelul județului Tulcea. Numărul total al emigranților definitiv fiind de 1313 persoane în perioada 2006-2016, respectiv 2400 persoane în perioada 1990-2016.

Tabel 3.1.6.1

Anul	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Total 2006-2016
emigranți definitivi	52	54	63	60	59	102	148	183	147	160	285	1313

Sursa "ANEXA 1 h - Evoluții demografice anterioare și situația curentă. Emigranți definitivi pe regiuni de dezvoltare și județe de plecare"

Fig. 3.1.6.1

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

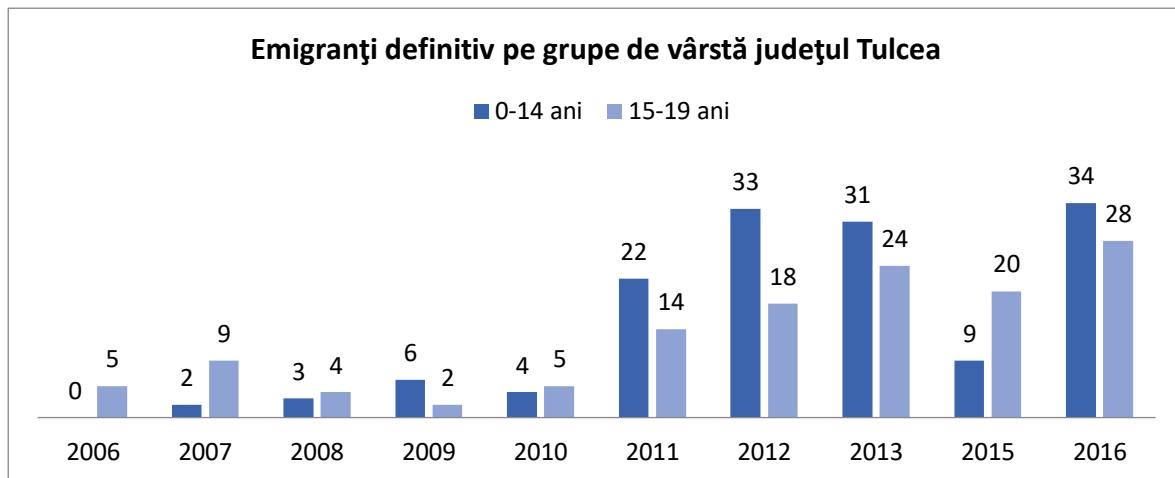
În ceea ce privește emigranții definitiv, pe grupe de vârstă, datele pentru grupele de vârstă 0-14 ani și 15-19 ani indică o tendință de creștere în perioada 2006 - 2016 la nivelul județului Tulcea.

Numărul emigranților definitiv pentru grupa de vârstă 0-14 ani în perioada 2006-2016 a fost 259 persoane în perioada 2006-2016, iar în perioada 1992-2016 de 456 persoane, iar pentru grupa 15-19 ani, 146 persoane în perioada 2006-2016, respective 179 persoane în perioada 1992-2016.

Tabel 3.1.6.2

Anii	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Total 2006-2016	Total 1992-2016
0- 14 ani	0	2	3	6	4	22	33	31	15	9	34	259	456
15-19 ani	5	9	4	2	5	14	18	24	17	20	28	146	179
Total	5	11	7	7	9	36	51	56	32	29	62	405	635
20-24 ani	1	2	4	5	9	15	23	32	18	14	13	236	221
25-64 ani	45	40	50	46	40	51	74	95	97	117	207	862	1291
Total	52	54	63	60	59	102	148	183	147	160	285	1313	2170

Sursa "ANEXA 1 i - Evoluții demografice anterioare și situația curentă. Emigranți definitivi pe grupe de varstă, regiuni de dezvoltare și județe de plecare"

Fig. 3.1.6.2

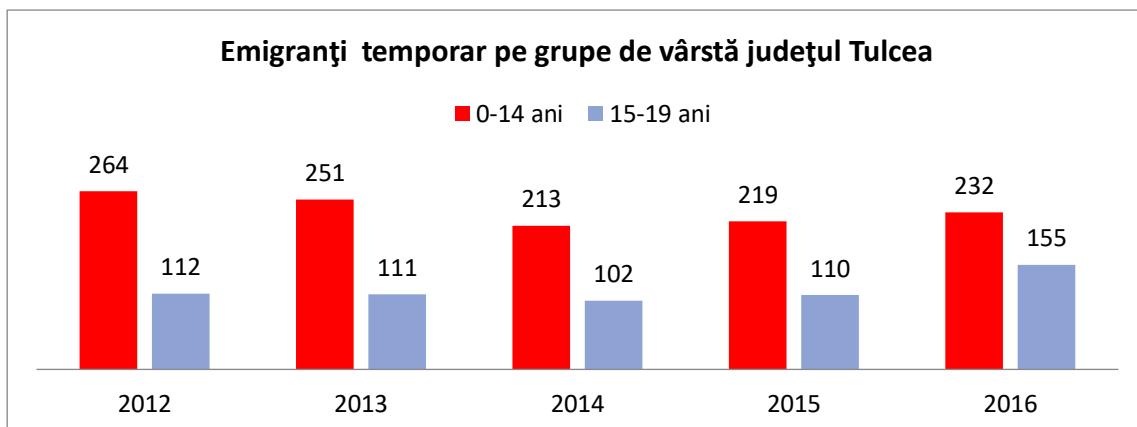
Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

În ceea ce privește emigrația temporară se constată că numarul emigrantilor temporari este unul semnificativ la nivelul județului. Pentru perioada 2012- 2016, există o tendință de creștere a numărului de emigranți temporari din grupa de vârstă 15-19 ani influențând astfel populația scolară, mai ales în învățământul secundar superior. Pentru grupa de vârstă 15-19 ani, emigrația temporară a înregistrat în județul Tulcea în perioada în anul 2016, 155-echivalentul a aproape 6 clase de elevi, iar pentru grupa 0-14 ani 232 persoane-în 2016-echivalentul a 9 clase.

Tabel 3.3

Anii	2012	2013	2014	2015	2016	Total perioada 2012-2016
0-14 ani	264	251	213	219	232	1179
15-19 ani	112	111	102	110	155	590
20-24 ani	321	279	254	347	442	1643
25-64 ani	1127	1071	1286	1410	1406	6300
Total	1824	1712	1855	2086	2235	9712

Sursa: "ANEXA 1 j - Evoluții demografice anterioare și situația curentă Emigranți temporar pe grupe de varsta, regiuni de dezvoltare si judete"

Fig. 3.18

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

3.1.7. Nivelul de trai

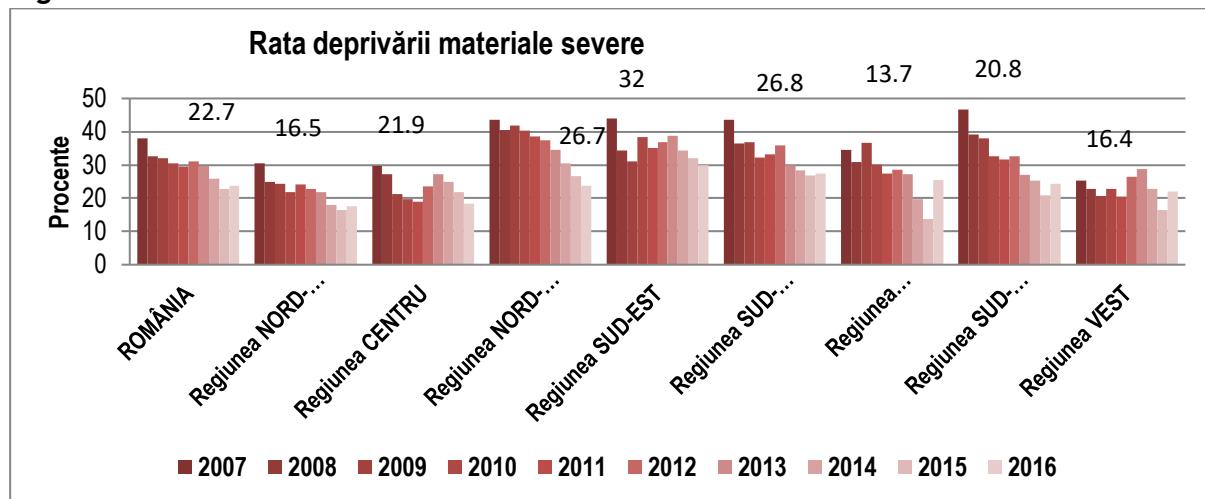
Un indicator important care reflectă nivelul de trai este rata deprivării materiale severe care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vîrstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin în patru dintre urmatoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevazute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de săracie):
  - deținerea unui telefon fix sau mobil;
  - deținerea unui televizor color;
  - deținerea unei mașini de spălat;
  - deținerea unui autoturism personal;
  - asigurarea plății unei încălziri adequate a locuinței

Cu o valoarea de 29,9 % a ratei deprivării materiale severe, în anul 2016, Regiunea Sud - Est se află pe primul loc între Regiunile de Dezvoltare ale țării, cu 6,1 puncte procentuale peste media națională. Evoluția indicatorului în perioada 2007-2016 este fluctuantă, pe ansamblul înregistrându-se o scădere de la 42,3% în anul 2007 la 29.9% în 2016.

Nu există informații cu privire la acest indicator la nivel de județ

Fig. 3.1.7.1

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

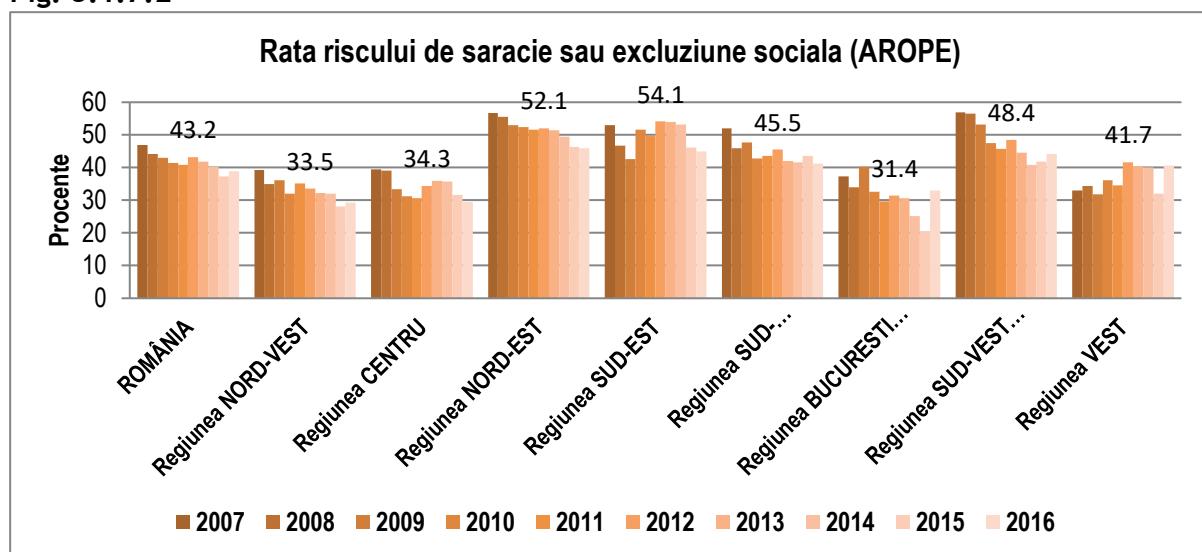
Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE). AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din urmatoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodarie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Din analiza evoluției ratei sărăciei în anul 2017 față de 2014, se observă că aproape în toate regiunile s-au înregistrat scăderi în ultimul an. Cele mai mari scăderi s-au întâlnit în regiunile Vest (6,1 puncte procentuale), Sud-Est (4,4 puncte procentuale), Centru (3,1 puncte procentuale) și Nord-Est (2,7 puncte procentuale). La acest indicator Regiunea Sud - Est se situează pe locul doi între regiunile României, cu o valoare de 44,9% în anul 2016, valoare cu peste 11 puncte procentuale mai mare decât media națională. Evoluția indicatorului în perioada 2007-2016, pentru Regiunea Sud - Est arată că au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative și, chiar mai mult, în ultimii 4 ani s-a înregistrat scăderi continue. (Sursa: PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud - Est, 2016-2025, ANEXA 1 k - Nivel de trai)

Nu există informații cu privire la acest indicator la nivel de județ

Fig. 3.1.7.2

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

Prognoza demografică realizată de Institutul Național de Statistică pentru orizontul anului 2060 arată o scădere continuă pentru întreaga regiune și pentru toate județele. La nivelul județului Tulcea scăderea prognozată în 2060 față de 2015 este cu 47,8%, mai mare decât scăderea înregistrată la nivel național care este de 30,45%.

Analiza pe grupe mari de vîrstă.(0-14 ani, 15-64 de ani si 65 de ani și peste.)

La orizontul anului 2060, la nivelul județului Tulcea sunt prognozate scăderi la grupele de vîrstă 0-14 ani, 15-64 de ani și 65 de ani și peste.

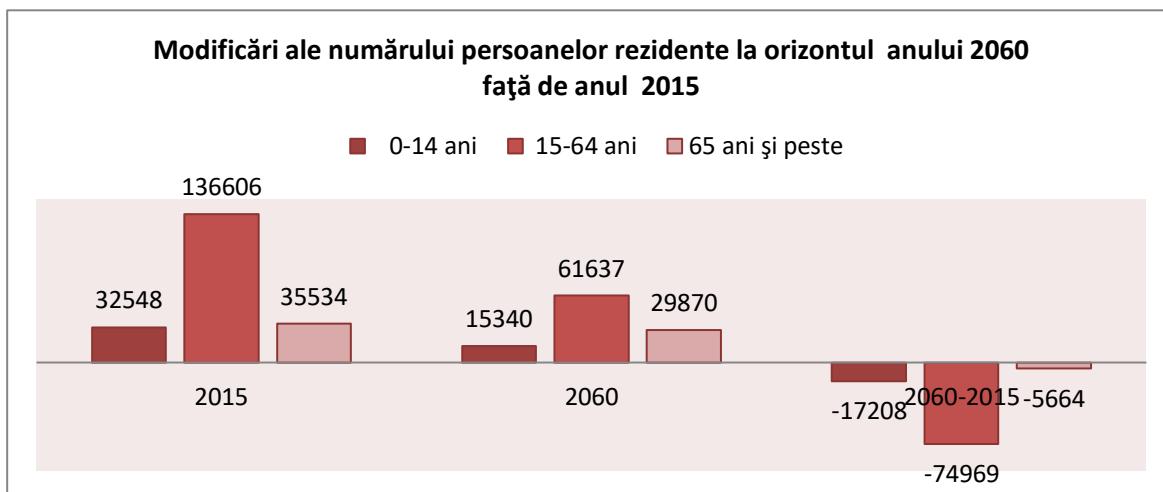
Este de remarcat scăderea semnificativă a populației rezidente din grupa de vîrstă 0 - 14 ani. Astfel, în anul 2060, la nivelul județului Tulcea proiecția estimează o scadere cu 17.208 persoane, ceea ce reprezintă o scădere cu 52,86% față de populația din grupa de vîrstă 0-14 ani din anul 2015.

Proiecția populației cu vârsta între 15 și 64 ani, în perspectiva anului 2060, la nivelul județului Tulcea arată o scădere drastică. Se estimează o scădere cu 74.969 persoane în 2060 față de 2015, respective cu 54,88%.

La grupa de vârstă 65 de ani și peste scăderile prognozate sunt mult mai mici comparativ cu celelalte două grupe mari de vîrstă. La acestă grupă se estimează o scădere cu 5.664 persoane în 2060 față de 2015, respective cu 18,24%.

(Sursa: ANEXA A 1 I PROIECTAREA POPULAȚIEI ROMÂNIEI LA ORIZONTUL ANULUI 2060)

Fig. 3.2.1

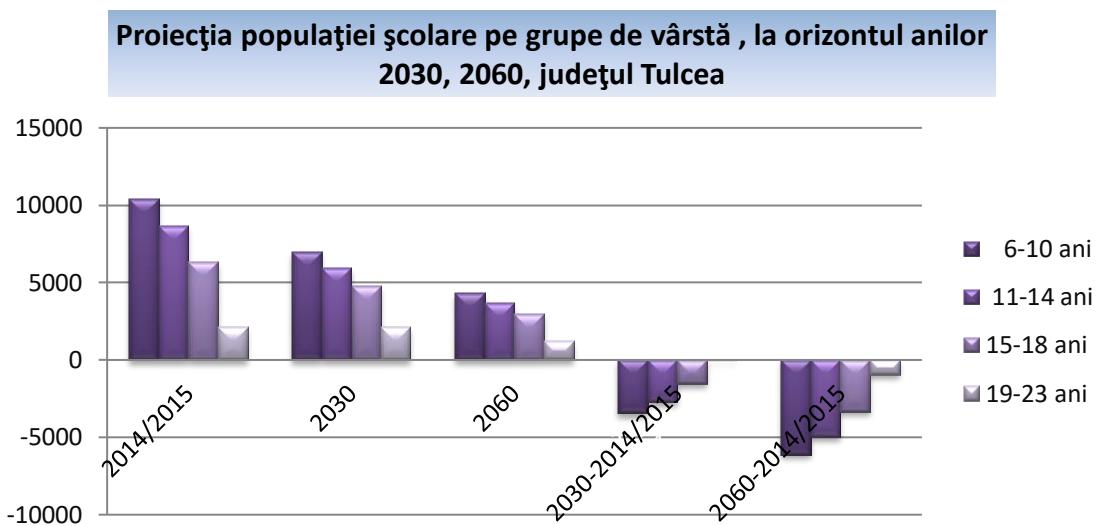
Sursa: INS, Proiectarea populatiei scolare a României, la orizontul anului 2060

Pentru populația de vîrstă școlară pe grupele de vîrstă 6-10 ani, 11-14 ani și 15-18 ani, 19-23 ani previziunea pentru orizontul anului 2030, respectiv 2060 arată o scădere la nivelul județului, pentru toate grupele de vîrstă (vezi anexa *Proiectarea populației școlare*). La grupa de vîrstă 6-10 ani, la orizontul anului 2060 se preconizează o scădere cu 58,78% față de anul 2015, respectiv cu 6.118 persoane. La grupa de vîrstă 11-14 ani, în 2060 se preconizează o scădere cu 57,74% față de populația școlară din această grupă de vîrstă din 2015, respectiv cu 4.996 persoane. Scădere la orizontul anului 2060 se preconizează și pentru populația din grupa de vîrstă 15-18 ani. Această scădere fiind estimată la 52,88%, față de populația școlară din această grupă de vîrstă din 2015, respectiv cu 3.344 persoane. La grupa de vîrstă 19-23 ani, în 2060 se preconizează o scădere cu 44,34% față de populația școlară din această grupă de vîrstă din 2015, respectiv cu 953 persoane.

Tabel 3.2.1

Populația Grupe de vîrstă	2014/2015	2030	2060	2030-2014/2015	2060-2014/2015
6-10 ani	10408	6944	4290	-3464	-6118
11-14 ani	8652	5921	3656	-2731	-4996
15-18 ani	6323	4769	2979	-1554	-3344
19-23 ani	2149	2132	1196	-17	-953

Sursa: INS, Proiectarea populatției școlare a României, la orizontul anului 2060

Fig. 3.2.1

Sursa: INS, Proiectarea populației școlare a României, la orizontul anului 2060

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Din punct de vedere al influențelor datelor prezentate asupra educației și formării profesionale, apreciem urmatoarele:

- ❖ Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însotit de îmbatranirea populației. De asemenea, se rețin din analiza demografică, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale nivelul de trai scăzut.
- ❖ Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vîrstă între 0-14 dar și scăderile prognozate pentru populația de vîrstă școlară, la toate grupele de vîrstă, la orizontul anului 2030, și în perspectiva anului 2060, impun optimizarea ofertei de formare profesională initială prin:
  - Concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;
  - Eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională initială pentru școli apropiate;
  - Diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;
  - Colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială.
- ❖ Creșterea previzionată a populației cu vîrstă de 65 de ani și peste, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistentei sociale și medicale, învățământul fiind chemat să raspundă prin oferta de formare la aceasta realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat.

- ❖ Ponderea mare a populației cu vârstă între 30-64 ani va conduce la o creștere a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.
- ❖ Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate în formarea profesională, certificată prin insertia socio-profesională a absolvenților. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora.
- ❖ Ponderea mare a populației cu vîrstă școlară din mediul rural, în toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural.
- ❖ Diversitatea etnică caracteristică regiunii și județului Tulcea impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația rromă.
- ❖ Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, datorită migrației externe, un important deficit de forță de muncă. Fenomenul este deja prezent în Regiunea Sud-Est în special în industria construcțiilor navale și în construcții. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspetilor absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.
- ❖ Preponderența populației feminine, inclusiv la categoria de vîrstă 0-14 ani, apreciem că are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminine.
- ❖ Nivelul de trai din Regiunea Sud - Est, scăzut, nivel apreciat prin rata deprivarii materiale severe și rata riscului de saracie sau excluziune socială (AROPE), este un factor de influență important în abandonul școlar și nivelul scăzut de educație al unei importante părți din populație. Se impune continuarea și amplificarea măsurilor de sprijinire a elevilor din familiile cu nivel de trai scăzut pentru continuarea studiilor (burse școlare, susținere financiară pentru cazare și masă la interne școlare, asigurare/ decontarea transportului, etc.)
- ❖ Structura populației pe nivele de educație arată nevoie că atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru crearea condițiilor și a motivației în deplina egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulții în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație.

4. PROFILUL ECONOMIC LOCAL

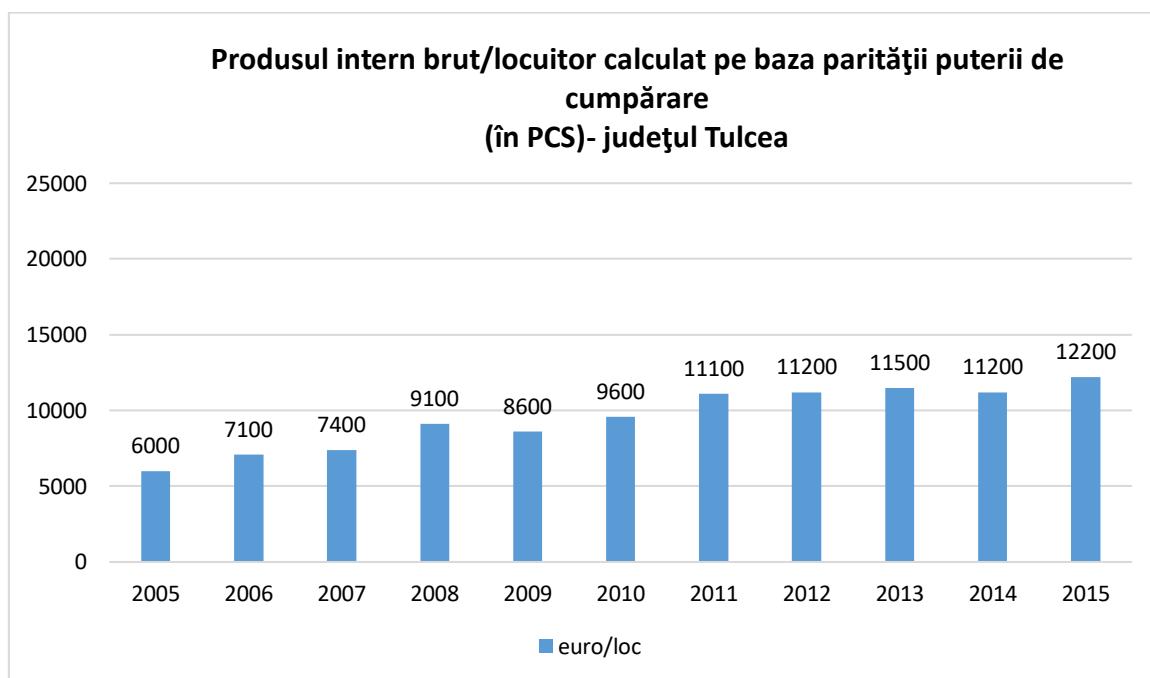
4.1. Evoluții și situația actuală. Principali indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²¹

PIB/locitor la nivelul județului Tulcea reprezenta în 2015, 42,06% din media europeană (UE-28=100%), respectiv 74,84% din media națională și 87,76% din media regiunii sud-est.

Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), PIB/locitor la nivelul județului Tulcea a înregistrat în 2015 un PIB/locitor de 12200 euro/locitor, sub media UE de 29000 euro/locitor, sub media națională de 16300 euro/locitor și sub media regiunii sud-est de 13.900 euro/locitor.

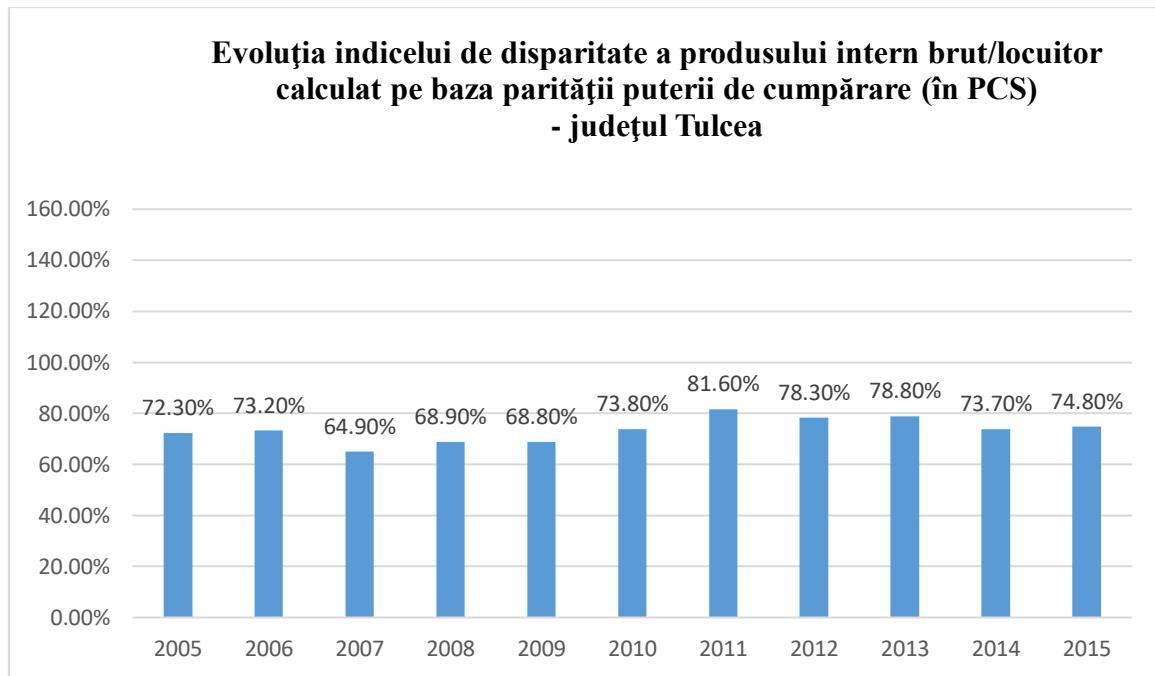
Fig. 4.1.1.1

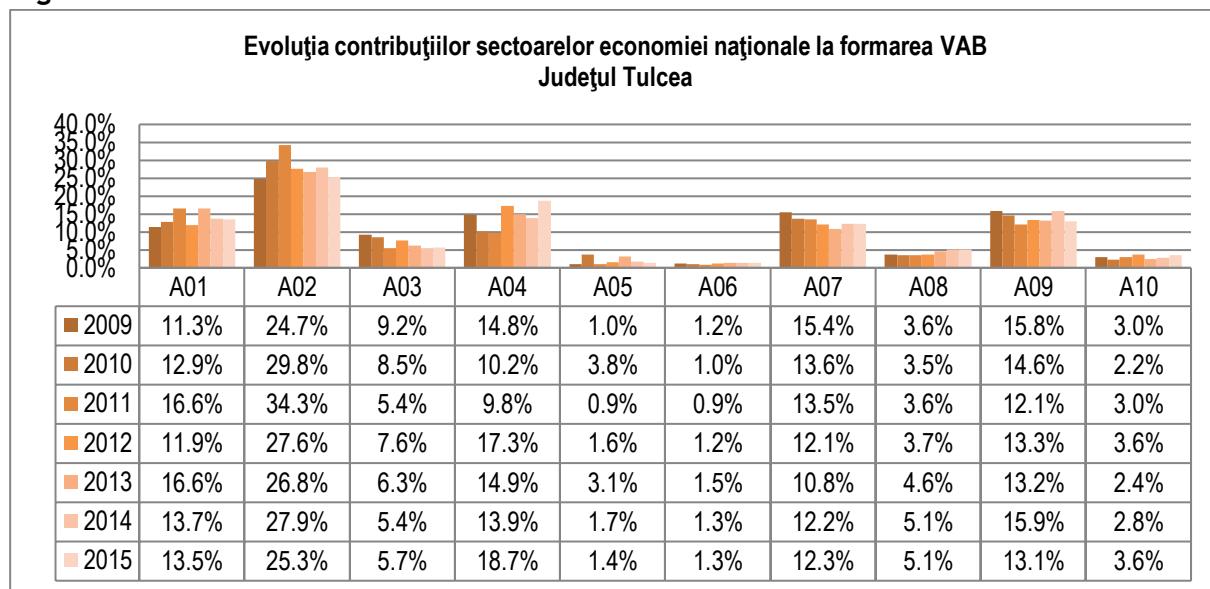
Sursa datelor: calculat pe baza datelor Eurostat

Valorile indicelui de disparitate privind produsul intern brut pe locitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), în perioada 2005-2015, în raport cu media europeană (UE 28) arată o evoluție pozitivă, atât la nivel național cât și la nivelul județului Tulcea. Cu toate acestea, se menține un decalaj semnificativ între media UE 28, valorile naționale și regionale și valorile județului Tulcea. Indicele de disparitate a înregistrat cea mai mare valoare în 2011 de 81,6%, iar cea mai mică valoare de 64,9% în anul 2007). Regiunea Sud-Est a înregistrat în 2015 un indice de disparitate de 47,9%, inferior mediei naționale de 56,2% (UE-28=100%).

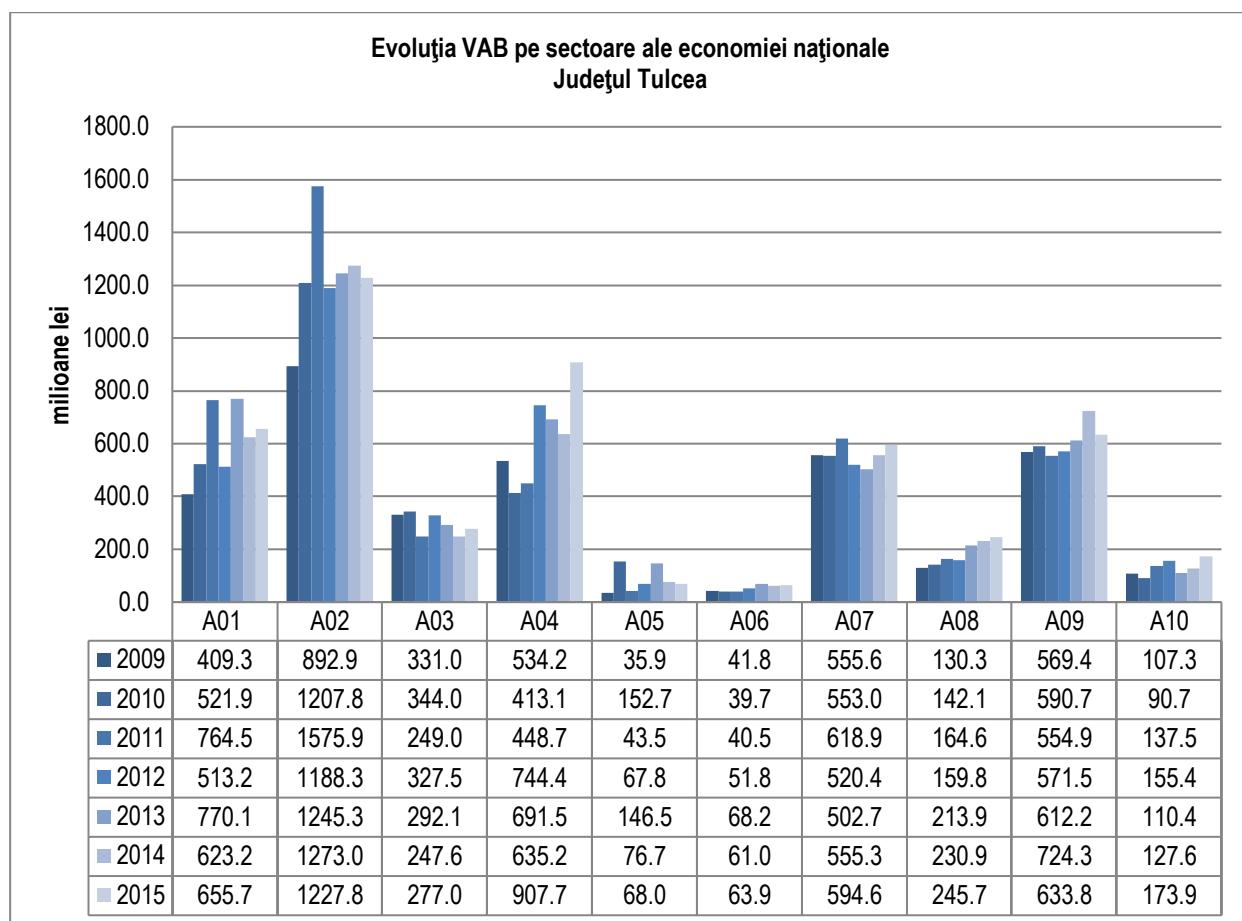
²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE”

Fig. 4.1.1.2

Comparând ponderea sectoarelor mari de activitate la formarea valorii adăugate brute locale anuale constatăm că domeniile A04 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante Industrie, A06 Intermedieri financiare și asigurări, A 07 Tranzacții imobiliare, A08 Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, se înscriu pe un trend crescător în timp ce A01 Agricultură, silvicultură și pescuit, A05 Informații și comunicații, A09 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială au trenduri descrescătoare.

Fig. 4.1.1.3

Sursa datelor: INS

Fig. 4.1.1.4

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Legenda:

A01 Agricultură, silvicultură și pescuit

A02 Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

A03 Construcții

A04 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante

A05 Informații și comunicații

A06 Intermediari financiare și asigurări

A07 Tranzacții imobiliare

A08 Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport

A09 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială

A10 Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și

Contribuția ramurilor de activitate la formarea valorii adăugate brute (VAB) în județul Tulcea

Agricultura, prin ponderea de 13,5 % din VAB județean plasează județul pe locul 2 între județele regiunii.

Ponderile cu care construcțiile (5,4%) și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante (13,9%) contribuie la VAB județean sunt inferioare mediilor regionale și naționale.

Județul se situează pe locul 3 între județele regiunii, după județul Constanța și Buzău în ceea ce privește ponderea activităților din industrie (27,9%, pondere sub media regională)

În județul Tulcea s-au înregistrat în perioada 2009-2014 tendințe crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Agricultură, silvicultură și pescuit; Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcat faptul că în intervalul 2011 - 2013 s-a produs o scădere semnificativă, de 6,8 puncte procentuale la contribuția acestui sector economic la formarea VAB județean, cu o ușoară revenire pe creștere în 2014, de la 26,8% în 2013, la 27,9% în 2014. Toate celelalte sectoare economice au înregistrat tendințe de scădere a ponderii la formarea VAB județean, pe întregul interval de analiză.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²²

În județul Tulcea, în anul 2015, sunt majoritate firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 34,1% din totalul firmelor locale active în anul 2015. La mare distanță se situează firmele din sectorul Agricultura, silvicultura și pescuit cu 11,3% și firmele din Transport și depozitare cu 9,3%. Firmele din sectorul Industrie prelucrătoare dețin 7,9% din totalul firmelor din județ iar firmele din sectorul Hoteluri și restaurante 7,5%. În construcții firmele locale active reprezintă 6,3% din totalul firmelor de la nivelul județului.

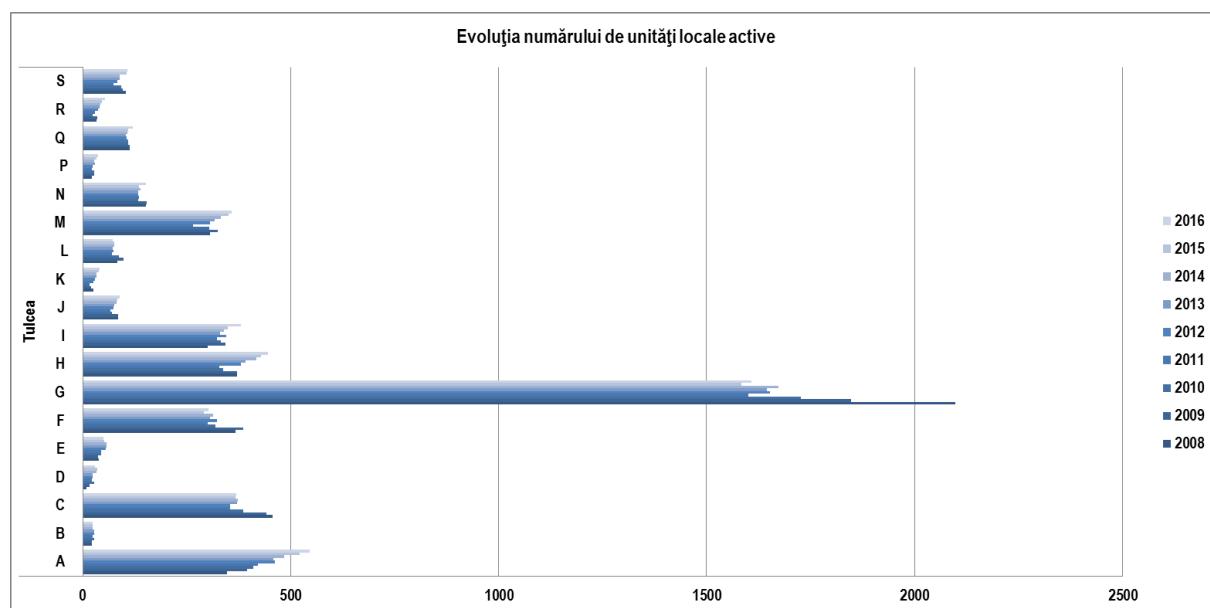
În perioada analizată s-a produs o scădere a numărului de firme locale active, cu 300 de firme, de la 4937 firme în 2008 la 4636 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 514 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 88 de firme iar în sectorul construcții cu 76 de firme.

Sectoarele economice Agricultura, silvicultura și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante; Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Intermediari financiare și asigurări; Activități profesionale, științifice și tehnice, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultura, silvicultura și pescuit, creștere cu 174 de

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE”

unități în perioada 2008 - 2015, urmat de sectorul Transport și depozitare cu o creștere cu 58 de unități și de sectorul hoteluri și restaurante cu o creștere de 48 de unități.

Fig. 4.1.2.1

Sursa datelor INS, Baza de date TEMPO Online INT101R

Legenda

- A Agricultura, silvicultură și pescuit
- B Industria extractivă
- C Industria prelucrătoare
- D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
- E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
- F Construcții
- G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor
- H Transport și depozitare
- I Hoteluri și restaurante
- J Informații și comunicații
- K Intermediari financiare și asigurări
- L Tranzacții imobiliare
- M Activități profesionale, științifice și tehnice
- N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- P Învățământ
- Q Sănătate și asistență socială
- R Activități de spectacole, culturale și recreative
- S Alte activități de servicii

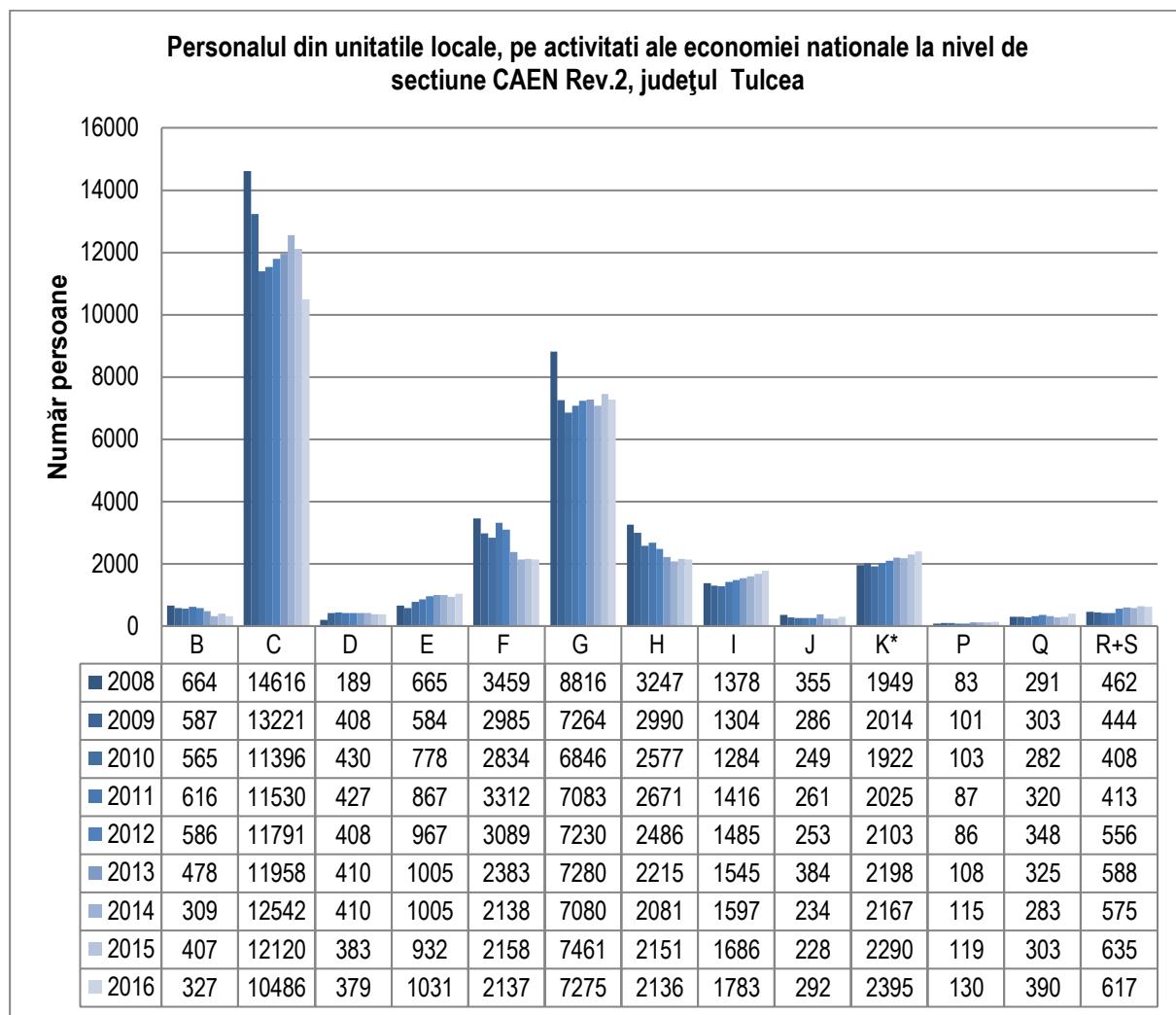
Situatia numărului de personal din unitățile locale

În județul Tulcea cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în industria prelucrătoare (12120 persoane). La mare distanță se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (7461 persoane), urmat de activitățile din construcții (2158 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (2151 persoane), în hoteluri și restaurante (1686

persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (932 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (383 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Tulcea a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, hoteluri și restaurante, în care s-au înregistrat ușoare creșteri. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Fig. 4.1.2.2

Sursa: INS

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții²³

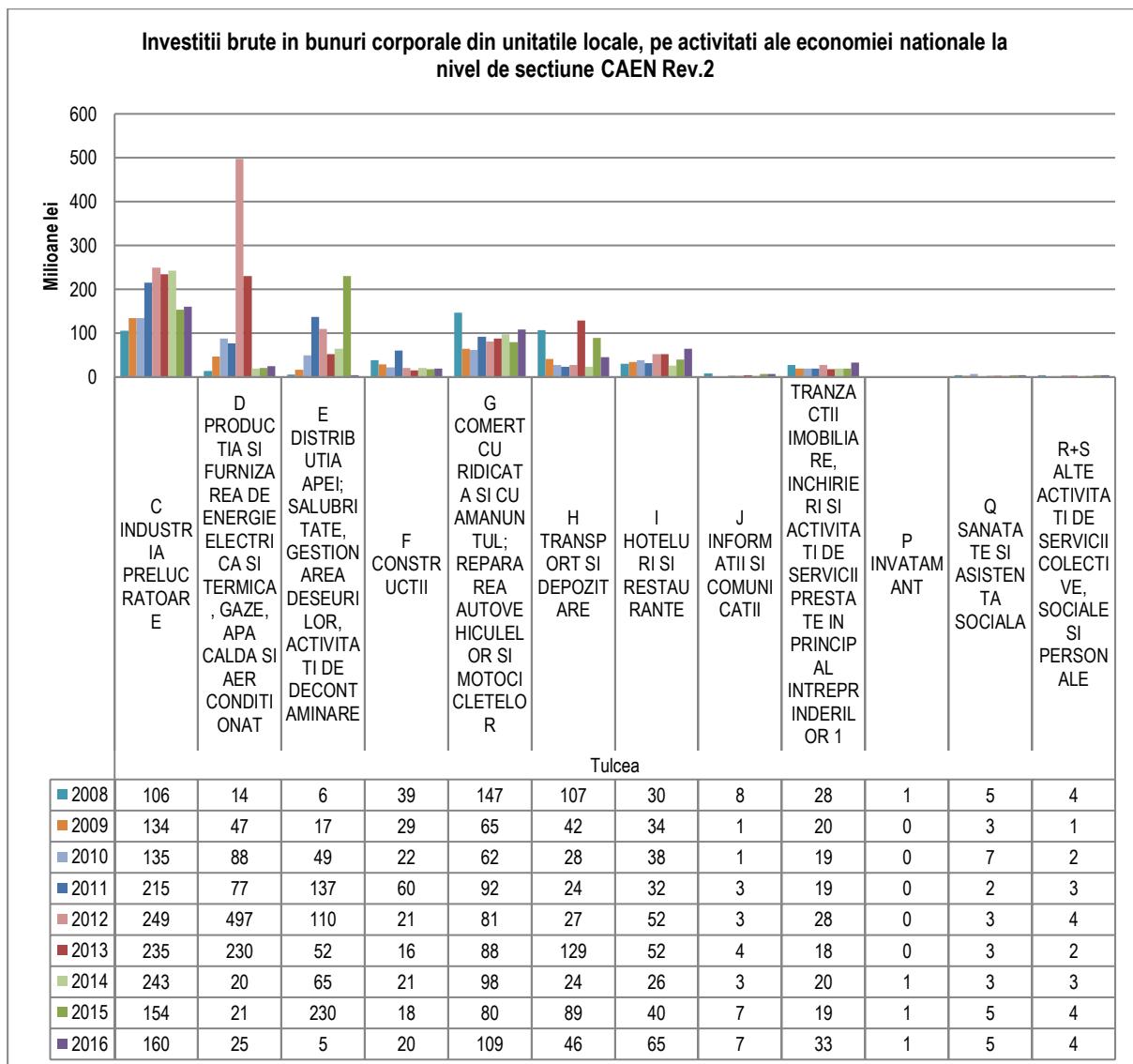
Totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2016 plasează regiunea Sud - Est pe locul 6 între regiunile de dezvoltare ale României. Volumul investițiilor a fost unul scăzut, de doar 6642 milioane lei.

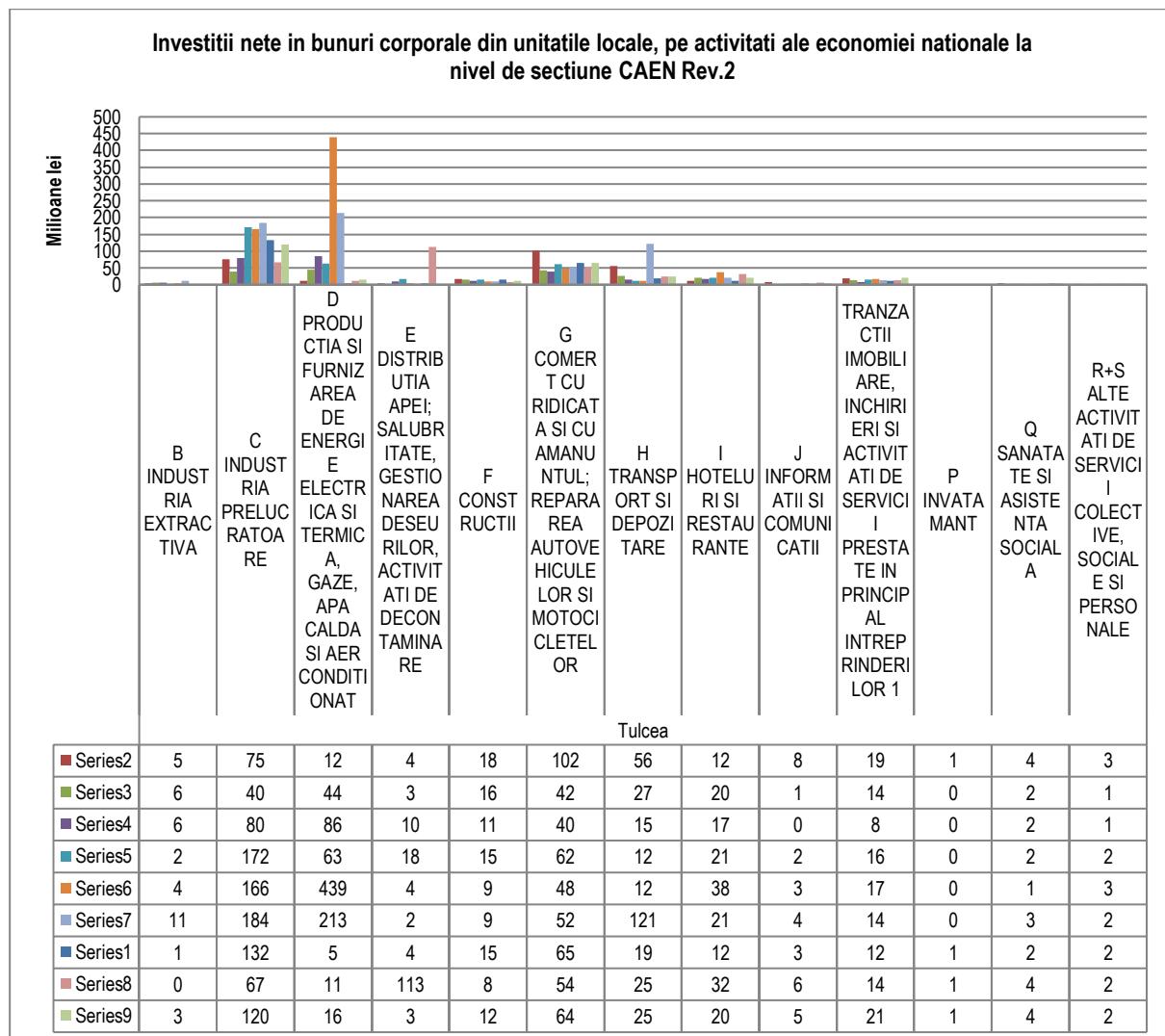
Județul Tulcea a avut mici investiții brute, cu ponderi din totalul investițiilor brute de la nivel regional de 7,2%.

Tabel 4.1.3.1: Investiții nete din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, județul Tulcea (milioane lei ron):

ACTIVITATI ALE ECONOMIEI NATIONALE	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	319	216	276	387	744	636	272	339	296
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	5	6	6	2	4	11	1	0	3
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	75	40	80	172	166	184	132	67	120
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	12	44	86	63	439	213	5	11	16
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	4	3	10	18	4	2	4	113	3
F CONSTRUCTII	18	16	11	15	9	9	15	8	12
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	102	42	40	62	48	52	65	54	64
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	56	27	15	12	12	121	19	25	25
I HOTELURI SI RESTAURANTE	12	20	17	21	38	21	12	32	20
J INFORMATII SI COMUNICATII	8	1	:	2	3	4	3	6	5
TRANZACTII IMOBILIARE, INCHIRIERI SI ACTIVITATI DE SERVICII PRESTATE IN PRINCIPAL INTreprinderilor ¹	19	14	8	16	17	14	12	14	21
P INVATAMANT	1	:	:	:	0	0	1	1	1
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	4	2	2	2	1	3	2	4	4
R+S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII COLECTIVE, SOCIALE SI PERSONALE	3	1	1	2	3	2	2	2	2

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE”

Fig. 4.1.3.1

Fig. 4.1.3.2

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online IN T 105 D

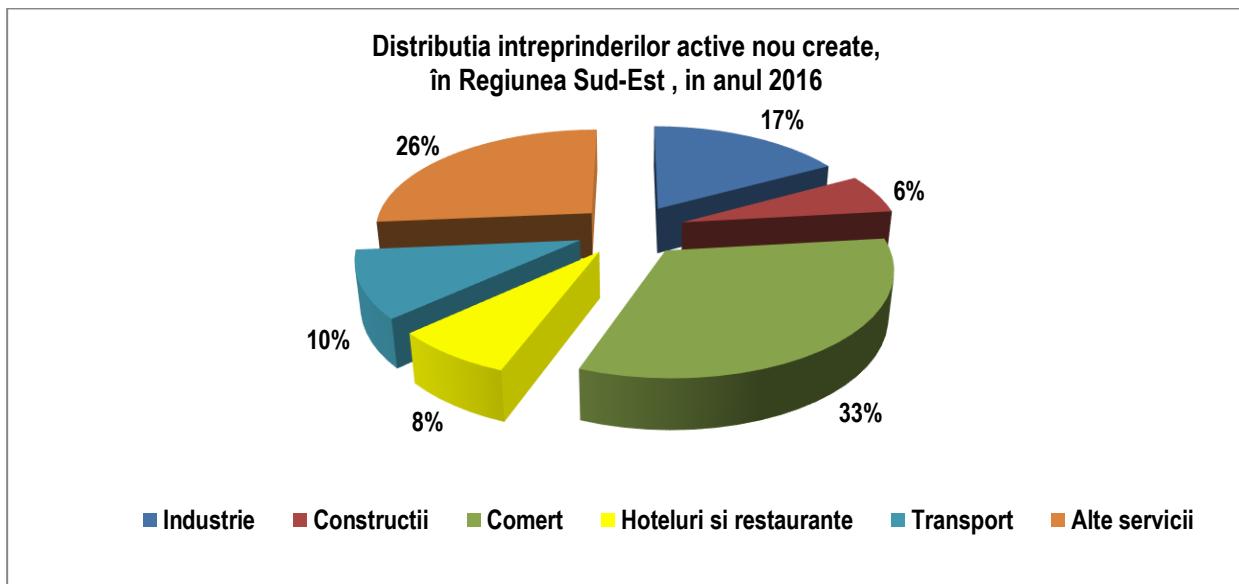
Evoluția volumului investițiilor brute în unități locale din industrie, construcții, comerț și alte servicii în perioada 2008-2015, în județul Tulcea este crescătoare pentru sectoarele industrie prelucrătoare, hoteluri și restaurante, construcții, comerț, tranzacții imobiliare. În sectorul comerț cu amănuntul investițiile brute au înregistrat o creștere în perioada 2009-2015, nedepășind însă valoarea înregistrată în 2008. Restul sectoarelor economice au înregistrat scăderi ale volumului investițiilor brute în perioada analizată.

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create

Numărul întreprinderilor nou create în anul 2016, în regiunea Sud - Est, a fost de 11360, ceea ce plasează regiunea pe a șasea poziție între regiunile țării. Evoluția numărului de întreprinderi nou create la nivelul regiunii Sud - Est, pentru perioada 2008 - 2016 este puternic descrescătoare, de la 19696 de întreprinderi nou create în 2008, s-a ajuns la 11310 întreprinderi nou create în 2015.

La un an de la înființare, ponderea firmelor active nou înființate a fost în creștere în perioada 2008-2016, ajungând în 2016 de 78,4%. În perioada analizată, ponderea firmelor inactive și a firmelor desființate, din cele nou create, la un an de la înființare, a scăzut semnificativ (de la 23,7% firme inactive în 2008 la 13,3% în 2016; de la 22,7% firme desființate în 2008 la 8,3% în 2016).

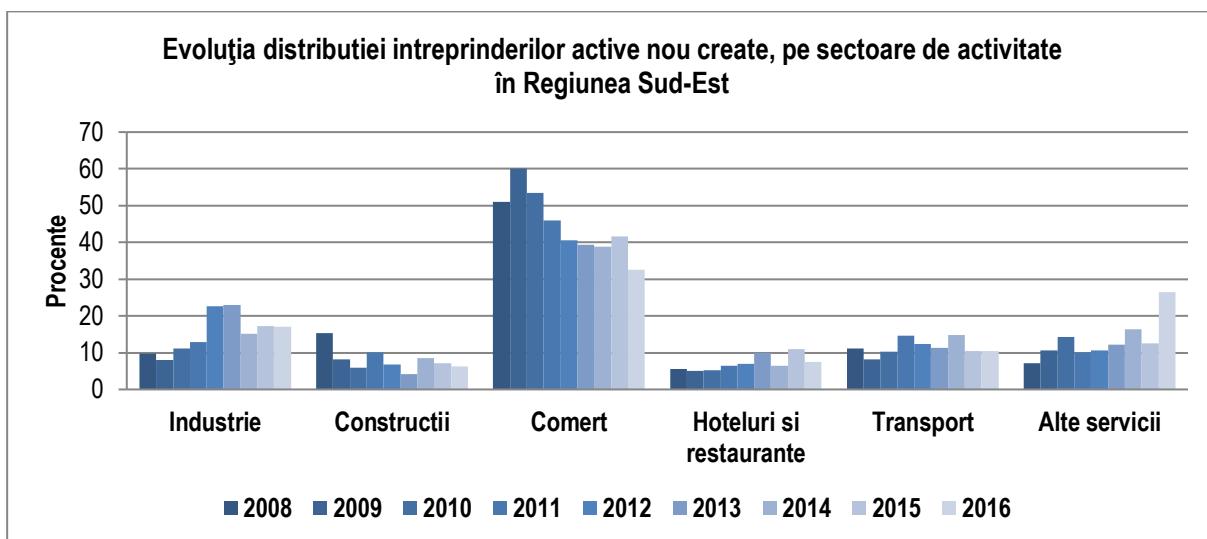
Fig. 4.1.4.1

Sursa datelor: INS

Cele mai multe întreprinderi au fost create în sectorul comerț (35%), urmat de sectorul Alte activități de servicii colective (26%). În industrie au fost create 17% unități din totalul întreprinderilor nou create în transport 10. Sectorul construcții a contribuit cu 6% la totalul întreprinderilor nou create iar sectorul hoteluri și restaurante cu 8%.

Fig. 4.1.4.2

Sursa datelor: INS

Evoluția ponderilor întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în perioada 2008-2016 arată o scădere a ponderii întreprinderilor nou create din sectoarele comerț,

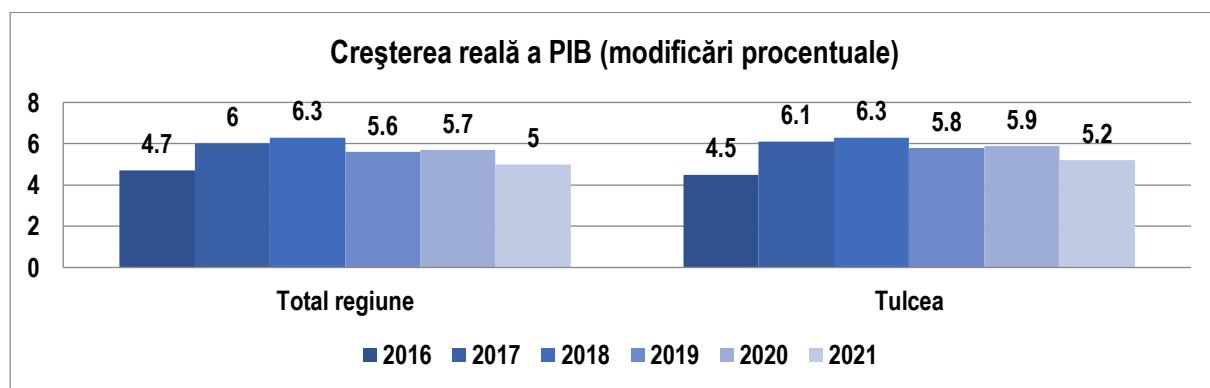
construcții și transporturi și o creștere a ponderii sectoarelor industrie, hoteluri și restaurante și alte servicii. Sectoarele hoteluri și restaurante și transporturi a păstrat o pondere aproximativ constantă a întreprinderilor nou create din total.

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici²⁴

Conform studiului Comisiei Naționale de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial, până în 2020", realizat în mai 2017, pentru produsul intern brut național se prognozează o creștere anuală, până în 2020, de peste 5%. Ponderile creșterii previzionate a PIB al regiunii Sud - Est sunt ușor mai mici decât ponderile pentru nivelul național. Valoarea adăugată brută pe ramuri ale economiei, prognozată pentru Regiunea Sud - Est, arată că cele mai mari ritmuri de creștere se vor înregistra în sectorul construcții, urmată de servicii, industrie și agricultură. În servicii ritmurile de creștere anuală la nivelul Regiunii Sud - Est sunt mai mari decât cele previzionate pentru nivelul național, pentru perioada 2018-2020. În schimb pentru industrie, pentru aceeași perioadă, ritmurile la nivelul Regiunii Sud - Est sunt inferioare celor pentru nivelul național. În agricultură și construcții, ritmurile anuale sunt aceleași la nivelul Regiunii Sud - Est cu cele de la nivel național. În construcții și servicii, ritmurile de creștere anuală sunt din ce în ce mai mari în perioada 2018-2020, în timp ce pentru industrie și agricultură ritmurile de creștere sunt în scădere. Se remarcă sectorul agricultură pentru care este previzionat în 2020 un ritm de creștere de 0,9% față de anul anterior, în timp ce în perioada 2017-2019 sunt prognozate ritmuri de creștere anuale de 1,8-1,9%. În industrie ritmul de creștere anuală în perioada 2018-2020 este în diminuare atât la nivelul regiunii cât și la nivel național.

Evoluția previzionată a contribuției județelor la formarea VAB regional arată că județul Constanța va avea în continuare cea mai mare contribuție, de peste 44%, în timp ce județul Tulcea are cea mai mică contribuție, de doar 7%.

Fig. 4.2.1

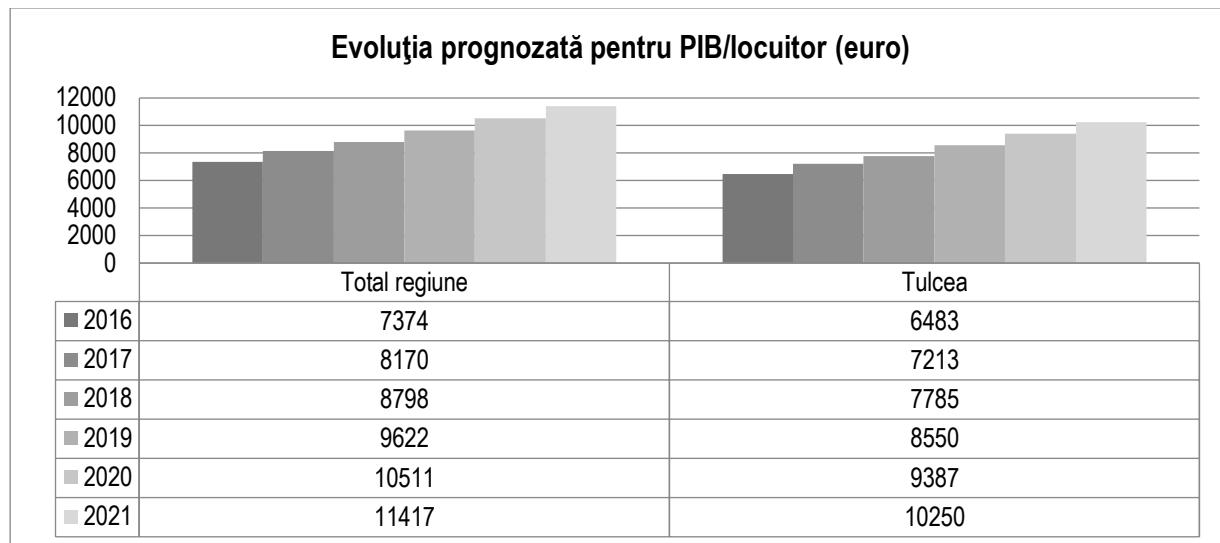

Sursa datelor: INS

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza_profil_teritorial_mai_2016”

Evoluția previzionată pentru Creșterea reală a PIB în modificări procentuale este superioară la nivelul județului față de creșterea reală PIB la nivelul regiunii Sud-Est, în perioada 2019-2021 cu 0,2 puncte procentuale

Fig. 4.2.2

Sursa datelor: INS

Valorile prognozate pentru PIB/locuitor sunt ușor mai mici în județul Tulcea față de cele prognozate pentru regiunea Sud-Est, cu 11,14% în 2019, cu 10,69% în 2020 și 10,22% în 2021. Evoluția prognozată pentru PIB/locuitor arată o creștere anuală, până în 2022.

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea - dezvoltare

Reducerea activităților de cercetare și dezvoltare reflectă capacitatea redusă și interesul scăzut al agenților economici pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare - atât pentru cele proprii, cât și pentru cele desfășurate în parteneriat cu instituțiile de profil C&D, precum și capacitatea redusă de absorbție a rezultatelor cercetării.

Costurile scăzute rămân principala sursă de competitivitate și nu inovarea produselor și a tehnologiilor. În mare parte, tehnologiile noi provin din import sau din investiții străine directe și nu prin efort local: o mare parte din întreprinderi desfășoară activități de asamblare, în regim de subcontractare și este în general puțin orientată spre producerea unor mărci proprii.

Activitatea de cercetare și dezvoltare este slabă în regiune. Toți indicatorii observați (numărul de cercetaitori, de angajați în sectorul C&D, cheltuieli în C&D) pun în evidență fie un mediu de cercetare relativ puțin dezvoltat, fie o performanță scăzută a actorilor din domeniul: regiunea este sub media națională și se clasifică pe ultimele poziții din Uniunea

Europeană. Disparitățile intra - regionale sunt importante, județele mai active în cercetare și dezvoltare fiind Constanța, Galați și Tulcea. Astfel, în cadrul Regiunii Sud Est, valoarea cea mai mare a cheltuielilor cu Cercetarea Dezvoltarea, a fost înregistrată în anul 2016, în județul Constanța (25696 mii lei), reprezentând 38% din total cheltuieli pe regiune. Pe locurile 2 și 3 se situează județele Galați (26%) și Tulcea (22,5%), cu 17965 mii lei, respectiv 15165 mii lei.

4.3.2. Industria

Industria alimentară și industria mobilei sunt sectoarele tradiționale principale, sectorul mecanic concentrează un mare număr din întreprinderi, ramurile de vârf fiind industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, repararea, întreținerea și instalarea de mașini și echipamente precum și fabricarea altor mijloace de transport. De remarcat că mijloacele de transport fabricate sunt aproape în totalitate construcții navale. Cu tradiție și caracterizată prin calitatea produselor sale apreciate atât pe piața internă cât și pe cea externă, industria construcțiilor navale este specifică acestei regiuni unde se constituie ca un „cluster” în forma incipientă, iar săntierele navale de la Tulcea pună în valoare avantajul poziționării pe malul Dunării.

Dinamica sectorului terțiar este pozitivă confirmând evoluția treptată a Regiunii Sud - Est către o economie post-industrială, în care terțiarul este sectorul principal. Rata de creștere rămâne însă sub media națională. În termeni generali, subsectorul comerțului concentrează ponderea cea mai mare de firme din terțiar, urmat de sub domeniile transport și depozitare, activități profesionale, științifice și tehnice (având în vedere existența a 3 centre universitare în regiune) și hoteluri și restaurante. În județul Tulcea procentul de firme active în domeniul hotelier și al alimentației publice este relevant.

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Transporturile

Dacă accesibilitatea față de București poate fi considerată bună, analiza accesibilității Regiunii Sud - Est pe drumuri, pe calea ferată și pe calea aerului în contextul Uniunii Europene efectuată de către ESPON pe baza datelor din anul 2006, arată gradul relativ de izolare regională și caracterul periferic al regiunii.

Fluiul Dunărea contribuie la definirea potențialului ridicat teritorial al Regiunii Sud - Est, dar este de asemenea o barieră pentru dezvoltarea sa din mai multe aspecte. Accesibilitatea este un element cheie pentru dezvoltarea regională, având în vedere potențialul strategic al Regiunii Sud - Est ca zonă de tranzit pentru fluxurile internaționale de mărfuri, precum și importanța accesibilității pentru conectarea polilor regionali de creștere / polilor economici din regiune, inclusiv zonele cu înalt potențial turistic, cu piețe din alte regiuni ale României, precum și cu piețe internaționale, prin accesul la rețelele de transport internațional. O mare problemă este dată de lipsa unui pod peste Dunăre.

Prin natura investiției propuse, existența unui pod peste Dunăre ar genera creșterea economică și creșterea nivelului de trai al populației în zona țintă datorită atragerii investițiilor și creșterea consumului proporțional cu creșterea frecvenței de utilizare a drumului de către transportatorii aflați în tranzit.

Lungimea drumurilor publice din regiune era în anul 2017 de 10971 km, ceea ce situează regiunea pe penultimul loc la nivel național; din totalul drumurilor publice regionale, erau modernizate numai 1741 km, regiunea ocupând ultimul loc la nivel național (în afară de Regiunea București-IIfov).

Dintr-un total de 10971 km de drumuri județene la nivelul anului 2017, ponderea cea mai mare o dețin drumurile modernizate (39,3%), drumuri cu îmbrăcăminte ușoare reprezintă (23,1%). La nivelul anului 2013, din cei 4.563 de km de drumuri județene existenți la nivelul regiunii, 78,21% dispuneau de conectivitate primară și secundară față de rețeaua TEN-T, aşa cum reiese din inventarul drumurilor județene.

Regiunea se situează pe locul III la nivel național la egalitate cu Regiunea Nord - Vest, din punct de vedere al densității liniilor la 1.000 km, înregistrând o densitate de 48,8 față de media națională de 45,2, însă, doar 522 km de linie ferată sunt electrificate, regiunea aflându-se din acest punct de vedere pe locul V la nivel național. La nivel regional ponderea liniilor electrificate din totalul liniilor de căi ferate în exploatare, era de 30,2% în anul 2017, ocupând astfel penultimul loc față de nivelul național.

Principalele probleme care afectează căile ferate din regiune sunt legate de condițiile proaste în care se găsesc elementele rulante atât din punct de vedere tehnic, cât și al condițiilor de confort relativ scăzut al vagoanelor de transport persoane. Este necesar să se îmbunătățească cantitativ și calitativ situația drumurilor de acces a căilor ferate spre centrele economice majore și, de asemenea, legătura dintre acestea și coridoarele de transport europene.

Tulcea și Sulina sunt porturi fluvial-maritime, care au caracteristici tehnice ce permit accesul navelor maritime. România este traversată de cel mai important fluviu european, Dunărea, și dispune de ieșire la Marea Neagră, porturile românești constituind o importantă componentă a rețelei fluvial-maritime europene.

Datorită regimului natural de curgere al fluviului, se impun măsuri de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre, care să asigure exploatarea eficientă în condiții de siguranță a sectorului maritim al Dunării precum și să asigure navigația permanentă pe Canalul Sulina prin refacerea și apărarea malurilor canalului și implementarea unui sistem de măsurători topo-hidrografice și de semnalizare pe sectorul românesc al Dunării.

În județul Tulcea există un aeroport internațional care funcționează în prezent numai pentru curse charter. Problemele întâmpinate de transportul aerian sunt legate în special de lipsa dotărilor tehnice necesare pentru efectuarea manevrelor aeriene în condiții deosebite și de servicii de întreținere tehnică a aparatelor aflate în dotare care nu se ridică la nivelul internațional.

Telecomunicațiile și societatea informațională

Comparativ cu alte regiuni din România, Regiunea Sud - Est are un nivel de "e-incluziune" relativ bun, dar în clasificările regiunilor Uniunii Europene ocupă mereu ultimele poziții, fiind printre regiunile cele mai puțin performante, fie în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii informației, fie în ceea ce privește nivelul de abilități informaticе ale populației.

Infrastructura de utilități

Raportat la totalul localităților din regiune (390), ponderea localităților acoperite de sistemele de alimentare cu apă potabilă în regiunea Sud Est, la sfârșitul anului 2017, a fost de 91,28%. Se remarcă faptul că ponderea populației cu acces la apă potabilă a înregistrat

un trend crescător în ultimii ani dar diferențele între mediul urban și mediul rural rămân semnificative.

Gradul de acoperire cu rețelele de canalizare în mediul urban este nesatisfăcător, necesitând investiții pentru extinderea acestora sau retehnologizarea și modernizarea celor existente. În mediul rural, în general, nu există rețelele de canalizare.

Infrastructura pentru distribuția de gaze este prezentă în 56 de localități din regiune din care 19 sunt municipii sau orașe, un număr dublu față de anul 2000 când localitățile deservite erau în număr de 27. Lungimea totală a rețelei a fost de 2.712 km, reprezentând 7,6% din rețeaua națională.

Infrastructura energetică regională este complexă. În Regiunea Sud - Est există mari producători de energie electrică din diferite surse, care includ termocentralele, hidrocentralele localizate în diferite județe, centrale eoliene.

4.3.4. Agricultura

Prin tradiție Regiunea Sud - Est este o zonă agricolă. Condițiile pedoclimatice din regiune favorizează cultivarea porumbului (mai ales în zona de nord), a grâului (în zona de centru a regiunii), a orzului, a plantelor industriale, a florii soarelui.

La nivelul anului 2014, Regiunea Sud - Est deține 15,90% din suprafața agricolă a țării, producția agricolă reprezentând 15,76% din producția națională. O mențiune specială merită sectorul viticol: Regiunea Sud - Est se situează pe primul loc în țară, în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 40,01% din suprafața viticolă a țării în mare parte localizată în județul Vrancea, urmată de județul Galați.

Sectorul zootehnic este bine dezvoltat - în special creșterea de caprine, porcine și păsări - producția animală reprezentând 14,88% din totalul producției agricole a țării la nivelul anului 2011.

Suprafața agricolă reprezintă peste 65% din totalul suprafeței regiunii, iar suprafața arabilă reprezintă 78,61% din totalul suprafeței agricole. În pofida potențialului agricol ridicat, capacitatea de prelucrare a produselor agricole nu este foarte ridicată. Fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un alt obstacol în calea dezvoltării agriculturii. Potențialul economic scăzut al micilor ferme și managementul ineficient al exploatarilor agricole au determinat subdezvoltarea sectorului de prelucrare a produselor agricole.

Începând cu anul 2015, producția de carne a înregistrat un trend pozitiv. Dacă în 2014, regiunea Sud - Est deținea locul al II-lea în privința producției de carne de ovine și caprine (19,88% din producția națională), în anul 2015 Regiunea ocupă primul loc (26,32% din producția națională), iar în anul 2016 rămâne pe prima poziție cu 29,32% din producția națională.

Importantă pentru regiune rămâne și producția de carne de porcine - 13,85% față de nivelul național. 8,71% din carnea de bovine și 17,91 carnea de pasăre din România provine din Regiunea Sud - Est la nivelul anului 2016. Produsele de origine animală, altele decât carnea, au scăzut în general în perioada 2014 - 2016, remarcabilă fiind producția de lână deși a avut o variație negativă în această perioadă (ocupă locul 2 în România, cu 16,41% din producția la nivel național, în anul 2016) precum și de ouă (locul 2, cu aproximativ 18,78% în scădere față de anul 2015 când procentul era de 20,85%).

Creșterea suprafeței ocupate cu păduri este unul dintre obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030 și Strategiei Naționale a României privind Schimbările Climatice 2013 - 2020, precum și o obligație și prioritate națională definite în cadrul Codului Silvic.

Fondul forestier de la nivelul Regiunii Sud - Est ocupă o suprafață de 565821 ha, reprezentând un procent de 15,82% din suprafața totală a regiunii (3.576.170 ha). Volumul de lemn recoltat în anul 2016 în regiune era de 1244,1 mii m³, reprezentând 7,23% din volumul de materie lemnoasă exploatață la nivel național, regiunea situându-se pe ultimul loc între regiuni.

4.3.5. Turismul

Județul Tulcea cuprinde aproape toate formele de relief: lunca Dunării, podișul Dobrogei cu Munții Măcinului, litoralul românesc al Mării Negre. Pe lângă bogățiile naturale enumerate mai sus, aceasta regiune conține cea mai frumoasă forma de relief a României și anume Delta Dunării.

Județul prezintă un cadrul propice pentru dezvoltarea agroturismului, înființarea tipurilor de structuri de primire specifice, luând amploare. Zona este caracterizată printr-un potențial turistic ridicat. Patrimoniul bogat de resurse naturale precum și patrimoniul cultural reprezentat prin vestigii istorice, mănăstiri - au favorizat dezvoltarea sectorului.

Situarea Regiunii Sud-Est printre primele locuri în ierarhia națională la numărul structurilor de cazare implică un nivel ridicat al turismului, reprezentând un factor semnificativ pentru obținerea procentului de 12,22% din PIB-ul regional.

Regiunea Sud - Est se situează pe primul loc în România în ceea ce privește conservarea biodiversității: este regiunea cu cea mai mare suprafață din ariile protejate din totalul României (43,8 % din totalul suprafețelor protejate din România), precum și regiunea cu cea mai mare suprafață ocupată de arii naturale protejate (cca. 32 % din suprafața regiunii). Pe teritoriul său se află 144 de arii naturale protejate de interes național - aproximativ 680.463 ha - inclusiv o rezervație a biosferei, un parc național și 3 parcuri naturale - precum și 108 situri care fac parte din rețeaua comunitară Natura 2000.

Suprafața însumată a acestor arii este de aproximativ 1.029.206 ha, ariile protejate fiind localizate în toate județele. Datorită varietății de condiții geoclimatice existente, fiecare județ prezintă trăsături specifice în ceea ce privește habitatele și speciile de floră și faună.

Regiunea mai prezintă un cadrul propice pentru practicarea agroturismului, care a luat amploare în județul Tulcea (Delta Dunării). În momentul de față, totuși dezvoltarea agroturismului rămâne încă limitată: la nivelul anului 2017, doar 4,33% din structurile de cazare din regiune sunt clasificate ca pensiuni agroturistice, care sunt concentrate în județele Buzău, Constanța, Vrancea și Tulcea.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, elaborată în anul 2008, stabilește obiective-țintă și modalități de acțiune la orizontul anilor 2013, 2020, 2030, conform

orientărilor strategice ale UE. În cadrul temelor inter- și trans-sectoriale, este abordată și educația și formarea profesională.

În cadrul strategiei, îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung. Se are în vedere și faptul că reformele de sistem și investițiile de efort și resurse în acest domeniu prezintă un înalt grad de inerțialitate, capacitatea de absorție fiind un factor determinant, iar rata de rentabilitate este mică pe termen scurt, rezultatele tangibile devenind evidente abia numai după un număr însemnat de ani.

La orizontul anului 2020 este stabilit ca obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele direcții strategice de acțiune:

- Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza profilului de formare specific, și redefinirea programelor de pregătire în funcție de nivelurile de referință agreate pentru Cadrul Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate transparenta sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții, precum și mobilitatea ocupațională. Operațiunile de restructurare trebuie să ducă la asigurarea accesului și la îmbunătățirea substanțială a calității ofertei de pregătire prin dobândirea de competențe care să susțină dezvoltarea personală, competitivitatea și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, având la bază managementul cunoașterii, și crearea rețelelor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat, în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;
- Profesionalizarea managementului educațional și școlar prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative, și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale;
- Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. Este de așteptat ca, până în 2020, să existe acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte, promovând astfel importanța acordată experienței de viață și muncă și relevanța ofertei educaționale, atât pentru aspirațiile celor care învață cât și pentru nevoile de dezvoltare economică și socială;
- Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național, inclusiv în ceea ce privește educația fizică și activitățile sportive și recreative, paralel cu diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale. Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă, recalificare sau reciclare profesională se va ridica la minimum 15% din grupa de vîrstă 25-64 ani;
- Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ prin sisteme flexibile, pentru înnoirea stocului de cunoștințe, punând accentul pe promovarea comportamentelor de tip „practician reflexiv”, capabil să transmită abordări interdisciplinare în susținerea dobândirii rezultatelor învățării, în special a celor derivate

din exigențele socio-culturale, economice și ambientale ale dezvoltării durabile;

➢ Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții, pentru a dobândi inteligență socio-emoțională și capacitatea de a se adapta competitiv pe piața muncii din Uniunea Europeană;

➢ Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studenților, acoperirea unui spectru larg și echilibrat de domenii ale cunoașterii pentru înțelegerea în profunzime a legăturilor corelativе între aspectele economice, sociale și de mediu, însușirea limbilor străine, valorizarea oportunităților pentru învățare inter- și trans-disciplinară, dobândirea de abilități privind planificarea/cercetarea atât la nivel individual cât și în echipe, implicarea participativă în serviciile pentru comunitate; spiritul de responsabilitate față de problemele globale comune; respect față de valorile universale, multiculturalitate și specificul identitar; dezvoltarea curiozității creative și (auto)interrogarea continuă;

Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate;

➢ Extinderea cooperării internaționale prin inițierea și participarea la programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere; lărgirea prezenței școlii românești în organismele reprezentative la nivel european și internațional; încurajarea participării diasporei științifice românești la proiecte educaționale realizate în România, și la evaluarea proiectelor, programelor și politicilor educaționale relevante pentru domeniul dezvoltării durabile.

La orizontul anului 2030, obiectivul național este: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

Sunt menționate pentru orizontul anului 2030 următoarele acțiuni:

➢ Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale, în anul 2009, se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019.

➢ Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal. Învățarea eficientă va rămâne o prioritate, iar formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii.

➢ Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană, și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.

➢ Extinderea în continuare a cooperării internaționale.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Din analiza profilului economic al regiunii se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, mecanica prin calificări ce se adresează industriei navale, agricultura și industria alimentară. Prioritizarea acestora și ponderile recomandate pentru fiecare domeniu trebuie să țină cont de previziunile privind ocuparea (vezi capitolul Piața muncii).

Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- Adaptări ale curriculum-ului național și în dezvoltare locală, realizate în parteneriat cu agenții economici;
- Dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici;
- Asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională, inclusiv pentru stagii de pregătire practică desfășurate la operatorii economici;
- Asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide;
- Promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți;
- Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.

5. PIATĂ MUNCII

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii la nivelul Regiunii de Sud-Est²⁵

Populația activă din Regiunea Sud - Est număra, în 2017, 1020 mii persoane, respectiv 11,2% din populația activă a țării. Din punct de vedere al evoluției, în perioada 2002-2017, la nivelul regiunii Sud - Est, s-a înregistrat o reducere a populației active cu 275 mii persoane. Structura populației active din regiunea Sud Est în 2017 arată că populația activă de sex masculin este superioară celei de sex feminin cu 209 mii persoane, iar populația activă din mediul rural este cu 89 mii persoane mai redusă față de populația activă din mediul urban. Pe sexe, populația activă de sex masculin s-a redus în perioada 2002-2017 mai puțin (cu aprox. 130 mii persoane), comparativ cu reducerea populației active de sex feminin (cu 145 mii persoane).

Populația ocupată din regiunea Sud - Est număra în 2017 aproximativ 953 mii persoane ceea ce reprezenta 10,99% din populația ocupată a României. De-a lungul perioadei analizate, populația ocupată din Regiunea Sud - Est a cunoscut evoluții oscilante de la un la altul, dar pe întreaga perioadă se înregistrează o scădere cu 207 mii persoane. Populația ocupată de sex masculin este preponderentă față de cea feminină (diferența de 185 mii persoane în 2017). Populația ocupată de sex masculin reprezinta în 2017 59,69% din totalul populației ocupate din regiune, față de doar 40,31% cât era ponderea populației ocupate de sex feminin. Populația ocupată din mediul urban a fost în 2017 de 520 mii persoane (59,7% din totalul populației ocupate la nivelul regiunii), iar cea din mediul rural de 433 mii persoane (45,41% din totalul populației ocupate la nivelul regiunii).

Numărul șomerilor (BIM) din regiunea Sud - Est se ridica în anul 2017 la 67 mii persoane, în scădere față de anul anterior cu 11 mii persoane. Din punct de vedere al evoluției somajului în perioada 2002-2017 se constată că numărul șomerilor în 2017 a scăzut față de 2002 cu 68 mii persoane. Evoluția a fost însă oscilantă. Situația somajului pe sexe arată că, în anul 2017, din totalul șomerilor, 69,12% sunt de sex masculin, respectiv 46 mii persoane, în scădere cu 28 mii față de anul 2002. Din punctul de vedere al distribuției șomerilor pe medii de rezidență, se constată că, în anul 2017, 50,89% din totalul șomerilor sunt în mediul urban, respectiv 34 mii persoane, în scădere cu 60 mii față de anul 2002. În mediul rural evoluția a înregistrat o scădere mult mai mică (cu 8 mii persoane în 2017, când se atingea numărul de 33 mii persoane față de 2002).

Rata de activitate a populației în vîrstă de muncă (15-64 ani) a crescut în anul 2015 față de anul 2002 ajungând la cea mai mare valoare din intervalul analizat, de 63,3%. În anul 2017 s-a înregistrat o scădere a ratei de activizate cu 1,6 puncte procentuale față de anul

---

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII”

2015, ajungându-se 61,7%, valoare inferioară celei înregistrate în 2002 (62,1%). De asemenea, se constată la nivelul Regiunii Sud - Est în anul 2017 o rată de activitate inferioară mediei naționale (67,3% la nivelul regiunii față de 53,7% la nivel național). Rata de activitate a populației de sex masculin, în anul 2017, este cu 23,8 de puncte procentuale peste rata de activitate a populației de sex feminin (73,4% rata la populația de sex masculin, 49,6% rata la populația de sex feminin). Rata de activitate a populației de sex masculin a cunoscut în perioada 2002-2017 o creștere cu 1,8 puncte procentuale, cu un maxim în anul 2015 (75,8%) în timp ce rata de activitate a populației de sex feminin a înregistrat o scădere cu 3,1 puncte procentuale. Rata de activitate în mediul urban este superioară celei pentru mediul rural cu 1,4 puncte procentuale (62,3% în mediul urban, față de 60,9% în mediul rural). În perioada 2002 - 2017, rata de activitate în mediul urban a crescut cu 3,2 puncte procentuale, în timp ce rata de activitate în mediul rural a scăzut cu 5,7 puncte procentuale.

Rata de ocupare la nivelul regiunii a fost în 2017 de 57,6%, mai mare cu 2,3 puncte procentuale față de anul 2002 atingând cea mai mare valoare din perioada analizată. Rata de ocupare la nivelul regiunii, în anul 2017, este inferioară mediei naționale de 63,9%. Rata de ocupare a populației de sex masculin a fost în 2017 cu 21 de puncte procentuale mai mare decât rata de ocupare a populației de sex feminin (67,9% rata la populația de sex masculin, 46,9% rata la populația de sex feminin). Valorile ratei de ocupare, pe medii de rezidență, în 2017, arată o ocupare mai mare a populației din mediul urban față de cea din mediul rural (58,5% rată de ocupare în mediul urban, față de 56,4% în mediul rural). În anul 2017, față de anul anterior, s-a înregistrat o creștere a ratei de ocupare atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Rata șomajului (BIM) la nivelul Regiunii Sud Est se menține mai ridicată decât la nivel național, în anul 2017 (6,7% la nivelul regiunii față de 4,9% la nivel național). Pe întreaga perioadă analizată rata șomajului la nivelul regiunii a scăzut cu 3,7 puncte procentuale dar evoluția indicatorului a fost oscilantă. Rata șomajului la nivelul regiunii este mai scăzută în mediul urban (6,1%) față de mediul rural (7,4%) și mai mare în cazul populației de sex masculin (7,5%), față populația de sex feminin (5,4%). În timp ce rata șomajului în mediul urban a înregistrat o scădere în perioada 2002-2017 cu 7 puncte procentuale, în mediul rural a înregistrat o creștere cu 0,5 puncte procentuale. Rata șomajului în rândul populației de sex feminin a cunoscut o evoluție oscilantă, dar, pe întregul interval de analiză a înregistrat o scădere importantă, de la 11,1% în 2002 la 5,7% în 2017. Rata șomajului la populația de sex masculin a avut de asemenea o evoluție oscilantă în perioada analizată, cu un maxim de 11% înregistrat în 2014, urmat de o scădere semnificativă în următorii doi ani, ajungând în 2017 la 6,1%.

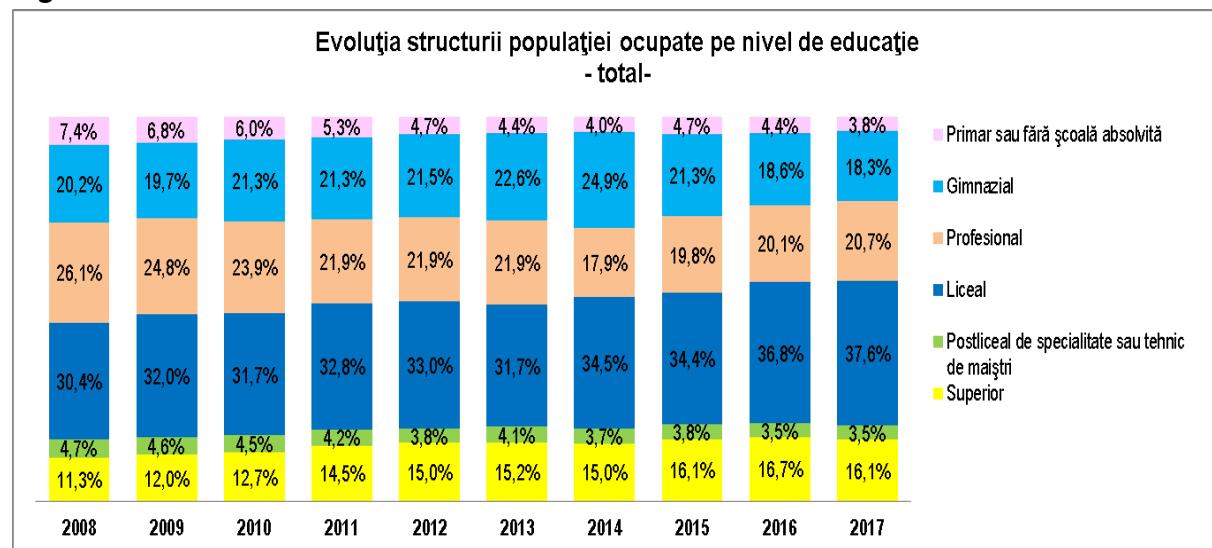
5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁶

În ceea ce privește structura populației ocupate după nivelul de educație, la nivelul regiunii Sud - Est se constată că în perioada 2008-2017 s-a produs o creștere a ponderii populației

²⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII”

ocupate cu nivel de educație superior, pe seama scăderii ponderilor populației ocupate cu nivel mediu și cu nivel scăzut de educație. Ponderea populației ocupate cu nivel de educație profesional a scăzut drastic în perioada 2008 - 2014, cu 8,3 puncte procentuale (de la 26,1% în 2008 la 17,9% în 2014). Începând cu anul 2015, ponderea populației ocupate cu nivel de educație profesional a început să crească, ajungând în anul 2017 la 20,7%. Ponderea populației ocupate cu nivel de educație liceal a crescut, în perioada analizată, cu 6,4 puncte procentuale (de la 30,4% în 2008 la 37,6% în 2017). Populația cu nivel de educație postliceal a scăzut în perioada analizată cu 1,2 puncte procentuale (de la 4,7% în 2008 la 3,5% în 2017). În ceea ce privește populația ocupată cu nivel scăzut de educație, deși ponderea acesteia a scăzut în perioada analizată cu 5,5 puncte procentuale aceasta se menține la valori ridicate (scădere de la 27,6% în 2008 la 22,1% în 2017).

Fig. 5.1.2

Sursa: INS

În mediul rural, ponderea populației ocupate cu nivel de educație superior, deși în creștere în perioada 2008-2017, reprezenta în 2017 doar 7% din totalul populației ocupate. Se remarcă o creștere în mediul rural a ponderii populației ocupate cu nivel de educație liceal, de la 20,5% în 2008 la 31% în 2017. Ponderea persoanelor ocupate cu nivel de educație profesional a scăzut, în perioada analizată, cu aproape 5 puncte procentuale (de la 26,7% în 2008 la 22% în 2017). Ponderea populației cu nivel scăzut de educație (gimnazial și primar sau fără școală absolvită), deși a înregistrat o scădere în perioada 2008-2017, se menține în 2017 la valori foarte ridicate, 38% din totalul populației ocupate din mediul rural, față de 9% în mediul urban.

Indicatorul nu este disponibil la nivel județean.

5.1.3. Șomajul de lungă durată²⁷

Datele Eurostat pe baza sondajelor de piața muncii indică pentru România, în 2017, un număr

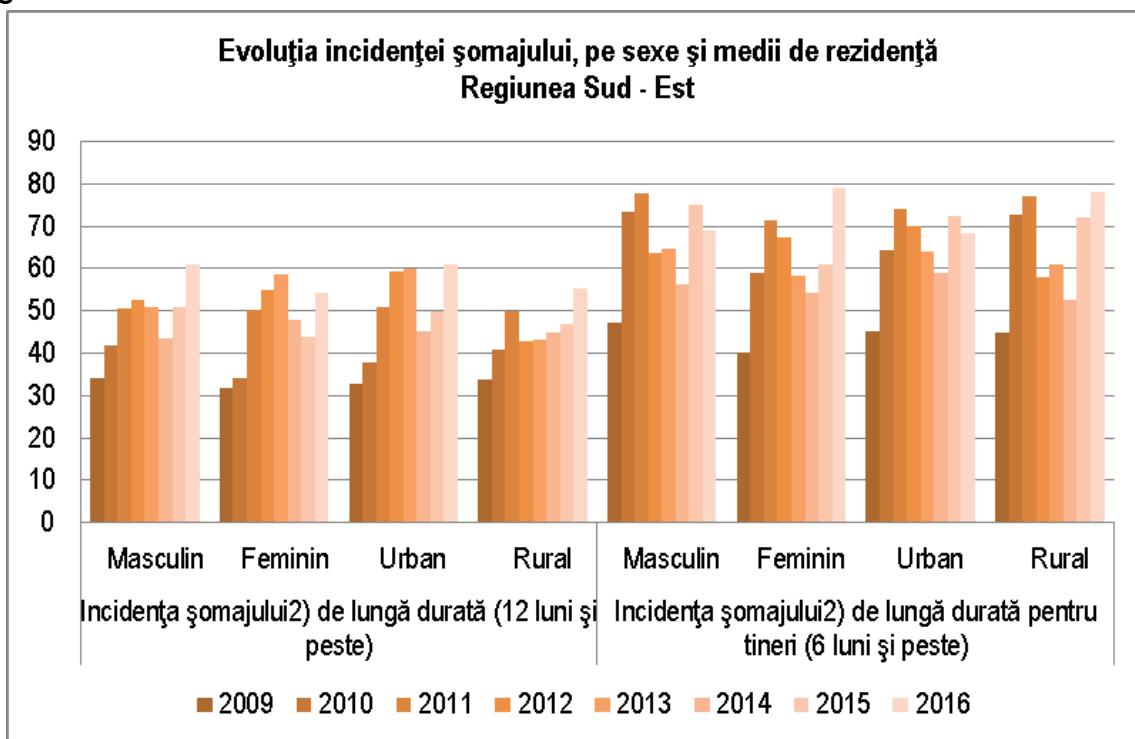
²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII”

de persoane aflate în şomaj de lungă durată de 186,1 mii, ceea ce reprezintă un procent de 41,4% din totalul şomerilor şi 2% din populaţia activă. În 2017, la nivelul Regiunii Sud - Est, se înregistrau 30,8 de mii persoane în şomaj de lungă durată ceea ce reprezintă 46,3% din totalul şomerilor şi 3% din totalul populaţiei active. Aceste valori plasează Regiunea Sud - Est pe a doua poziţie între regiunile de dezvoltare ale României, după regiunea Sud Muntenia, cu cele mai mari valori privind şomajul de lungă durată.

În 2016, conform AMIGO, rata totală a şomajului de lungă durată la nivelul Regiunii Sud - Est era de 4,5%, a treia cea mai mare rată înregistrată între regiunile de dezvoltare ale României. Rata şomajului de lungă durată pentru tineri a avut în 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 21,1%, valoare care plasează regiunea pe primul loc între regiunile țării cu cele mai mari rate ale şomajului de lungă durată în rândul tinerilor. Incidenta şomajului de lungă durată a fost în Regiunea Sud - Est, în 2016, de 58,7%. Incidenta şomajului de lungă durată pentru tineri a fost de 73,1%, valoare care plasează regiunea al doilea loc între regiunile de dezvoltare, din punctul de vedere al celor mai mari valori ale acestui indicator.

Rata şomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul urban a fost în 2017, la nivelul Regiunii Sud - Est cu 6,3 puncte procentuale peste rata şomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul rural (24,9% în mediul urban, 18,6% în mediul rural). Populaţia Tânără de sex feminin înregistrează o rată a şomajului de lungă durată mai mare decât populaţia de sex masculin. Este de remarcat faptul că pentru tineri rata şomajului de lungă durată a crescut semnificativ în perioada 2009-2016, de la 9,4% în 2009 la 21,1% în 2016. Creşterea ratei şomajului de lungă durată în rândul tinerilor s-a înregistrat la toate categoriile: populaţia de sex feminin şi de sex masculin, populaţia din mediul urban şi cea din mediul rural.

Fig. 5.1.3

Sursa: INS, AMIGO

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică²⁸

Din analiza evoluției indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2002-2017, rezultă evoluții în creștere, la nivel regional și în toate județele, a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă²⁹. Cu toate acestea, se constată că în ultima perioadă, cuprinsă între anii 2014-2017, atât rata de activitate cât și rata de ocupare a resurselor de muncă au înregistrat scăderi, atât la nivelul regiunii cât și la nivelul tuturor județelor regiunii.

Este de semnalat faptul că în 2017 în județul Tulcea s-au înregistrat valori superioare mediilor regiunii dar nu și a celor naționale pentru rata de activitate și rata de ocupare a resurselor de muncă. Astfel, rata de activitate a atins valoarea de 67,9%, în creștere cu 10,1 procente față de 2002, iar rata de ocupare a resurselor de muncă a ajuns la 64,7%, în creștere cu 12,54% față de primul an al perioadei de analiză.

Rata șomajului înregistrat are în perioada analizată evoluții oscilante la nivelul regiunii și al tuturor județelor din regiune. Tendința generală a fost de scădere a ratei șomajului înregistrat la nivel regional și în toate județele componente ale regiunii, cu excepția județelor Vrancea și Buzău. În 2017, BFM raportează pentru județul Tulcea o rată a șomajului³⁰ de 4,7% (față de 5,6% la nivelul regiunii și 4% la nivel național), în scădere cu 4,9 procente față de anul 2002.

5.2.2. Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale³¹

Se constată, pentru perioada 2008- 2017, la nivelul Regiunii Sud - Est, o scădere a populației ocupate civile în aproape toate activitățile economiei naționale, cu excepția activităților: Construcții, Comerț cu ridicata și cu amănuntul, Repararea autovehiculelor și motocicletelor, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Activități profesionale științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Activități de spectacole, culturale și recreative, în care populația ocupată civilă a crescut.

Ponderile populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale au înregistrat creșteri în perioada 2008-2016 la nivelul regiunii Sud - Est în următoarele activități: Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare,

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII”

²⁹ Calculate ca procent al populației active civile, respectiv al populației ocupate civile din totalul resurselor de muncă. Resursele de muncă includ populația în vîrstă de muncă, mai puțin persoanele pensionate anticipat și cele în incapacitate permanentă de muncă, la care se adaugă salariații sub și peste vîrstă de muncă și alte persoane sub și peste vîrstă de muncă aflate în activitate.

³⁰ Rata șomajului înregistrat se calculează ca procent din totalul populației active civile

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII”

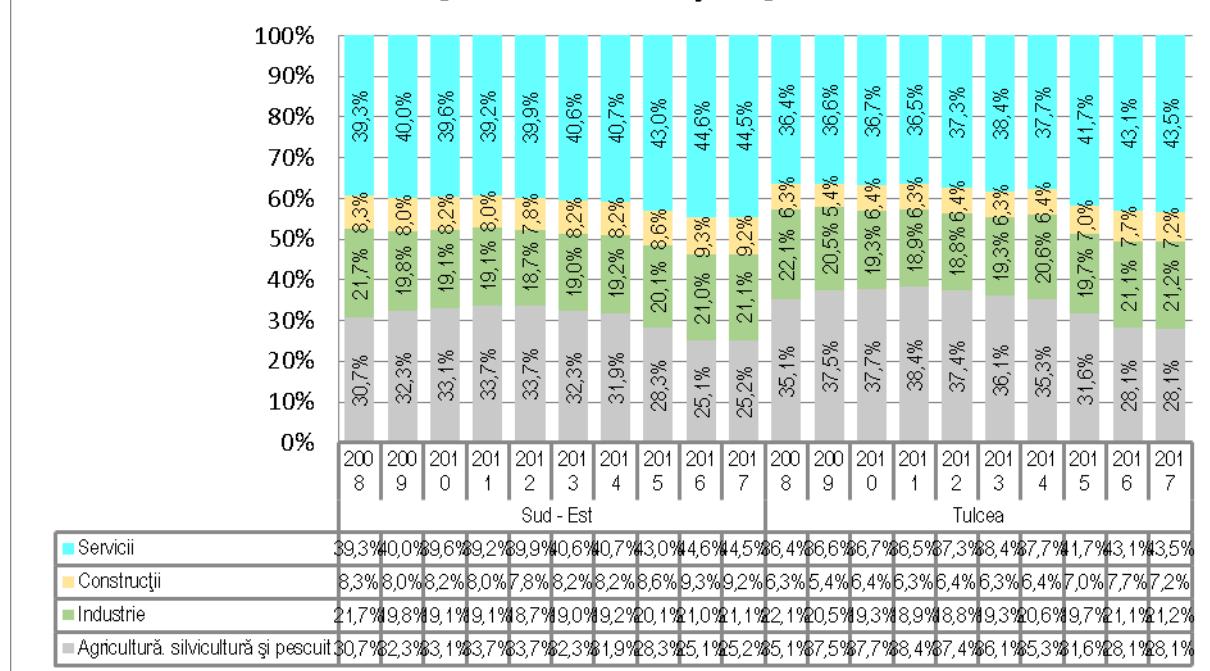
Construcții, Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Activități profesionale, științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Activități de spectacole, culturale și recreative.

La nivelul județului Tulcea în anul 2017 activitatea economică cu cea mai mare populație civilă ocupată a fost reprezentată de *Servicii*, cu 35 mii persoane, dintre acestea, *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul* împreună cu *Repararea autovehiculelor și motocicletelor* concentrând cel mai mare număr al populației ocupate, de 9,9 mii persoane. Pe locul al doilea se situează *Agricultura, silvicultura și pescuitul* cu o populație civilă ocupată de 22,6 mii persoane. 17,1 mii persoane erau angajate în domeniul *Industriei*, dintre care 14 mii în *Industria prelucrătoare*.

În perioada 2008-2017 populația civilă ocupată a înregistrat creșteri în următoarele activități ale economiei naționale: *Comerț cu ridicata și cu amănuntul* și *Repararea autovehiculelor și motocicletelor* (creștere cu 1,9 mii persoane), *Hoteluri și restaurante* (creștere cu 0,9 mii persoane), *Informații și comunicații* (creștere cu 0,7 mii persoane), *Distribuția apei; Salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare* (creștere cu 0,6 mii persoane), *Construcții* (creștere cu 0,3 mii persoane), *Transport și depozitare* (creștere cu 0,3 mii persoane), *Activități de servicii administrative și activități de servicii suport* (creștere cu 0,3 mii persoane), *Activități profesionale, științifice și tehnice* (creștere cu 0,2 mii persoane), *Activități de spectacole, culturale și recreative* (creștere cu 0,1 mii persoane).

Fig 5.2.2

Evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale la nivelul județelor

Sursa: INS, AMIGO

Cele mai importante scăderi ale populației ocupate civile au înregistrat, în perioada

analizată, *Agricultura, silvicultura și pescuitul* (scădere cu 7,9 mii persoane), *Industria prelucrătoare* (scădere cu 2,6 mii persoane), *Învățământ* (scădere cu 0,7 mii persoane) și *Sănătate și asistență socială*, respectiv *Administrație publică și apărare* (scădere cu 0,4 mii persoane). Dacă în cazul învățământului scăderea populației ocupate se poate explica prin faptul că populația școlară a fost în toată perioada analizată în scădere, deci se fundamentează pe o lipsă de locuri de muncă, în cazul sănătății și asistenței sociale se pare că este mai degrabă o situație generată de un deficit de forță de muncă, cauzat de emigrația semnificativă de cadre medicale.

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³²

La sfârșitul anului 2017 la nivelul județului Tulcea erau înregistrați 3951 șomeri, față de 3461 șomeri în 2007, în creștere cu 14,15% față de anul 2007.

Conform BFM, rata şomajului înregistrat la nivel regional cunoaște o evoluție fluctuantă în intervalul 2008-2017, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2012, de 5309 șomeri înregistrați.

Evoluția şomajului pe nivele de educație arată o creștere a numărului de șomeri în perioada 2007-2016 pentru primele două nivele de educație. Cea mai mare creștere a numărului de șomeri înregistrați este la nivelul de educație liceal și postliceal la care se constată o creștere cu 280 șomeri în anul 2016 față de anul 2008. În aceeași perioadă, şomajul înregistrat la nivelul de educație primar, gimnazial și profesional a înregistrat o creștere de 213 șomeri, în timp ce pentru nivelul universitar se constată o scădere (nesemnificativă) de 3 persoane.

Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație primar, gimnazial și profesional a înregistrat la nivelul județului o scădere în perioada 2007-2011, urmată de o creștere în perioada 2012-2017, ajungând la 78,4%. Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație liceal și postliceal a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată, atingând procentul de 20,1% în 2017. Șomerii înregistrați cu nivel de educație universitar au avut o pondere din totalul șomerilor înregistrați din regiune în creștere în perioada 2007-2011, urmată de o perioadă de scădere continuă până în 2017 când ponderea a fost de 1,5%, mai mică decât cea din 2007, de 1,8%.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³³

Structura locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în anul 2017, la nivelul județului Tulcea, arată că activitățile cu cele mai mari valori sunt: *Comerț cu ridicata*

³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII”

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII”

și cu amănuntul, Sanatate și asistenta socială, Industria prelucrătoare, Construcții, Învățământ, Transport și depozitare, Agricultură. În perioada 2008-2017 au înregistrat creșteri ale numărului de locuri de muncă vacante activități precum Comerț cu ridicata și cu amănuntul, Agricultură, Hoteluri și restaurante, Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport.

Tabel 5.4.1.1 Locuri de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în județul Tulcea

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Ani										zeci persoane
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
TOTAL	4765	4381	4063	4067	4282	4276	4446	4489	4638	4808	
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	210	248	251	256	270	273	296	313	325	335	
01 Agricultura, vanatoare și servicii anexe	141	152	161	157	166	175	193	217	229	237	
02-03 Silvicultura și exploatare forestieră; Pescuit și acvacultura	69	97	90	99	105	98	103	96	96	98	
INDUSTRIE	1643	1395	1289	1242	1345	1335	1437	1307	1332	1386	
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	73	54	61	64	60	37	42	49	49	62	
08 Alte activități extractive	71	51	59	62	58	35	41	48	48	56	
09 Activități de servicii anexe extractiei	2	3	2	2	2	2	1	1	1	6	
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	1438	1200	1092	1019	1113	1131	1240	1095	1103	1139	
10 Industria alimentară	224	203	152	108	116	137	149	156	161	172	
11 Fabricarea bauturilor	44	27	27	27	29	31	31	29	25	23	
13 Fabricarea produselor textile	:	:	:	:	:	:	11	:	3	4	
14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	373	234	257	244	246	251	268	272	243	230	
15 Tabacirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încăltămintei; prepararea și vopsirea blanurilor	22	:	16	:	22	15	1	7	16	0	
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie	13	15	1	:	:	:	4	:	6	8	

si din alte materiale vegetale implete										
17 Fabricarea hartiei si a produselor din hartie	:	:	:	7	7	:	:	:	:	3
18 Tiparire si reproducerea pe suporti a inregistrarilor	2	:	:	:	:	2	3	:	2	2
19 Fabricarea produselor de cocserie si a produselor obtinute din prelucrarea titeiului	2	:	:	:	:	:	:	:	:	:
20 Fabricarea substanelor si a produselor chimice	1	1	:	0	5	1	1	:	5	2
22 Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	5	:	:	:	4	5	3	:	2	11
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	33	18	20	28	30	40	50	41	38	45
24 Industria metalurgica	79	113	116	102	90	79	72	70	71	76
25 Industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii	128	127	111	84	90	103	87	73	80	71
26 Fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice	0	:	:	:	:	:	:	:	15	18
27 Fabricarea echipamentelor electrice	1	:	:	:	:	:	:	:	:	:
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	8	3	2	2	3	3	3	4	3	3
30 Fabricarea altor mijloace de transport	430	393	357	369	420	432	515	415	408	428
31 Fabricarea de mobila	27	27	18	17	19	13	22	20	17	27
32 Alte activitati industriale n.c.a.	7	1	:	:	:	:	1	:	1	7
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	41	40	15	30	33	19	21	6	8	9
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	45	46	45	48	44	42	39	41	40	39
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA	87	95	91	111	128	125	117	122	141	147

DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE										
36 Captarea, tratarea si distributia apei	45	53	46	51	64	67	63	48	50	59
37 Colectarea si epurarea apelor uzate	6	6	5	6	7	7	7	14	19	14
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare	37	36	40	55	57	51	47	60	72	74
F CONSTRUCTII	338	235	252	274	320	280	296	341	346	331
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	628	560	563	605	647	664	645	703	725	763
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	249	233	203	222	205	210	193	207	215	246
49 Transporturi terestre si transporturi prin conducte	80	70	61	70	60	60	51	54	53	64
50 Transporturi pe apa	30	31	25	25	27	27	32	28	29	27
52 Depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	98	91	80	85	80	90	80	95	88	107
53 Activitati de posta si de curier	41	41	38	42	39	34	30	30	45	48
I HOTELURI SI RESTAURANTE	119	135	114	126	130	140	172	184	196	231
J INFORMATII SI COMUNICATII	35	23	28	36	35	40	38	35	38	35
58 Activitati de editare	3	2	2	13	5	8	6	6	10	4
59-60 Activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; Activitati de difuzare si transmitere de programe	5	1	0	:	:	:	1	:	:	1
61 Telecomunicatii	22	17	19	17	23	23	23	21	23	21
62-63 Activitati de servicii in tehnologia informatiei; Activitati de servicii informatiche	5	5	7	6	6	9	9	9	6	10

K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	61	60	55	55	57	52	51	53	53	48
64 Intermediere financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	44	42	42	43	44	40	40	42	43	41
65 Activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	16	13	13	11	9	8	6	5	4	3
66 Activitati auxiliare intermedierilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	1	5	1	1	4	4	5	5	6	5
L TRANZACTII IMOBILIARE	26	29	17	21	16	12	13	14	19	18
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	89	101	79	83	96	118	120	117	126	125
72 Cercetare-dezvoltare	11	24	18	17	17	18	20	19	20	20
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	123	110	89	92	114	121	150	154	162	161
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	322	325	276	256	246	233	247	252	270	277
P INVATAMANT	415	430	379	378	370	364	347	343	340	341
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	450	425	403	359	356	356	364	376	403	420
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	19	35	34	30	35	40	39	44	41	42
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	38	39	32	34	40	38	40	47	47	48

Evoluția privind ponderea activităților economiei naționale la nivelul județului Tulcea se poate observa din tabelul următor:

**Tabel 5.4.1.2 Ponderea locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale
în județul Tulcea**

CAEN Rev.2 (activitati ale economiei nationale)	Ani									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAL	4765	4381	4063	4067	4282	4276	4446	4489	4638	4808
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	4,4%	5,7%	6,2%	6,3%	6,3%	6,4%	6,7%	7,0%	7,0%	7,0%
01 Agricultura, vanatoare si servicii anexe	3,0%	3,5%	4,0%	3,9%	3,9%	4,1%	4,3%	4,8%	4,9%	4,9%
02-03 Silvicultura si exploatare forestiera; Pescuit si acvacultura	1,4%	2,2%	2,2%	2,4%	2,4%	2,3%	2,3%	2,1%	2,1%	2,0%
INDUSTRIE	34,5%	31,8%	31,7%	30,5%	31,4%	31,2%	32,3%	29,1%	28,7%	28,8%
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	1,5%	1,2%	1,5%	1,6%	1,4%	0,9%	0,9%	1,1%	1,0%	1,3%
08 Alte activitati extractive	1,5%	1,2%	1,5%	1,5%	1,4%	0,8%	0,9%	1,1%	1,0%	1,2%
09 Activitati de servicii anexe extractiei	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	30,2%	27,4%	26,9%	25,1%	26,0%	26,5%	27,9%	24,4%	23,8%	23,7%
10 Industria alimentara	4,7%	4,6%	3,7%	2,6%	2,7%	3,2%	3,3%	3,5%	3,5%	3,6%
11 Fabricarea bauturilor	0,9%	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,6%	0,5%	0,5%
13 Fabricarea produselor textile	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,1%	0,1%
14 Fabricarea articolelor de imbracaminte	7,8%	5,3%	6,3%	6,0%	5,7%	5,9%	6,0%	6,1%	5,2%	4,8%
15 Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, harnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor	0,5%	0,0%	0,4%	0,0%	0,5%	0,3%	0,0%	0,2%	0,3%	0,0%
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn si pluta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din paie si din alte materiale vegetale impletite	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,2%
17 Fabricarea hartiei si a produselor din hartie	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
18 Tiparire si reproducerea pe suporturi a inregistrarilor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
19 Fabricarea produselor de cocserie si a produselor obtinute din prelucrarea titeiului	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20 Fabricarea substantelor si a produselor chimice	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%

22 Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	0,7%	0,4%	0,5%	0,7%	0,7%	0,9%	1,1%	0,9%	0,8%	0,9%
24 Industria metalurgica	1,7%	2,6%	2,8%	2,5%	2,1%	1,8%	1,6%	1,6%	1,5%	1,6%
25 Industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii	2,7%	2,9%	2,7%	2,1%	2,1%	2,4%	1,9%	1,6%	1,7%	1,5%
26 Fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,4%
27 Fabricarea echipamentelor electrice	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	0,2%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
30 Fabricarea altor mijloace de transport	9,0%	9,0%	8,8%	9,1%	9,8%	10,1%	11,6%	9,3%	8,8%	8,9%
31 Fabricarea de mobila	0,6%	0,6%	0,4%	0,4%	0,5%	0,3%	0,5%	0,5%	0,4%	0,6%
32 Alte activitati industriale n.c.a.	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	0,9%	0,9%	0,4%	0,7%	0,8%	0,4%	0,5%	0,1%	0,2%	0,2%
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	0,9%	1,0%	1,1%	1,2%	1,0%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	1,8%	2,2%	2,2%	2,7%	3,0%	2,9%	2,6%	2,7%	3,0%	3,0%
36 Captarea, tratarea si distributia apei	0,9%	1,2%	1,1%	1,3%	1,5%	1,6%	1,4%	1,1%	1,1%	1,2%
37 Colectarea si epurarea apelor uzate	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,3%	0,4%	0,3%
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare	0,8%	0,8%	1,0%	1,3%	1,3%	1,2%	1,1%	1,3%	1,5%	1,5%
F CONSTRUCTII	7,1%	5,4%	6,2%	6,7%	7,5%	6,6%	6,7%	7,6%	7,5%	6,9%
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA	13,2%	12,8%	13,9%	14,9%	15,1%	15,5%	14,5%	15,7%	15,6%	15,9%

AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR										
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	5,2%	5,3%	5,0%	5,5%	4,8%	4,9%	4,3%	4,6%	4,6%	5,1%
49 Transporturi terestre si transporturi prin conducte	1,7%	1,6%	1,5%	1,7%	1,4%	1,4%	1,2%	1,2%	1,1%	1,3%
50 Transporturi pe apa	0,6%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%
52 Depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	2,1%	2,1%	2,0%	2,1%	1,9%	2,1%	1,8%	2,1%	1,9%	2,2%
53 Activitati de posta si de curier	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%	0,9%	0,8%	0,7%	0,7%	1,0%	1,0%
I HOTELURI SI RESTAURANTE	2,5%	3,1%	2,8%	3,1%	3,0%	3,3%	3,9%	4,1%	4,2%	4,8%
J INFORMATII SI COMUNICATII	0,7%	0,5%	0,7%	0,9%	0,8%	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%
58 Activitati de editare	0,1%	0,0%	0,0%	0,3%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%
59-60 Activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; Activitati de difuzare si transmitere de programe	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
61 Telecomunicatii	0,5%	0,4%	0,5%	0,4%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%
62-63 Activitati de servicii in tehnologia informatiei; Activitati de servicii informatice	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	1,3%	1,4%	1,4%	1,3%	1,3%	1,2%	1,1%	1,2%	1,1%	1,0%
64 Intermedieri financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	0,9%	1,0%	1,0%	1,1%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%
65 Activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
66 Activitati auxiliare intermediilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
L TRANZACTII IMOBILIARE	0,5%	0,7%	0,4%	0,5%	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	1,9%	2,3%	1,9%	2,0%	2,2%	2,8%	2,7%	2,6%	2,7%	2,6%
72 Cercetare-dezvoltare	0,2%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI	2,6%	2,5%	2,2%	2,3%	2,7%	2,8%	3,4%	3,4%	3,5%	3,4%

ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT										
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	6,8%	7,4%	6,8%	6,3%	5,7%	5,4%	5,6%	5,6%	5,8%	5,8%
P INVATAMANT	9%	10%	9%	9%	9%	9%	8%	8%	7%	7%
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	9,4%	9,7%	9,9%	8,8%	8,3%	8,3%	8,2%	8,4%	8,7%	8,7%
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	0,4%	0,8%	0,8%	0,7%	0,8%	0,9%	0,9%	1,0%	0,9%	0,9%
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%	1,0%	1,0%

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁴

Pe grupe majore de ocupații se observă că, în anul 2017, la nivelul regiunii, cele mai solicitate au fost locurile de muncă pentru *Specialiști în diverse domenii de activitate* (1280 locuri, cu 200 de locuri mai multe decât în anul precedent), *Lucrători în domeniul serviciilor* (759 locuri) *Muncitori calificați și asimilați* (632 locuri).

Tabel 5.4.2

Grupe majore de ocupatii (ISCO-08)	Ani						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, inalți conducatori ai administrației publice, conducatori și funcționari superiori	60	75	80	135	126	182	207
Specialiști în diverse domenii de activitate	292	542	389	635	699	1080	1280
Tehnicieni și alți specialisti din domeniul tehnic	122	125	182	210	259	371	422
Funcționari administrațivii	67	91	106	110	139	210	227
Lucrători în domeniul serviciilor	152	218	250	350	561	709	759
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	:	3	3	3	4	13	18
Muncitori calificați și asimilați	152	180	183	238	344	994	632
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	467	364	232	346	311	242	267
Muncitori necalificați	250	275	270	273	318	682	479

Sursa: ISCO 08

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII”

5.5 Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)³⁵

5.5.1. Proiecția numărului mediu de salariați

Conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoză Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2021, numărul mediu de salariați va crește continuu până în 2021 în toate județele regiunii. Pentru județul Tulcea se prognozează o creștere de 19,9%. Creșteri importante se estimează în toate județele regiunii.

Tabel 5.5.1

Regiune / județ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021-2016	Creștere 2021 față de 2016
Total	512,8	520,5	542,9	563,5	584,4	605,4	92,6	18,1%
Braila	63,0	63,6	66,4	69,0	71,6	74,0	11,0	17,5%
Buzău	77,9	78,4	81,8	84,9	87,9	90,8	12,9	16,6%
Constanța	167,2	168,2	175,0	181,1	187,0	194,2	27,0	16,1%
Galați	107,0	109,8	114,4	118,7	123,4	127,9	20,9	19,5%
Tulcea	43,2	44,1	46,2	48,1	50,1	51,8	8,6	19,9%
Vrancea	54,5	56,4	59,1	61,6	64,4	66,6	12,1	22,2%

5.5.2. Evoluția ratei șomajului înregistrat

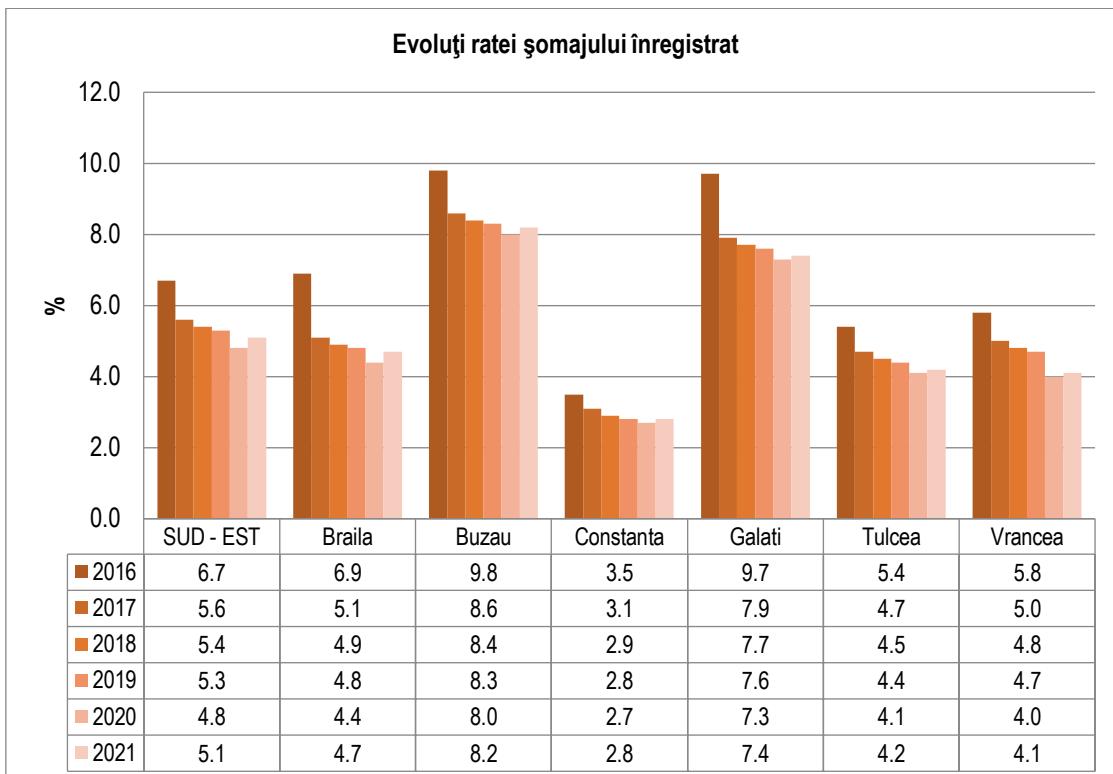
Conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoză Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2021, Regiunea Sud - Est va înregistra în 2021 o importantă scădere a numărului de șomeri înregistrați la sfârșitul anului, atât ca valoare absolută cât și ca pondere.

Rata șomajului înregistrat este estimat că va scădea în toate județele regiunii, în perspectiva anului 2021. Cea mai mare scădere se estimează pentru județul Galați, cu 2,3 puncte procentuale. Cea mai mică scădere se estimează pentru județul Constanța, cu doar 0,7 puncte procentuale. Conform estimărilor, se vor menține importante decalaje între județele regiunii. Rata șomajului înregistrat estimat pentru județul Tulcea, la orizontul anului 2021 va fi de doar 4,2%, în scădere cu 1,2% față de 2016.

Tabel 5.5.2

Regiune / județ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	6,7	5,6	5,4	5,3	4,8	5,1
Braila	6,9	5,1	4,9	4,8	4,4	4,7
Buzău	9,8	8,6	8,4	8,3	8,0	8,2
Constanța	3,5	3,1	2,9	2,8	2,7	2,8
Galați	9,7	7,9	7,7	7,6	7,3	7,4
Tulcea	5,4	4,7	4,5	4,4	4,1	4,2
Vrancea	5,8	5,0	4,8	4,7	4,0	4,1

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza_profil_teritorial

Fig. 5.5.2

Sursa: Comisia Națională de Prognoza

5.6. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.6.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP

Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung realizată de CEDEFOP în anul 2016, la nivelul fiecărui stat membru al UE 28 evidențiază o serie de tendințe privind cererea expandată și cererea de înlocuire a forței de muncă la orizontul anului 2025.

În cazul României, valorile pentru cererea de înlocuire la muncitorii în agricultură și pescuit, la orizontul 2025, de peste 2 milioane de locuri de muncă, sugerează că studiul pornește de la structura populației ocupate în agricultură în care sunt incluse persoanele cu statut profesional de lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați și introduce ipoteze de lucru care conduc la scăderi modeste ale populației ocupate în agricultură în perspectiva 2025. Mai mult, ultimele date ale INS arată că în 2016 populația ocupată în agricultură a fost de 1728,6 mii persoane, în scădere cu peste 783 de mii față de anul 2012. Aceste date arată că rezultatele studiului CEDEFOP în cazul României trebuie utilizate cu prudență.

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă în perspectiva 2025 se poate estima care sunt cererile de calificări pe nivele de educație și filiere.

În acest scop față de datele din tabelul de mai sus au fost eliminate grupele de ocupații:

- Muncitori necalificați, având în vedere că IPT nu se adresează acestei grupe;
- Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, având în vedere gradul mare de distorsionare pe care îl introduce această grupă datorită populației ocupate cu statut profesional lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați care sunt asociate mai curând cu agricultura de subzistență și cu lipsa alternativelor decât cu oportunitățile de locuri de muncă.

Grupelor de ocupații reținute le-au fost asociate nivelul de educație la intrare în piața muncii și traseul de formare profesională conform tabelului de mai jos.

Tabelul 5.6.1. 1 Oportunități de locuri de muncă și criterii asociate pentru IPT

Oportunități de locuri de muncă - CEDEFOP			Criterii asociate	
Grupe de ocupații	Valoare mii pers.	Ponderi	Nivel de educație la intrare în piața muncii	Traseul de formare
Total	1588	100.0%		
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalte conduceri ai administrației publice, conduceri și funcționari superiori	55	3.5%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	28.6%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Tehnicieni și alți specialiști din domeniul tehnic	204	12.8%	IPT	preponderent prin învățământ liceal tehnologic
Funcționari administrativi	122	7.7%	preponderent învățământ superior	2/3 prin învățământ liceal teoretic și vocational 1/3 prin învățământ liceal tehnologic
Lucrători în domeniul serviciilor	357	22.5%	IPT	preponderent prin învățământul profesional
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	7.8%	IPT	preponderent prin învățământul profesional
Muncitori calificați și asimilați	272	17.1%	IPT	preponderent prin învățământul profesional

Prin această analiză sunt estimate ponderile pentru oportunitățile de locuri de muncă pe niveluri de educație și filiere, la orizontul anului 2025 din tabelul următor:

Tabelul 5.6.1.2 Ponderi propuse pentru învățământul liceal și profesional

Pondere sugerată liceu filiera teoretică, tehnologică și vocațională	52,6%
Pondere sugerată învățământ profesional	47,4%
Pondere sugerată liceu tehnologic	15,4%
Pondere sugerată IPT	62,8 %

5.6.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) a realizat, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei studiului, s-a realizat o proiecție a cererii potențiale de forță de muncă, reprezentând volumul de forță de muncă (număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor efectiv ocupate este egal cu nivelul estimat ca necesar de populație ocupată; în celealte cazuri vom avea un deficit sau un excedent fata de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci și de o multitudine de alți factori (ex. factori demografici, migrație, potrivirea calitativă între cererea și oferta de forță de muncă etc.). În consecință, cererea potențială de forță de muncă nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropriate față de aceasta) și nu trebuie considerată ca cerere efectivă în termeni de locuri de muncă vacante. În schimb, previziunile privind cererea potențială oferă repere de analiză pentru evoluția structurii cererii pe sectoare de activitate, ocupații, niveluri de calificare, domenii de pregătire profesională. Pentru estimarea cererii potențiale s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și cererea înlocuită (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârstă a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vîrstă și în ipoteze care

induc un anume grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat cererea agregată de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020. Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat locurile de muncă disponibile, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2088 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în **trei tipuri de scenarii**:

❖ Scenariul MODERAT a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013
- pentru perioada 2014 - 2020 s-a presupus următoarea evoluție a valorii adăugate brute: un ritm anual de creștere în industrie de 1,0325, un ritm de 1,0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 - 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.
- pentru evoluția Costului forței de muncă pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1,015.
- pentru evoluția Investițiilor brute s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0,76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 - 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ Scenariul OPTIMIST a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- VAB în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0,9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual

de creștere în industrie de 1,036, un ritm de 1,044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 - 2013).

- Investițiile brute în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ Scenariul PESIMIST a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- VAB în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.

- Costul forței de muncă în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1,015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000- 2008.

În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. nowcast) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Rezultatele proiecțiilor

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel național

La nivel național, proiecția cererii potențiale de muncă (determinată pe baza modelelor econometrice de tip panel) pentru scenariul moderat și cel optimist tendințele de evoluție pe orizontul de prognoză sunt staționare, astfel că la orizontul anului 2020 cererea potențială se previzionează a fi cu 1% mai mare decât în 2010 în ipoteza scenariului moderat și cu 0,2% în ipoteza scenariului optimist, în timp ce pentru scenariul pesimist cererea potențială se previzionează a fi cu 5% mai mică în 2020 față de 2010.

Pentru cererea înlocuită de forță de muncă tendințele la nivel național sunt de creștere în ipotezele scenariului optimist și staționare în ipotezele scenariului moderat și ale celui pesimist.

Proiecțiile locurilor de muncă disponibile la nivel național (determinate prin însumarea valorilor care reprezintă modificarea cererii potențiale față de anul anterior cu volumul cererii înlocuite) estimează o evoluție staționară pe întreg intervalul de prognoză în scenariul moderat, iar în scenariul pesimist o tendință de scădere până la valori negative semnificând desființare de locuri de muncă. Nici în ipotezele scenariului optimist, la nivel național nu se previzionează locuri de muncă disponibile în creștere decât după anul 2014.

Proiecțiile privind cererea potențială de forță de muncă pe activități economice (la nivel de secțiune CAEN Rev1) se referă la cererea relevantă pentru IPT. La nivel național, dintre activitățile economice pentru care se previzionează scăderi semnificative ale cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, se evidențiază: agricultura,

silvicultura și piscicultura, precum și administrația publică și apărarea, în care se estimează scăderi pe întreg intervalul de prognoză până în 2020. Creșteri pe tot parcursul intervalului de prognoză se estimează în comerț, precum și în intermediari financiare. Scăderi în perioada 2009-2013, urmate de creșteri între 2014 și 2020 se previzionează în sectoarele industrie extractivă, industrie prelucrătoare, construcții și în transport, depozitare și comunicații.

Tabelul 5.6.2.1 Proiecția cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, pe activități economice (persoane)

Activități economice	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura și piscicultura	2.596.683	2.456.539	2.296.622	2.156.965	2.104.751	2.056.431
Industria extractivă	106.640	105.596	103.212	111.650	113.248	115.568
Industria prelucrătoare	2.033.790	2.066.304	2.055.425	2.176.045	2.215.992	2.274.896
Energie electrică și termică, gaze și apă	170.392	169.055	165.055	175.101	176.689	179.033
Constructii	646.708	629.588	639.096	663.272	676.872	696.756
Comert	1.084.111	1.132.885	1.174.337	1.181.751	1.224.847	1.289.364
Hoteluri și restaurante	140.694	136.915	135.347	144.352	145.428	146.841
Transport, depozitare și comunicatii	511.056	505.038	502.483	525.423	529.654	535.465
Intermediari financiare	100.425	105.948	110.707	110.817	115.384	122.234
Tranzactii imobiliare, inchirieri și activitati de servicii	205.857	201.690	198.556	212.674	214.494	216.919
Administratie publica și aparare	488.100	484.852	476.943	450.153	442.563	431.177
Invatamant	482.666	482.168	489.018	498.967	505.826	515.443
Sanatate și asistenta sociala	430.980	428.301	433.069	442.795	448.607	456.721
Celelalte activitati ale economiei nationale	245.450	256.185	264.871	271.159	281.573	297.117
Total	9.243.551	9.161.064	9.044.743	9.121.124	9.195.928	9.333.965

Pe grupe ocupaționale, cererea potențială prognozată la nivel național, în ipotezele scenariilor moderat și optimist, descrie configurații ocupaționale orientate către Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Alte ocupații asimilate tehnicienilor și Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse. În schimb, în ipotezele scenariului

pesimist, nu se previzionează locuri de muncă disponibile pentru nici o sub-grupă ocupațională.

Evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă într-o structură matriceală, realizată ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Calcularea proiecției cererii potențiale la intersecția COR și CAEN - în lipsa unor date valide cu privire la probabilitatea angajării într-o ocupație după finalizarea studiilor dintr-un anumit domeniu - permite o evaluare prin metode analitice a distribuției pe domenii de pregătire profesională a cererii potențiale de forță de muncă.

Studiul menționează că pentru ocupațiile din subgrupa agricultori și lucrători calificați în agricultură, s-a luat în considerare numai populația salariată nu și alte categorii ale populației ocupate în această activitate (ca de exemplu lucrători familiali neremunerați). Prin această corecție s-a dorit să se evite inducerea unor concluzii eronate bazate pe o falsă cerere de înlocuire. Pe de altă parte, nu trebuie neglijat potențialul acestui sector, care reclamă ca o parte din forța de muncă îmbătrânită care se va retrage din agricultura de subzistență să fie înlocuită de tineri fermieri pregătiți pentru o agricultură competitivă.

Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002.

Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN.

Autorii studiului subliniază caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinația și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

Structura cererii potențiale de forță de muncă în ipotezele scenariului moderat, la nivel național în funcție de domeniile de formare ale IPT este prezentată în tabelul de mai jos, în evoluție prognozată la orizontul anilor 2017-2020.

Domeniul Mecanică concentrează în jur de un sfert din cererea potențială de forță de muncă, iar importanța acestuia pare să crească la orizontul 2020, la fel ca și domeniile Comerț și Economic care totalizează peste 25% din cererea potențială relevantă pentru IPT.

Și domeniile Electric, Electromecanică și Electronică automatizări cresc ca și pondere în cererea potențială relevantă pentru absolvenții de IPT, însă ponderea lor se situează la nivele relativ reduse. Cererea potențială pentru absolvenții domeniilor Fabricarea produselor din lemn și Industrie alimentară este în scădere la orizontul 2020, la nivel național.

Tabelul 5.6.2.2 Prognoza structurii cererii potențiale, în scenariul moderat, pe domenii de formare profesională din IPT, la nivel național în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	%
Agricultură	3,9
Chimie industrială	1,3
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	12,6
Economic	14,5
Electric	5,3
Electromecanică	3,6
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	1,4
Industria alimentară	0,8
Industria textilă și pielărie	9,0
Materiale de construcții	1,3
Mecanică	24,1
Turism și alimentație	7,8
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Proiecția cererii de forță de muncă la nivelul Regiunii Sud Est

Proiecțiile obținute pe baza scenariului moderat prezintă un trend ușor ascendent, ritmuri anuale de creștere pozitive înregistrându-se începând cu anul 2014. Astfel proiecția cererii potențiale pentru anul 2020 o depășește pe cea din 2011 cu aproximativ 1%. Proiecțiile scenariilor optimist și pesimist urmează aceeași tendință de reducere a cererii potențiale, dar din motive diferite: în scenariul pesimist ca urmare a păstrării tendinței etapei anterioare celei de prognoză, în cel optimist ca urmare a ipotezei modificărilor structurale care impun o reducere a greutății specifice a ocupării din agricultură.

Proiecțiile în cazul scenariului moderat pun în evidență creșteri ale cererii potențiale cu 1% în întreg intervalul de proiecție și scăderi ale cererii înlocuite mai accentuate din anul 2014, astfel încât la nivelul anului 2020 aceasta va fi cu circa 4,1% mai mică decât în anul 2011.

În regiunea Sud - Est, în ipoteza scenariului moderat, scăderi în ceea ce privește cererea potențială pentru forță de muncă sunt previzionate în sectoarele agricultură, industria extractivă, tranzacții imobiliare, intermedieri financiare, administrație publică. Cererea potențială pentru forță de muncă ar înregistra creșteri în industria prelucrătoare și în comerț, iar după 2011 în construcții, sănătate și asistență socială și în activitățile din învățământ. După 2013 se profilează creșteri și în sectorul energie electrică și termică, apă și gaze.

Tabelul 5.6.2.3. Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru regiunea Sud - Est, în ipotezele scenariului moderat, pe activități economice (persoane)

SUD-EST	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura și piscicultura	335.529	317.864	294.631	300.865	280.103	274.841
Industria extractivă	6.070	4.833	3.529	4.527	4.561	4.689
Industria prelucrătoare	252.004	264.927	272.718	283.421	290.641	300.531
Energie electrică și termică, gaze și apă	20.728	20.491	19.942	21.581	21.991	22.692
Construcții	87.924	86.720	89.169	93.907	97.168	102.113
Comerț	128.283	130.700	131.409	130.779	132.455	134.619
Hoteluri și restaurante	20.571	19.625	19.010	19.925	19.699	19.336
Transport, depozitare și comunicații	76.419	73.621	71.230	73.730	73.651	74.174
Intermediari financiare	8.169	7.634	6.991	7.025	7.044	7.272
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii	19.483	18.578	17.816	18.865	18.737	18.545
Administrație publică și apărare	72.287	71.508	70.048	65.868	64.502	62.471
Învățământ	55.126	53.285	53.733	55.840	55.946	56.542
Sănătate și asistența socială	48.164	47.072	48.295	50.688	51.066	55.006
Celelalte activități ale economiei naționale	28.491	31.030	33.514	33.755	35.215	37.272
Total	1.159.249	1.147.887	1.132.037	1.620.775	1.512.779	1.170.103

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

În scenariul moderat, grupele ocupaționale pentru care se previzionează ușoare creșteri ale locurilor de muncă disponibile ar fi Tehnicieni în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați. Se menține aproximativ constant numărul de locuri de muncă disponibile destinate Operatorilor la mașini, utilaje și asamblorilor de mașini, echipamente și alte produse. Evoluții care conduc spre valori negative care sugerează pierderi de locuri de muncă în economia regiunii par să afecteze grupele Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul. Pentru celelalte grupele ocupaționale se profilează locuri de muncă disponibile în cea mai mare parte a intervalului de proghoză, în tendință descrescătoare însă.

Tabelul 5.6.2.4. Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat, în regiunea Sud - Est în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	%
Agricultură	4,6
Chimie industrială	0,8
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	11,9
Economic	11,9
Electric	6,7
Electromecanică	3,9
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	0,7
Industria alimentară	1,0
Industria textilă și pielărie	8,1
Materiale de construcții	1,0
Mecanică	28,6
Turism și alimentație	6,7
Resurse naturale și protecția mediului	1,5
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

5.7. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Concluzii din analiza populației active și a populației ocupate

În perioada 2002-2017 atât populația activă cât și populația ocupată a cunoscut o scădere semnificativă. Scăderea a fost mai accentuată în cazul populației feminine. Populația ocupată din mediul rural reprezintă în anul 2017 45,41% din totalul populației ocupate la nivelul regiunii.

Concluzii din analiza ratei de activitate și a ratei de ocupare

Rata de activitate și rata de ocupare au crescut în perioada 2008 - 2015. În 2017 rata de activitate a înregistrat scăderi față de anul anterior, pe când rata de ocupare a continuat să crească. Rata de activitate și rata de ocupare la nivelul regiunii se situează în anul 2017 sub media națională.

Rata de activitate a populației de sex masculin, în anul 2017, este cu 23,8 de puncte procentuale peste rata de activitate a populației de sex feminin, iar rata de activitate în mediul urban este superioară celei pentru mediul rural cu 1,4 puncte procentuale (62,3% în mediul urban, față de 60,9% în mediul rural).

Rata de ocupare a populației de sex masculin a fost în 2017 cu 21 de puncte procentuale mai mare decât rata de ocupare a populației de sex feminin, iar pe medii de rezidență se constată o creștere a ratei de ocupare atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Este de semnalat faptul că în 2017 în județul Tulcea s-au înregistrat valori superioare mediilor regiunii dar nu și a celor naționale pentru rata de activitate și rata de ocupare a resurselor de muncă. Astfel, rata de activitate a atins valoarea de 67,9%, în creștere cu 10,1 procente față de 2002, iar rata de ocupare a resurselor de muncă a ajuns la 64,7%, în creștere cu 12,54% față de primul an al perioadei de analiză.

Concluzii din analiza șomajului

La nivelul Regiunii Sud Est se menține mai ridicată decât la nivel național, în anul 2017 (6,7% la nivelul regiunii față de 4,9% la nivel național). Rata șomajului la nivelul regiunii este mai scăzută în mediul urban (6,1%) față de mediul rural (7,4%) și mai mare în cazul populației de sex masculin(7,5%), față populația de sex feminin (5,4%).

În 2017, BFM raportează pentru județul Tulcea o rată a șomajului de 4,7% (față de 5,6% la nivelul regiunii și 4% la nivel național), în scădere cu 4,9 procente față de anul 2002.

Rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut în 2016, la nivel Regiunii Sud - Est valoarea de 21,1%, valoare care plasează regiunea pe primul loc între regiunile țării cu cele mai mari rate ale șomajului de lungă durată în rândul tinerilor. Este de remarcat faptul că pentru tineri rata șomajului de lungă durată a crescut semnificativ în perioada 2009-2016, de la 9,4% în 2009 la 21,1% în 2016. Creșterea ratei șomajului de lungă durată în rândul tinerilor s-a înregistrat la toate categoriile: populația de sex feminin și de sex masculin, populația din mediul urban și cea din mediul rural.

Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile

Ierarhia sectoarelor economice din punct de vedere al ponderii populației ocupate civile pe sectoare în 2017 la nivel regional este : serviciile 45,41% , agricultura 25,1%, , industria 21%, construcțiile 9,3%.

La nivelul județului Tulcea în anul 2017 activitatea economică cu cea mai mare populație civilă ocupată a fost reprezentată de *Servicii*, cu 35 mii persoane, dintre acestea, *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul* împreună cu *Repararea autovehiculelor și motocicletelor* concentrează cel mai mare număr al populației ocupate, de 9,9 mii persoane. Pe locul al doilea se situează *Agricultura, silvicultura și pescuitul* cu o populație civilă ocupată de 22,6 mii persoane. 17,1 mii persoane erau angajate în domeniul *Industriei*, dintre care 14 mii în *Industria prelucrătoare*.

Serviciile

Deși ponderea populației ocupate civile din servicii la nivelul județului a crescut în perioada 2008 - 2017, în ultimul an al perioadei analizate este cu aproape 4 puncte procentuale sub media națională și cu 1 punct procentual sub ponderea de la nivelul regiunii. Cele mai mari ponderi în 2017 se regăsesc în sfera *Comerțului cu ridicata și cu amănuntul*, de 12,3%, urmată de *Sănătate și asistență socială*, cu 5,2% și *Transport și depozitare* cu 5%.

Agricultura

În județul Tulcea, cele mai importante scăderi ale populației ocupate civile au înregistrat,

În perioada analizată, *Agricultura, silvicultura și pescuitul* (scădere cu 7,9 mii persoane), dar ponderea populației civile ocupate în această activitate, de 28,1% în anul 2017, se situează peste media regională și națională.

Industria

În perioada 2008 - 2017, la nivelul județului Tulcea, industria cunoaște o fluctuație minoră a ponderii populației civile ocupate, touși în anul 2017 înregistrează o scădere cu 0,9 puncte procentuale față de primul an analizat(de la 22,1% în 2002 la 21,2% în 2017). Cu toate acestea, se situează peste ponderea națională și la un nivel similar cu cel din regiune. De-a lungul perioadei cea mai mare pondere o înregistrează *Industria prelucrătoare* urmată la mare distanță de *Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare*.

Construcțiile

Ponderea populației ocupate civile în construcții la nivelul județului în 2017 (7,2%) este peste media națională (8,3%) și sub cel al regiunii (9,2%). În perioada 2002 - 2016 construcțiile au cunoscut o creștere continuă a ponderii populației civile ocupate (de la 6,3% în 2002 la 7,7% în 2016), pentru ca în 2017 să scadă la 7,2%. și în acest domeniu se înregistrează disparități intraregionale. Trei județe au ponderi peste media regională și peste media națională (Constanța, Galați, Brăila), celelalte trei(Buzău, Tulcea, Vrancea) situându-se sub media regională și națională.

Concluzii din analiza proiecției cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu

În scenariul moderat, la nivelul regiunii, grupele ocupaționale pentru care se previzionează ușoare creșteri ale locurilor de muncă disponibile ar fi Tehnicieni în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați. Se menține aproximativ constant numărul de locuri de muncă disponibile destinate Operatorilor la mașini, utilaje și asamblorilor de mașini, echipamente și alte produse. Evoluții care conduc spre valori negative care sugerează pierderi de locuri de muncă în economia regiunii par să afecteze grupele Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul. Pentru celelalte grupele ocupaționale se profilează locuri de muncă disponibile în cea mai mare parte a intervalului de prognoză, în tendință descrescătoare însă.

Implicațiile pentru IPT

➤ Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată obligă sistemul de IPT la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă,

autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților - prioritate permanentă a managementului școlar.

➤ Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adevarare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicări active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
- adevararea calificării cu locul de muncă
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală

➤ Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuie avute în vedere pentru:

- Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare
- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.

➤ Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:

- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
- Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
- Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

➤ Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la nevoile anticipate ale pieței muncii corelată cu validarea periodică a datelor din studiile previzionale pe baza datelor curente din surse oficiale și administrative.

6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL TULCEA

6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență³⁶

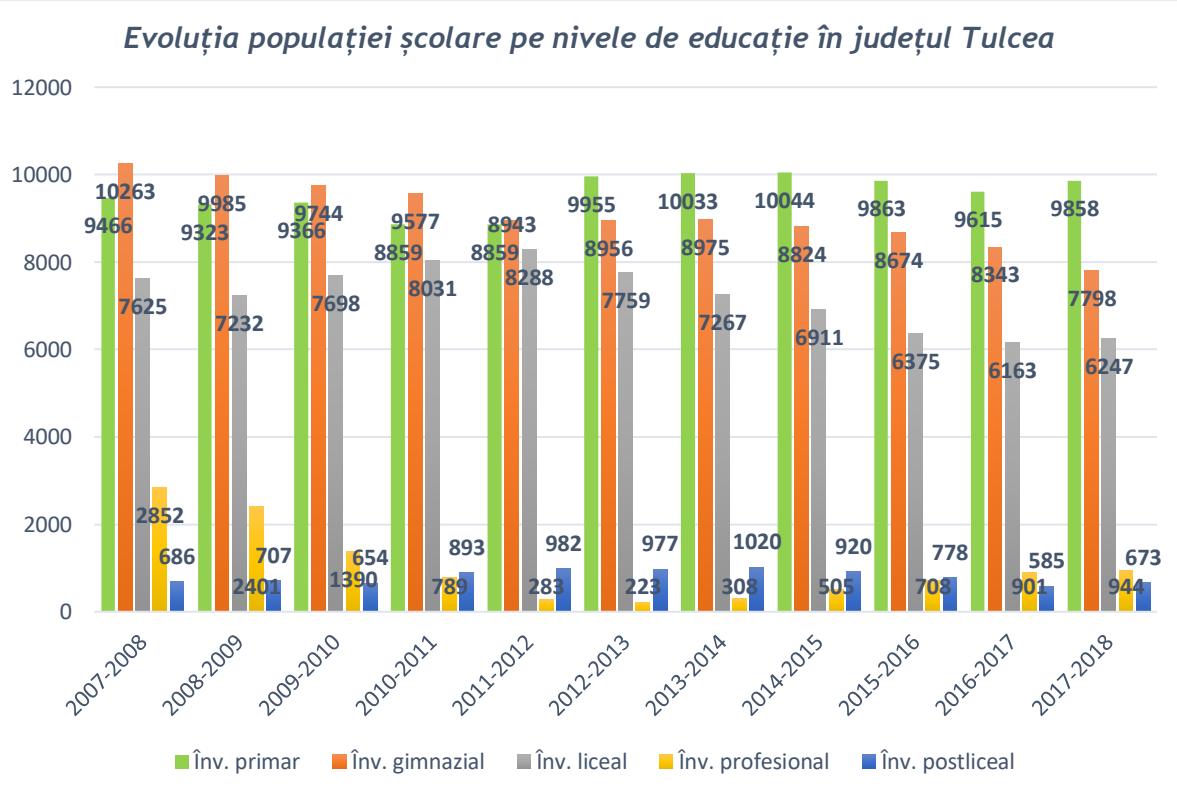
Evoluția populației școlare pe nivele de educație

La nivelul județului Tulcea populația școlară totală a înregistrat o scădere cu 21,05% în anul școlar 2017-2018 față de anul 2007-2008, de la 30892 la 25520 elevi.

La învățământul primar se constată o evoluție oscilantă a numărului de elevi pe parcursul perioadei analizate, în anul școlar 2017-2018 numărul acestora fiind mai mare cu 3,97% față de 2007-2008. O creștere bruscă a numărului de elevi de la acest nivel de învățământ s-a produs în anul școlar 2012 - 2013, prin transferul clasei pregătitoare de la învățământul preșcolar la cel primar.

În învățământul gimnazial au fost cuprinși în anul școlar 2007-2008 10263 de elevi, numărul acestora reducându-se în mod relativ constant până la 7798 în anul 2017-2018, ceea ce reprezintă o scădere de 31,61%.

Fig. 6.1.1.1

Sursa: INS

La nivelul învățământului liceal cel mai mare număr de elevi - 8288 s-a înregistrat în anul școlar 2011-2012, atunci când modificările legislative au permis înscrierea tuturor elevilor

³⁶ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „01 Populația școlară (INS)”

în învățământul liceal pentru ca în perioada următoare acesta să scadă treptat până la 6247.

O evoluție în oglindă față de acest indicator s-a înregistrat la nivelul învățământului profesional. Din Fig. 6.1.1.1 se observă că introducerea prevederilor legislative prin care înscrierea în învățământul profesional se putea face după parcurgerea clasei a IX-a, a avut drept consecință scăderea numărului de elevi cuprinși în acest nivel de învățământ, urmând ca, începând cu anul școlar 2013-2014, când legislația în vigoare a permis din nou înscrierea în învățământul profesional după absolvirea clasei a VIII-a, numărul elevilor cuprinși în învățământul profesional să crească, concomitent cu scăderea, de regulă, a efectivului elevilor din învățământul liceal. Cu toate acestea, în anul școlar 2017-2018 numărul elevilor din învățământul profesional este mai mic cu 1908 față de anul 2007-2008.

Numărul elevilor cuprinși în învățământul postliceal a fost mai ridicat în perioada cuprinsă între anii școlari 2010-2011 și 2014-2015, în anul 2017-2018 acesta înregistrând o valoare asemănătoare cu cea din anul de bază a perioadei de referință, de 673 de elevi.

Evoluția populației școlare pe sexe

La nivelul județului Tulcea se constată că predomină elevii de sex masculin în toată perioada analizată, situația fiind similară la nivelul întregii regiuni de S-E.

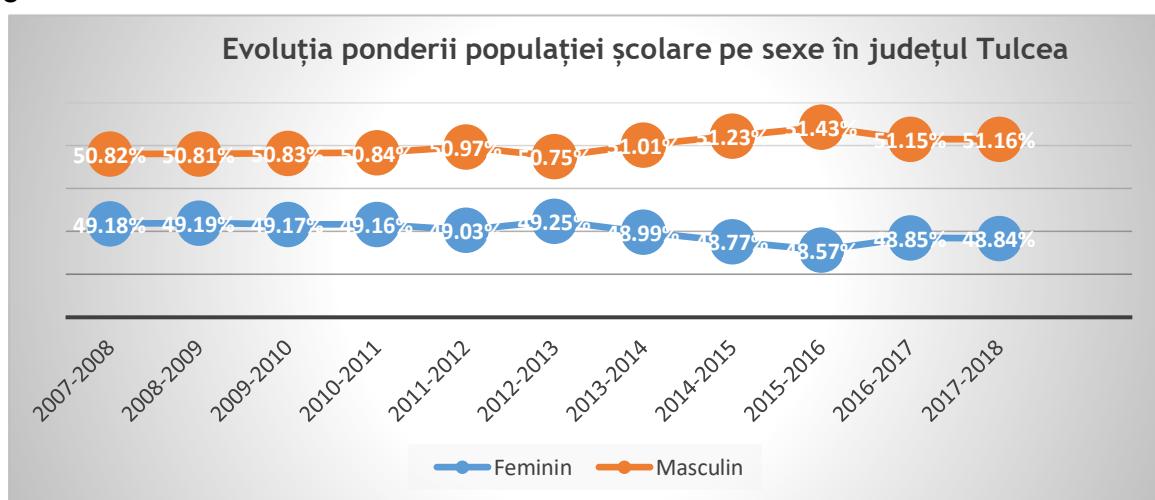
Tabel 6.1.1

	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Feminin	15194	14585	14186	13974	13412	13726	13522	13267	12821	12509	12465
Masculin	15698	15063	14666	14450	13943	14144	14081	13937	13577	13098	13055
Total	30892	29648	28852	28424	27355	27870	27603	27204	26398	25607	25520

Sursa: Datele au rezultat prin prelucrarea Anexa „01 Populația școlară (INS)”

Evoluția ponderii populației școlare pe sexe (Fig. 6.1.1.2) se caracterizează prin faptul că fluctuațiile de la un an la altul nu sunt semnificative, cea mai mică pondere a populației școlare feminine înregistrându-se în anul școlar 2015-2016, aceasta fiind de 48,57%, corespunzător unui număr de 12821 de elevi, cu 2,86% mai redusă față de populația școlară de sex masculin, reprezentând 51,43%, respectiv 13577 elevi.

Fig. 6.1.1.2

Sursa: INS

Evoluția populației școlare pe medii de rezidență

Pe medii de rezidență, la nivelul județului Tulcea predomină populația școlară urbană, aşa cum se observă și din datele prezentate în Tabelul 6.1.2.

Tabel 6.1.2

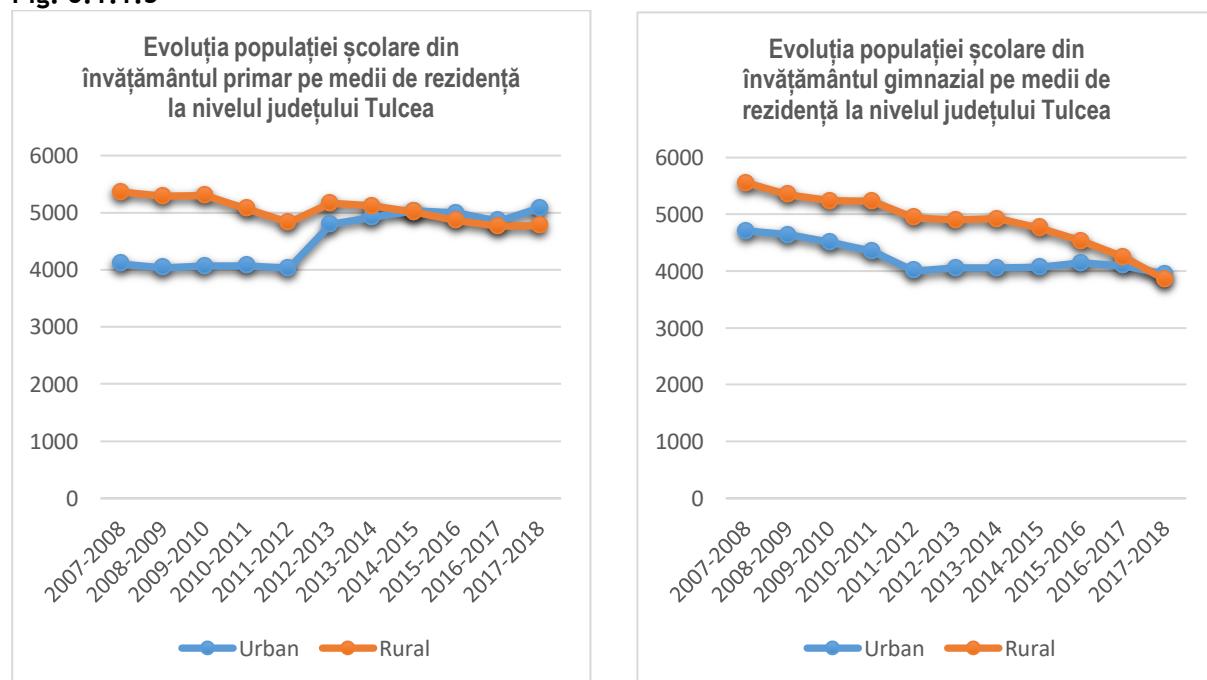
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Urban	19395	18466	17840	17609	17045	17455	17187	17074	16635	16198	16485
Rural	11497	11182	11012	10815	10310	10415	10416	10130	9763	9409	9035
Total populație școlară	30892	29648	28852	28424	27355	27870	27603	27204	26398	25607	25520

Sursa: Datele au rezultat prin prelucrarea Anexa „01 Populația scolară (INS)”

La nivelul fiecărui nivel de învățământ repartizarea populației școlare pe medii de rezidență se prezintă astfel:

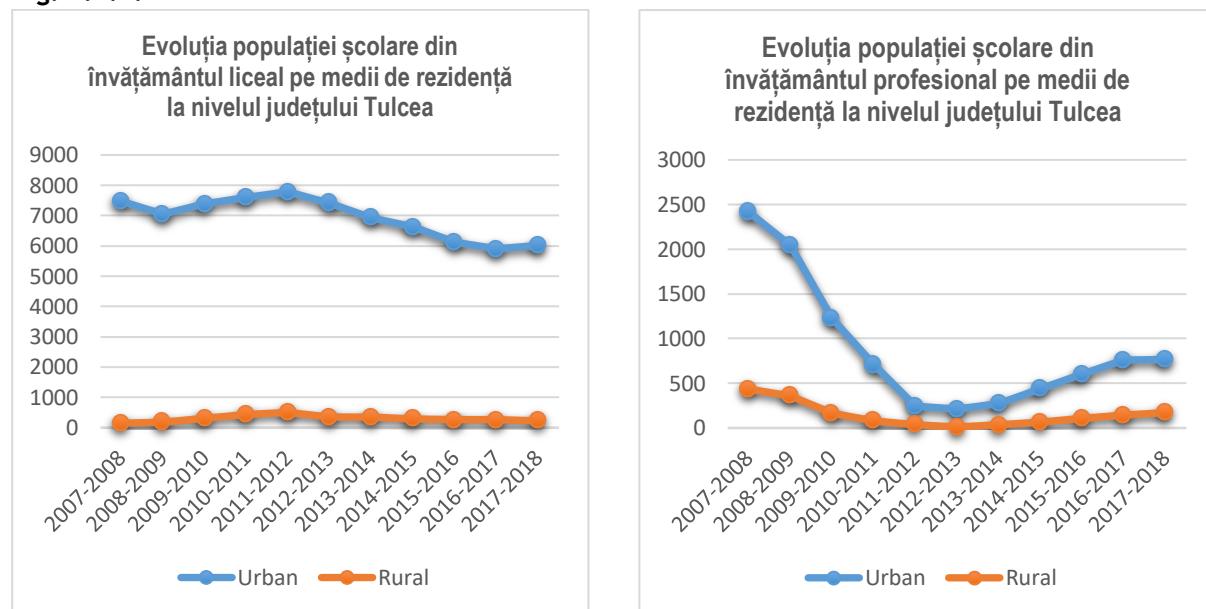
- cei mai mulți elevi din învățământul primar provineau în anul școlar 2007-2008 din mediul rural - 5362 elevi, cu 1258 elevi mai mulți decât în mediul urban. În anul școlar 2012-2013 s-a produs transferul clasei pregătitoare de la învățământul preșcolar la cel primar, ceea ce a condus la creșterea populația școlare din învățământul primar, în special în mediul urban. Tendința de creștere a numărului de elevi din mediul urban s-a menținut până la sfârșitul perioadei analizate, în anul școlar 2017-2018 înregistrându-se 5083 de elevi, concomitent cu descreșterea numărului de elevi din mediul rural care a atins valoarea de 4775 în același an;
- și la învățământul gimnazial s-a produs o inversare a ierarhiei între mediile rezidențiale la sfârșitul parcursul perioadei analizate, dar și o descreștere constantă a populației școlare. Astfel, dacă în anul școlar 2007-2008 erau 4709 elevi în mediul urban, în 2017-2018 numărul acestora este de 3948, iar în mediul rural numărul elevilor a involuat de la 5554 la 3850.

Fig. 6.1.1.3

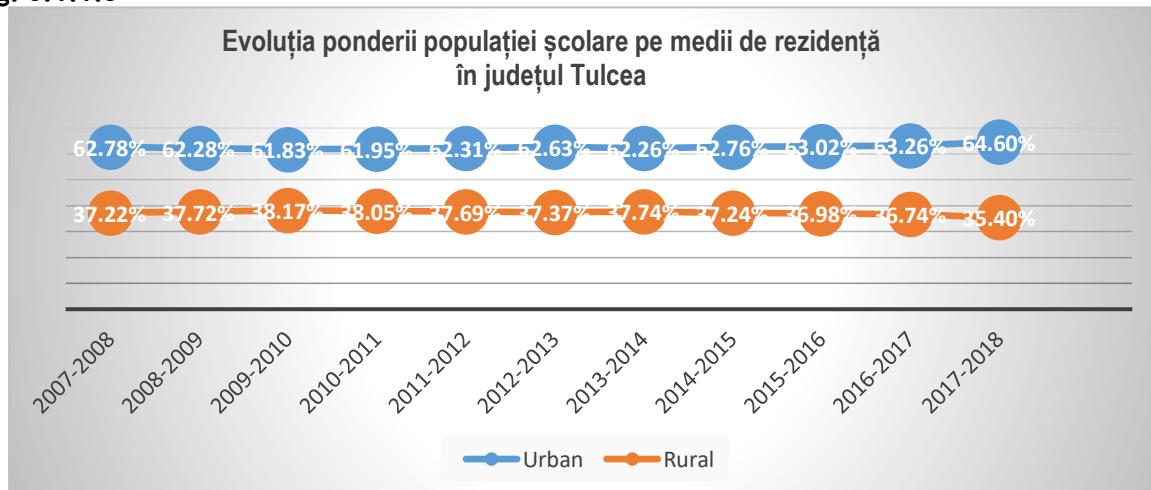
Sursa: INS

- numărul elevilor din mediul urban cuprinși în învățământul liceal este predominant mai mare decât cel corespunzător mediului rural, de-a lungul perioadei analizate resimțindu-se fluctuații în special la nivelul mediului urban, tendința generală fiind de scădere; astfel, dacă în 2007-2008 se înregistrau 7479 de elevi, în 2017-2018 numărul lor a fost de 6013. În mediul rural numărul elevilor a crescut ușor de la 146 la 234 elevi la sfârșitul perioadei;
- în învățământul profesional scăderea efectivelor generată de modificările legislative s-a reflectat în special la nivelul mediului urban, în anul școlar 2011 - 2012 numărul elevilor înscrisi fiind de 244, de la 2417 în 2007-2008, urmând o creștere de până la 768 elevi în ultimul an cuprins în analiză. O evoluție asemănătoare s-a înregistrat și în mediul rural, în anul școlar 2012-2013 fiind înscrisi în învățământul profesional doar 11 elevi, de la 435 la începutul perioadei, pentru ca în 2017-2018 să se atingă numărul de 176 elevi;
- învățământul postliceal este dezvoltat doar în mediul urban.

Fig. 6.1.1.3

Sursa: INS

Ca și evoluție a ponderii elevilor pe medii de rezidență, se observă că situația se menține relativ constantă în toată perioada analizată, elevii din mediul urban predominând,

Fig. 6.1.1.3

ponderea acestora fiind de peste 60%, cea mai ridicată valoare fiind atinsă în anul școlar 2017-2018, de 64,60%, corespunzător unui număr de 16485 de elevi, comparativ cu procentul atins de cei din mediul rural, de 35,40%, respectiv 9035 elevi.

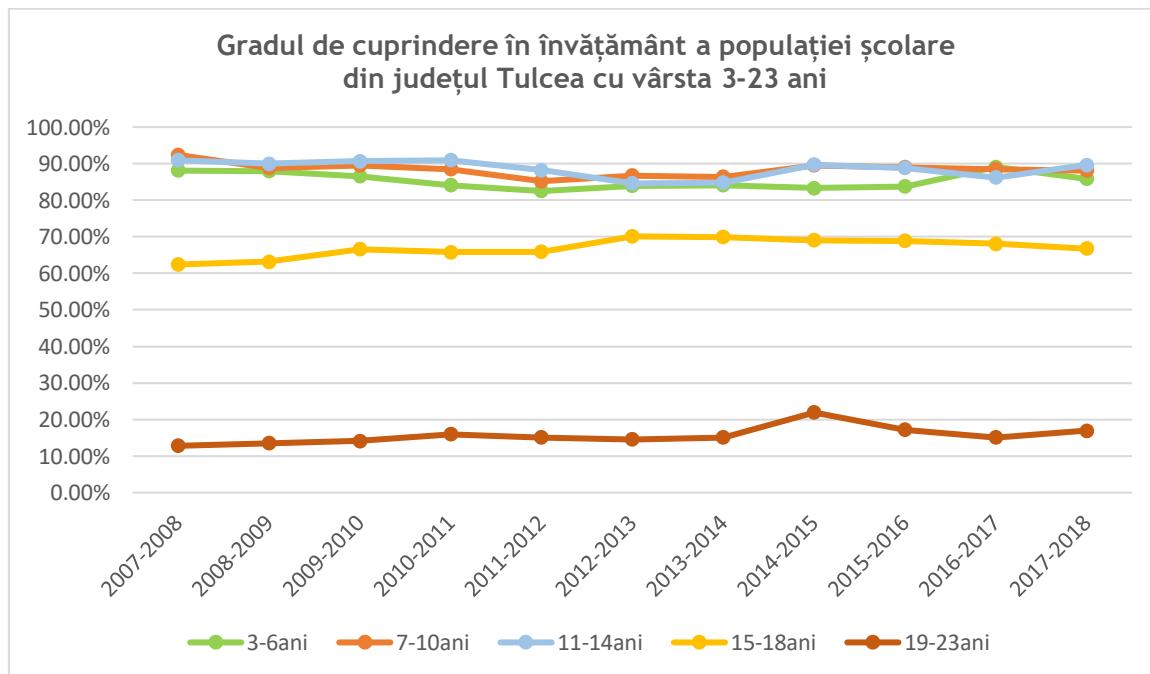
6.1.2. Gradul de cuprindere în învățământ³⁷

Populația școlară din grupa de vîrstă 3-23 ani

La nivelul județului Tulcea gradul de cuprindere în învățământ a populației școlare cu vîrstă cuprinsă între 3 și 23 de ani are valori modeste pe toată perioada supusă analizei însă urmează un trend crescător, evoluând de la 59,5% în anul școlar 2007-2008, la 69,8% în 2018-2019.

La nivelul populației cu vîrstă cuprinsă între 3 și 6 ani, gradul de cuprindere în învățământ în 2007-2008 este de 88,1%, înregistrează cea mai mare scădere în anul școlar 2011-2012 și, deși este în creștere în perioada următoare, în ultimul an de analiză înregistrează o valoare mai mică decât în anul de referință cu 2,2%.

Fig. 6.1.2.1

Sursa: INS

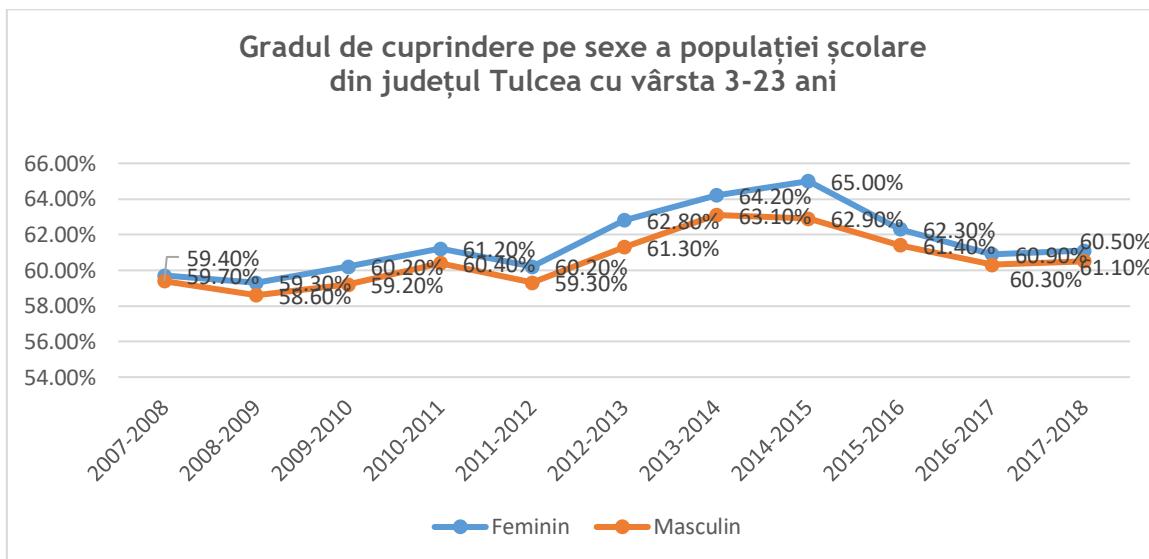
Gradul de cuprindere în învățământ a populației cu vîrstă între 7 și 10 ani, precum și pentru cea cu vîrstă cuprinsă între 11 și 14 ani urmează un trend asemănător având valori relativ constante în perioada analizată care se situează în jurul valorii de 90%. Indicatorul înregistrează un nivel mai scăzut pentru populația cu vîrstă 15-18 ani, evoluând de la 62,4% în 2007-2008 la 66,8% în anul școlar 2017-2018. Cel mai scăzut nivel al gradului de cuprindere

³⁷ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)”

În învățământ se constată la populația adultă cu vîrstă între 19 și 23 de ani, înregistrându-se valori între 10 și 20%, mai ridicate spre finalul perioadei analizate.

Pe sexe, gradul de cuprindere al populației feminine este superior celui pentru populația masculină pe toată perioada, cea mai mare valoare, de 65%, înregistrându-se în anul școlar 2014-2015. În 2017-2018 acest indicator măsura 61,10%, fiind în creștere față de anul de referință 2007-2008.

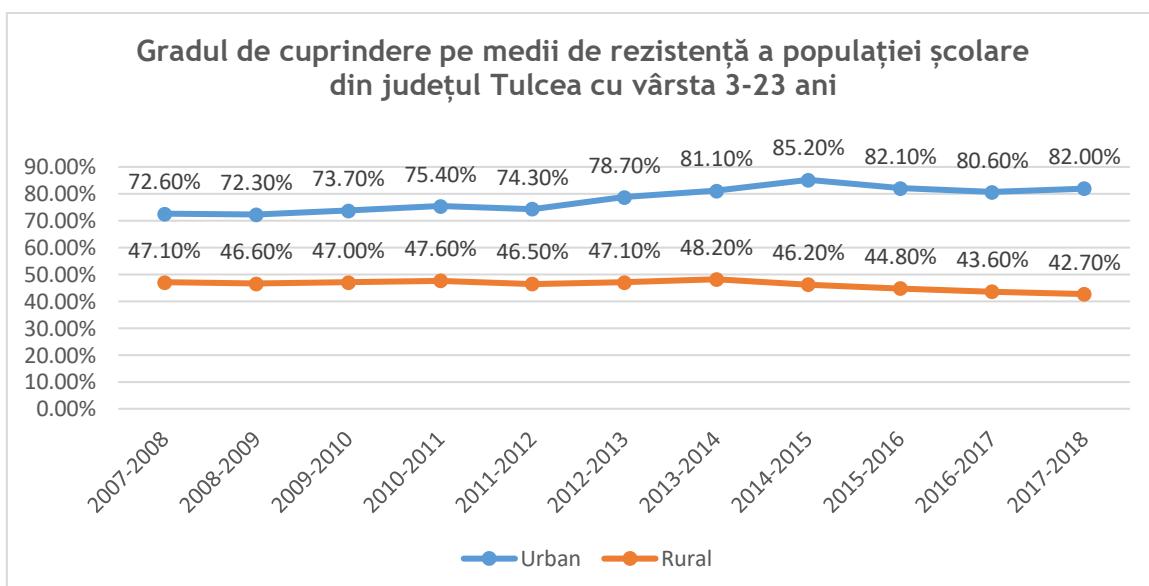
Fig. 6.1.2.2

Sursa: INS

Pe medii de rezidență se constată că gradul de cuprindere a populației școlare din mediul urban de la nivelul județului Tulcea cu vîrstă cuprinsă între 3 și 23 de ani este mai mare decât cel pentru populația rurală. În 2007-2008 gradul de cuprindere în învățământ în mediul urban a fost 72,6%, urmând un trend crescător, în 2017-2018 atingând valoarea de 82%. În același timp, în mediul rural, în toată perioada analizată indicatorul este sub 50%.

Fig. 6.1.2.3

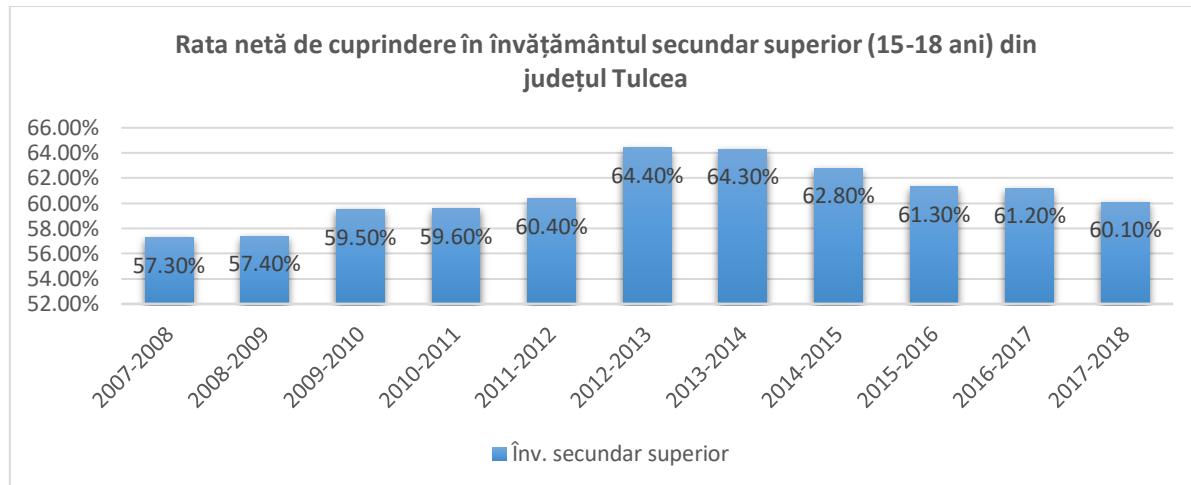

Sursa: INS

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională ³⁸

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la nivelul județului Tulcea a fost în anul școlar 2017-2018 de 60,10%, inferioară ratei naționale de 69,8%, dar și mediei pe Regiunea de Sud-Est de 68%. Cea mai mare valoare s-a înregistrat în anul școlar 2012-2013, de 64,4%, urmând un trend descrescător până la sfârșitul perioadei de analiză.

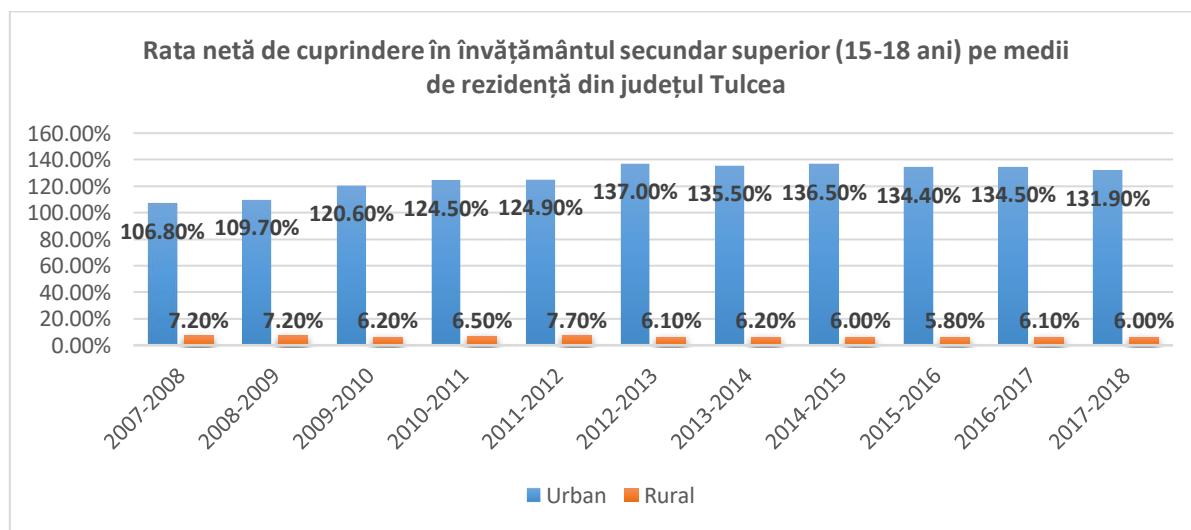
Fig. 6.1.3.1

Sursa: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere este net superioară în mediul urban și peste 100%. Aceste date indică faptul că un număr semnificativ de elevi din mediul rural sunt școlariizați în unitățile de învățământ din mediul urban. Cea mai mare valoare a ratei nete de cuprindere în mediul rural s-a înregistrat în 2011-2012, iar în mediul urban în anul școlar 2012-2013.

Fig. 6.1.3.2

Sursa: INS

³⁸ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „03 Rata netă de cuprindere (INS)”

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional³⁹

Situația elevilor înscriși în învățământul secundar superior la nivelul județului Tulcea în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 este prezentată în Tabelul 6.1.4.

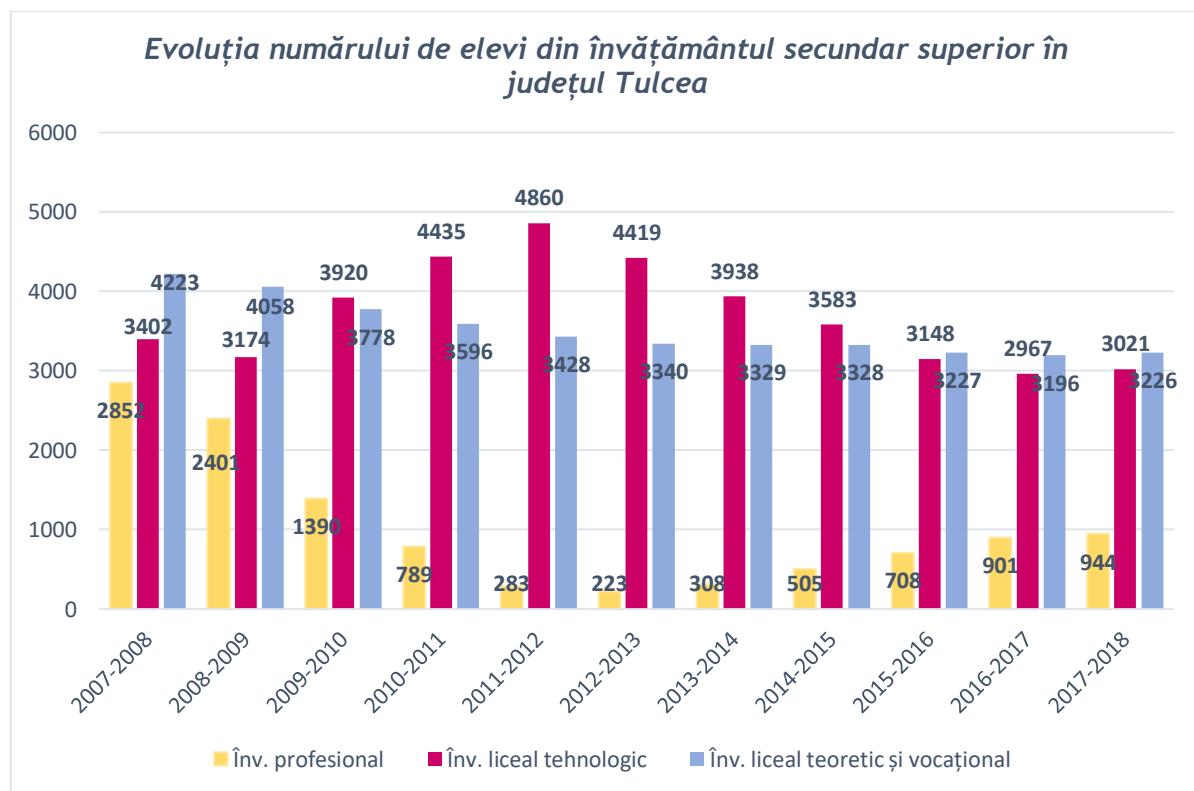
Tabel 6.1.4

	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Înv. profesional	2852	2401	1390	789	283	223	308	505	708	901	944
Înv. liceal tehnologic	3402	3174	3920	4435	4860	4419	3938	3583	3148	2967	3021
Înv. liceal teoretic și vocațional	4223	4058	3778	3596	3428	3340	3329	3328	3227	3196	3226
Total	10477	9633	9088	8820	8571	7982	7575	7416	7083	7064	7191

Sursa: Datele au rezultat prin prelucrarea Anexa „01 Populația scolară (INS)”

Analizând evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul secundar superior din județul Tulcea, se constată că la nivel liceal numărul elevilor din învățământul tehnologic a înregistrat cea mai mare valoare, de 4860 elevi în anul școlar 2011-2012 urmând un trend descrescător până la sfârșitul perioadei de analiză. Învățământul profesional, după scăderea din anii 2011-2012 și 2012-2013, a crescut constant ajungând la 944 elevi în 2017-2018.

Fig. 6.1.4.1

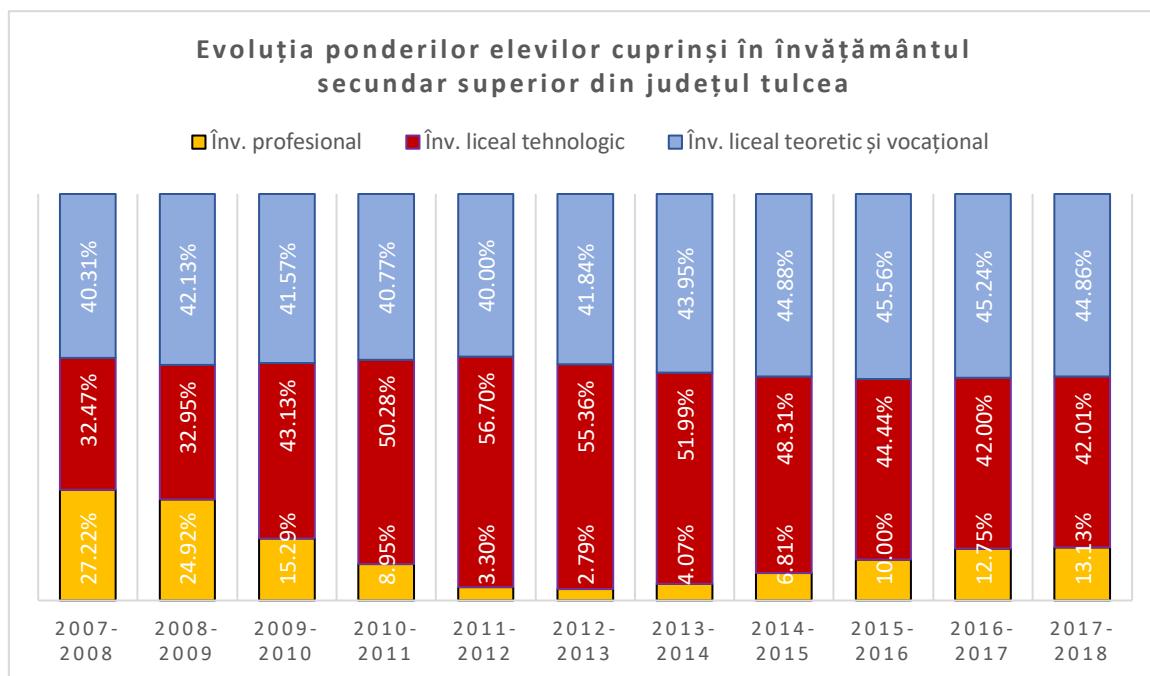

Sursa: INS

³⁹ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „04 Evolutia elevilor IPT(INS)” și Anexa „05 Evolutia elevilor IPT liceu, sc. prof (INS) și în Anexa „05 Evolutia elevilor IPT liceu, sc. prof (INS)”

Ponderea elevilor cuprinși în învățământul tehnologic la nivelul județului Tulcea este apropiată de procentul de 60%, fără a-l atinge, și în scădere de la primul la ultimul an al perioadei de analiză, de la 59,69% la 54,14%. Învățământul profesional prezintă cea mai scăzută pondere în anul școlar 2012-2013, de doar 2,79% și crește până la 13,13% în 2017-2018. Cea mai mare valoare a ponderii învățământului liceal tehnologic se înregistrează în anul școlar 2011-2012, de 56,70% și scade până la 42,01% în anul școlar 2017-2018.

Fig. 6.1.4.2

Sursa: INS

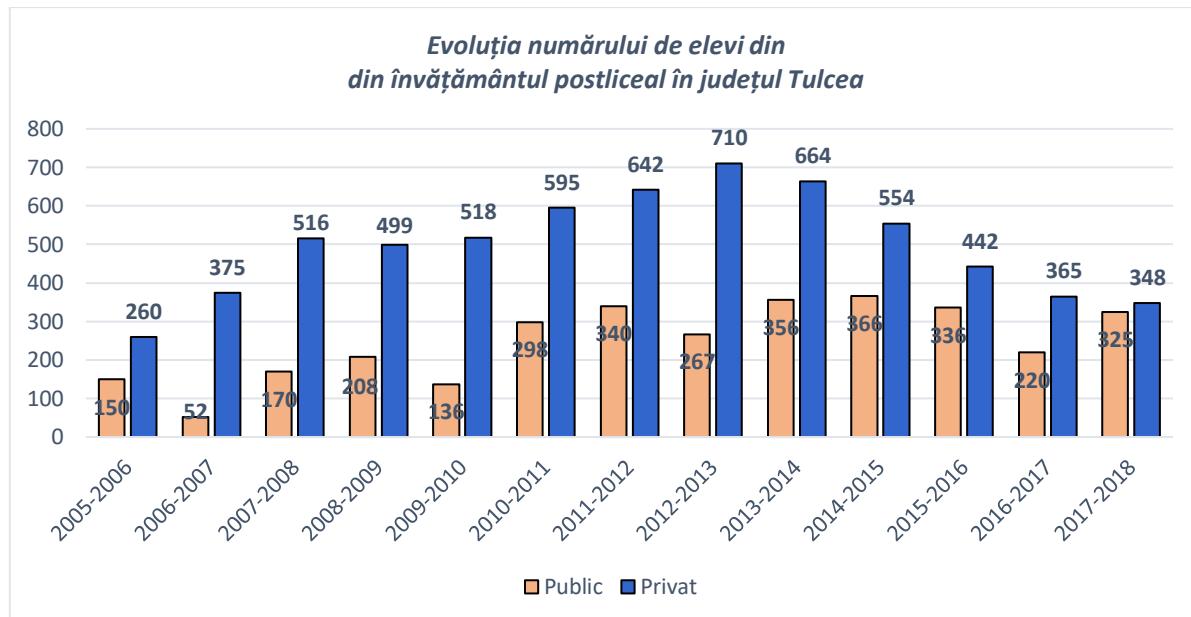
6.1.5. Oferta unităților școlare din IPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁰

În județul Tulcea, începând cu anul școlar 2005-2006, învățământul postliceal funcționează și în sistem privat, prin înființarea Școlii Postliceale Sanitare „Sf. Luca”.

Cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul postliceal din județul Tulcea, de 1020 de elevi, dintre care 664 în sistem public și 356 în sistem privat, s-a înregistrat în anul școlar 2013-2014. În ultimii ani se constată tendința de scădere a numărului elevilor din învățământul postliceal, în 2017-2018 fiind înscrisi 673 de elevi, dintre care 325 în sistem public și 348 în sistem privat.

În județul Tulcea învățământul postliceal funcționează numai în mediul urban și anume în municipiul reședință de județ.

⁴⁰ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „05 Evolutia elevilor IPT(INS)” și Anexa „06 Evolutia elevilor Inv.postliceal”

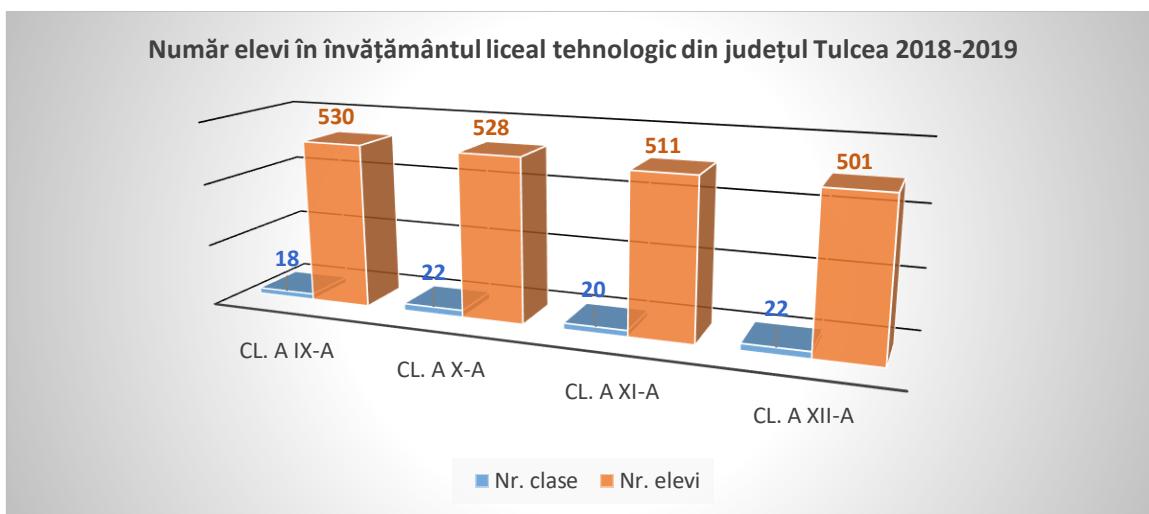
Fig. 6.1.5.

Sursa: INS

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019⁴¹

Învățământul liceal

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși în învățământul liceal tehnologic din județul Tulcea 2070 de elevi repartizați în 82 de clase, cel mai mare număr înregistrându-se la clasa a IX-a, de 530 de elevi în 18 clase, iar cel mai mic la clasa a XII-a, de 501 elevi în 22 de clase.

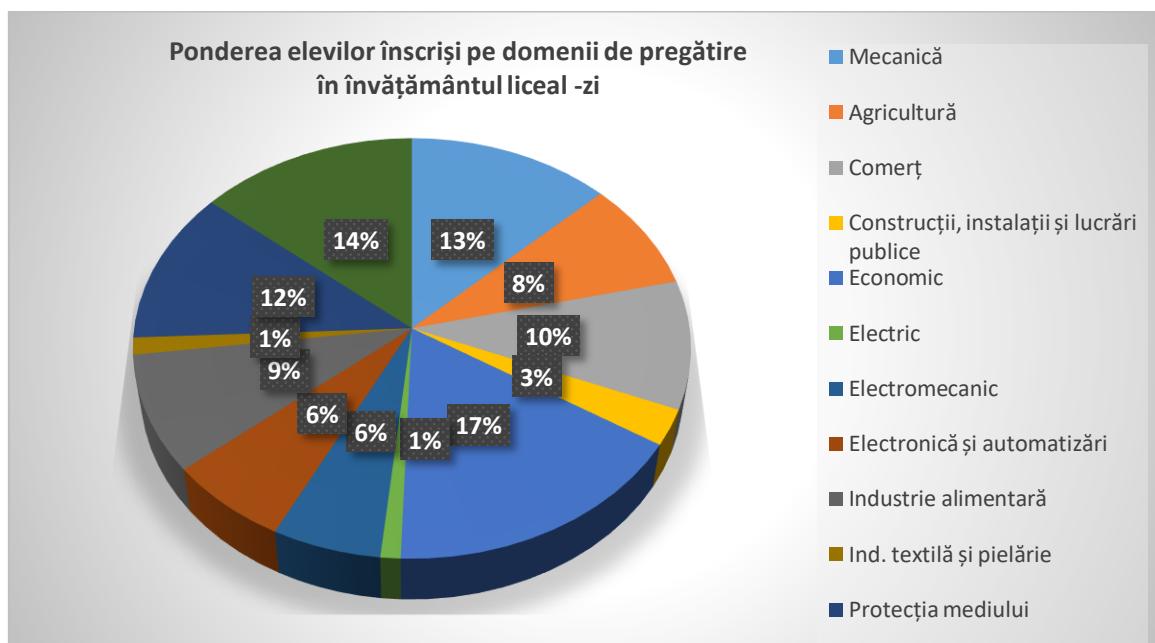
Fig. 6.1.6.1

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

⁴¹ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „07 Oferta IPT inv. liceal zi 2018-2019” și Anexa „08 Oferta IPT inv prof 2018-2019”

Analiza pe domenii de pregătire evidențiază faptul că domeniul cu cel mai mare număr de elevi înscriși este *Economic* cu 345 de elevi înscriși repartizați pe 12,5 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 16,67%, urmat de domeniul *Turism și alimentație* cu 288 elevi înscriși în 10 clase având o pondere de 13,91% și de *Mecanică* cu 267 de elevi înscriși repartizați pe 11,5 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 12,9%. Cel mai slab reprezentat domeniu de pregătire este *Electric* în care funcționează doar o clasă cu 22 de elevi.

Fig. 6.1.6.2

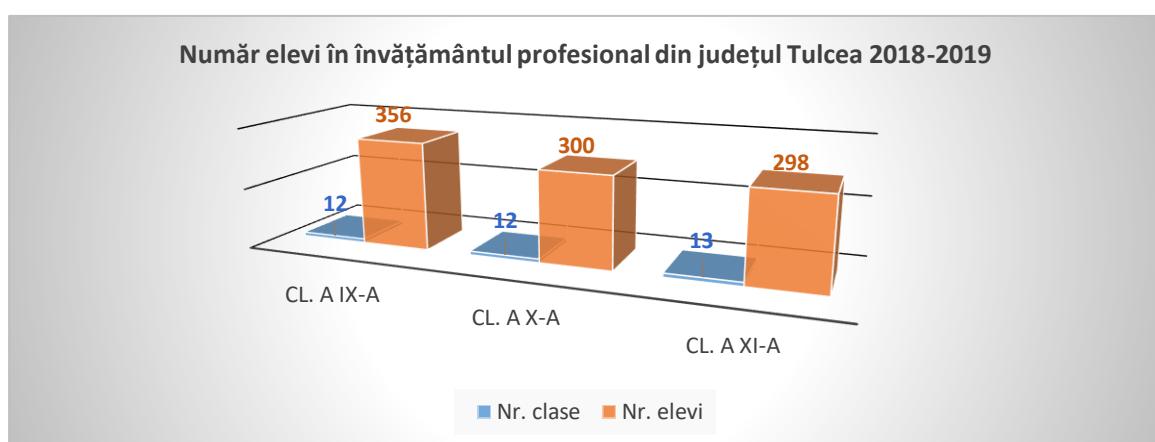
Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud-Est domeniul de pregătire predominant este *Turism și alimentație*, cu o pondere de 18,8%, urmat de domeniul *Economic* cu o pondere de 17,7% și domeniul *Mecanică* cu 13,2%.

Învățământul profesional

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși în învățământul profesional din județul Tulcea 954 de elevi repartizați în 37 de clase, dintre care au fost cuprinși în învățământul dual 123 de elevi în 4 clase, 2 clase a IX-a și 2 clase a X-a.

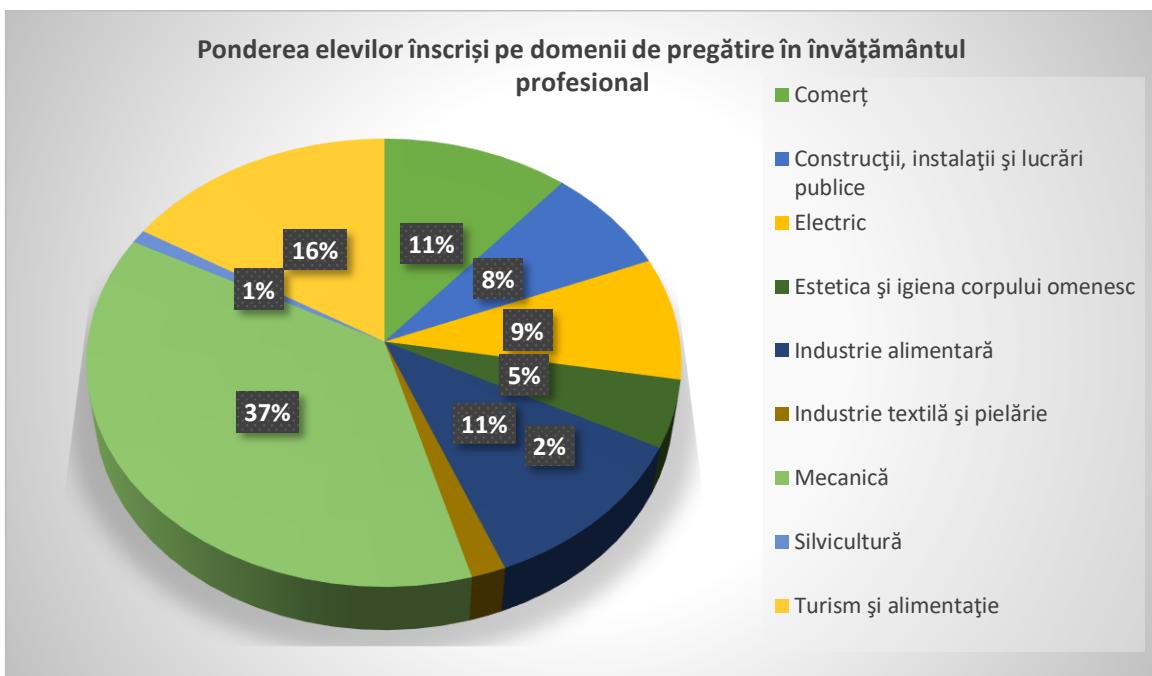
Fig. 6.1.6.3

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

*Analizând situația pe domenii de pregătire se remarcă faptul că domeniul cu cel mai mare număr de elevi înscriși este *Mecanică* cu 344 de elevi înscriși repartizați pe 12 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 36,6%, urmat de domeniul *Turism și alimentație* cu 151 elevi înscriși în 6 clase având o pondere de 15,83% și de *Industria alimentară* cu 106 de elevi înscriși repartizați pe 4 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 11,11%. Cel mai slab reprezentat domeniu de pregătire este *Silvicultură* în care funcționează doar 0,5 clase cu 9 elevi.*

Fig. 6.1.6.4

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

Învățământul dual funcționează în județul Tulcea începând cu anul școlar 2017-2018 pe domeniul de pregătire *Mecanică* la o singură unitate de învățământ în parteneriat cu șantierul naval S.C. VARD S.A. Tulcea.

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud-Est domeniul de pregătire predominant la învățământul profesional este de asemenea *Mecanică* urmat de domeniul *Turism și alimentație* și *Industria alimentară*.

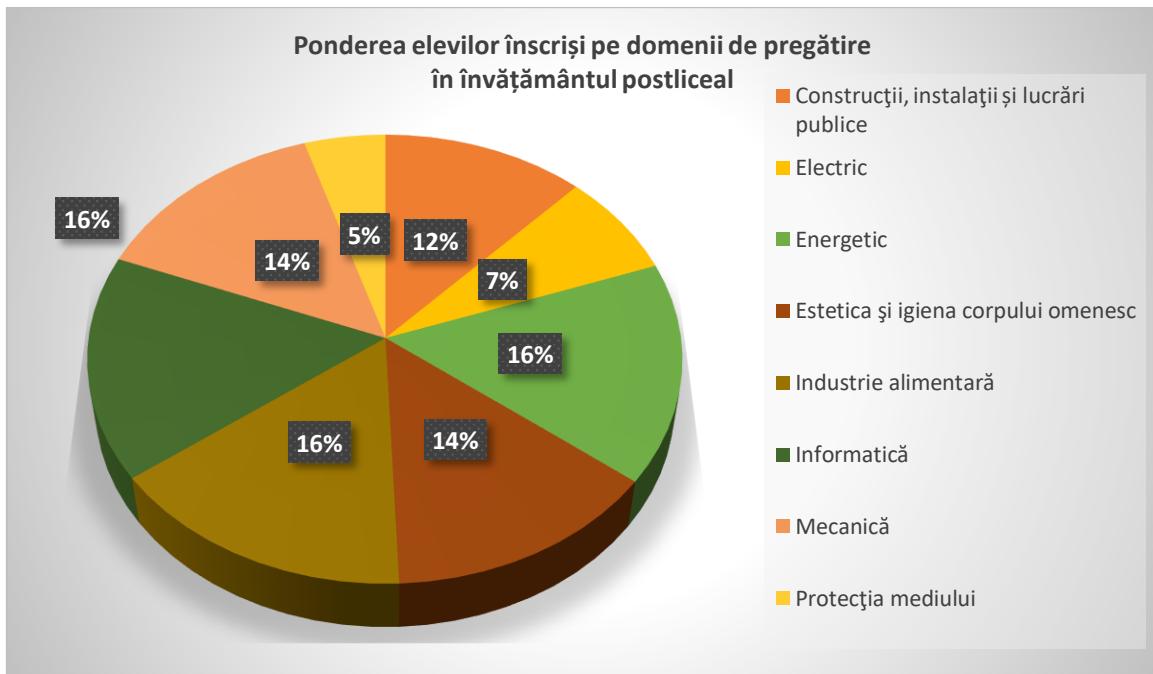
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor din învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019⁴²

În învățământul postliceal public au fost înscriși în anul școlar 2018-2019 în județul Tulcea 359 de elevi repartizați în 14 clase. Învățământul privat este reprezentat de o singură unitate de învățământ, pe domeniul *Sănătate și asistență pedagogică* la care, în anul școlar 2018-2019 erau înscriși 372 de elevi în 16 clase.

⁴² Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „09 Oferta IPT inv postliceal 2018-2019”

Analiza pe domenii de pregătire evidențiază faptul că domeniul cu cel mai mare număr de elevi înscrisi este *Informatică* cu 60 de elevi înscrisi repartizați pe 2 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 16,71%, urmat de domeniul *Energetic* cu 59 elevi înscrisi în 2 clase având o pondere de 16,43% și de *Industria alimentară* cu 58 de elevi înscrisi repartizați pe 2 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 16,16%. Cel mai slab reprezentat domeniu de pregătire este *Protecția mediului* pentru care funcționează o clasă cu 18 elevi.

Fig. 6.1.7.1

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional / dual în anul școlar 2018-2019⁴³

La nivelul județului Tulcea solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional în anul școlar 2018-2019 au fost satisfăcute în procent de 77,9%. Principalele motive pentru care nu au fost satisfăcute toate solicitările agenților economici au constat în imposibilitatea constituirei formațiunilor de studiu pentru anumite calificări și capacitatea limitată de de școlarizare a unităților de învățământ.

În ceea ce privește învățământul dual, solicitările operatorilor economici pentru anul școlar 2018-2019 au fost satisfăcute în proporție de 98,6% la nivelul județului Tulcea, ceea ce situează județul nostru pe locul 14 în ierarhia națională. Motivul pentru care nu au fost satisfăcute integral solicitările agenților economici a constat în faptul că numărul de locuri solicitat (2 locuri) nu a permis constituirea unei clase sau grupe.

⁴³ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „10A Grad de satisfacere solicitari op ec 2018 2019 inv prof” și în Anexa „10B Grad de satisfacere solicitari op ec 2018 2019 inv dual”

6.1.9. Ierarhizarea unităților ÎPT din județ în funcție de numărul de elevi înscriși în anul școlar 2018-2019

În anul școlar 2018-2019 funcționau la nivelul județului Tulcea 14 unități ÎPT, dintre care 13 unități de stat și una particulară pe domeniul de pregătire *Sănătate și asistență pedagogică*, nivel 5 de calificare.

Unitatea cu cel mai mare număr de elevi este Colegiul Economic „Delta Dunării”, care însumează 776 elevi, învățământ de zi, nivel de calificare 3 și 4. Cel mai mic număr de elevi, 63, erau înregistrați la Școala Profesională „Vasile Bacală” Mahmudia, nivelul 3 de calificare.

Ierarhia unităților ÎPT din județul Tulcea este prezentată în Tabelul 6.1.9.

Tabel 6.1.9.

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Mediu de rezidență	de stat / particular	Nivel de calificare	TOTAL ÎN UNITATEA DE ÎNVĂȚAMÂNT	
						Nr. clase TOTAL	Nr. elevi TOTAL
1	Colegiul Economic „Delta Dunării”	Tulcea	urban	de stat	3,4	27	776
2	Liceul Tehnologic „Henri Coandă”	Tulcea	urban	de stat	3,4,5	25	692
3	Liceul Tehnologic „Brad Segal”	Tulcea	urban	de stat	3,4,5	22	526
4	Liceul Tehnologic Agricol „Nicolae Cornateanu”	Tulcea	urban	de stat	3,4	20	498
5	Liceul „Dimitrie Cantemir”	Babadag	urban	de stat	3,4	17	450
6	Școala Postliceală Sanitară „Sf. Luca”	Tulcea	urban	particular	5	16	372
7	Liceul Tehnologic Macin	Macin	urban	de stat	3,4	17	367
8	Liceul Tehnologic "Ion Mincu"	Tulcea	urban	de stat	3,4,5	14	343
9	Liceul Tehnologic Topolog	Topolog	rural	de stat	3,4	14	309
10	Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”	Tulcea	urban	de stat	3,4,5	12	307
11	Liceul Teoretic „Constantin Brătescu” Isaccea	Isaccea	urban	de stat	4	9	212
12	Liceul Tehnologic „Simion Leonescu”	Luncavita	rural	de stat	4	4	103
13	Școala Profesională „Danubius”	Tulcea	urban	de stat	3	3	80
14	Școala Profesională „Vasile Bacală”	Mahmudia	rural	de stat	3	3	63
TOTAL						203	5098

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

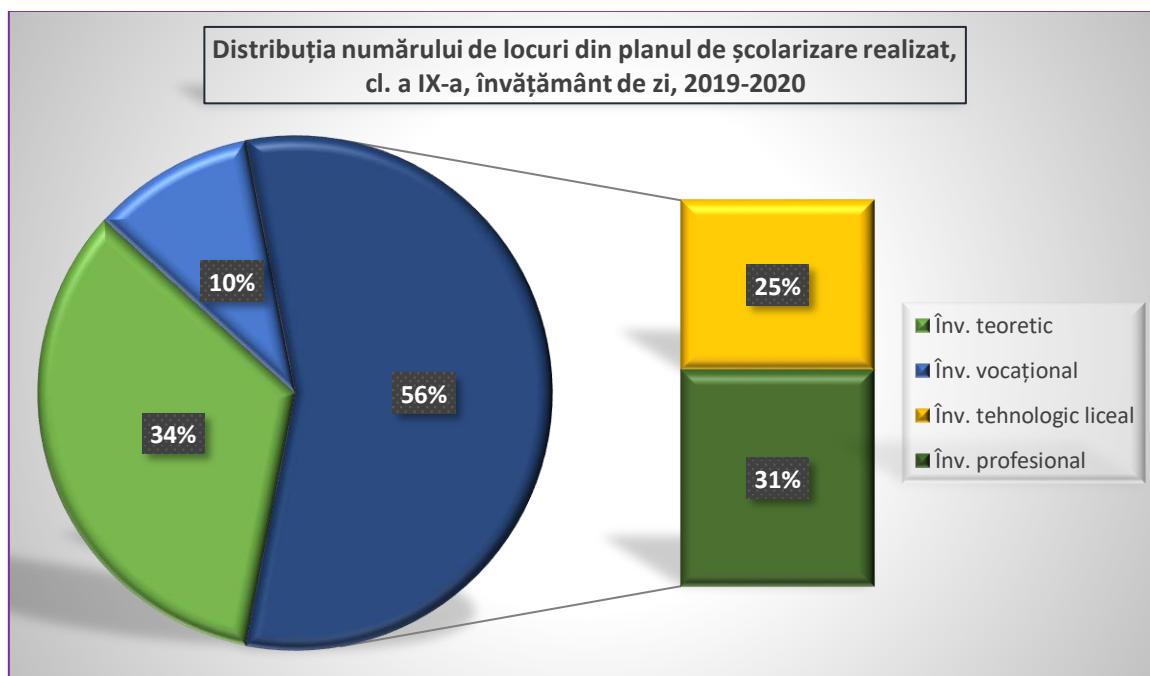
6.1.10. Oferta de școlarizare în ÎPT din județul Tulcea pentru anul școlar 2019-2020

Proiectul ofertei de școlarizare *la clasa a IX-a învățământ de zi (liceal și profesional)* pentru anul școlar 2019-2020 a prevăzut o pondere de 59,37% pentru învățământul tehnologic, fiind alocat un număr de 1064 locuri dintr-un total de 1792. Ponderea învățământului profesional în totalul numărului de locuri alocate învățământului tehnologic a fost de 35,93% corespunzătoare celor 644 de locuri.

Din totalul de 38 de clase a IX-a propuse pentru învățământul tehnologic liceal și profesional (15 clase învățământ liceal și 23 clase învățământ profesional, dintre care 3 învățământ dual) au fost realizate 35 de clase (toate clasele de învățământ liceal propuse, respectiv 417 locuri și 20 clase învățământ profesional, respectiv 533 locuri dintre care 3 clase, respectiv 92 de locuri, învățământ dual). La învățământul tehnologic planul de școlarizare propus s-a realizat în proporție de 94,36% și reprezintă 56,18% din totalul planului realizat. Nu s-au ocupat locurile alocate pentru 3 clase de învățământ profesional, calificările profesionale *Lucrător în agroturism, Confectioner produse textile (0,5 clase), Zidar-pietrar-tencuitor (0,5 clase)* și *Comerciant vânzător*.

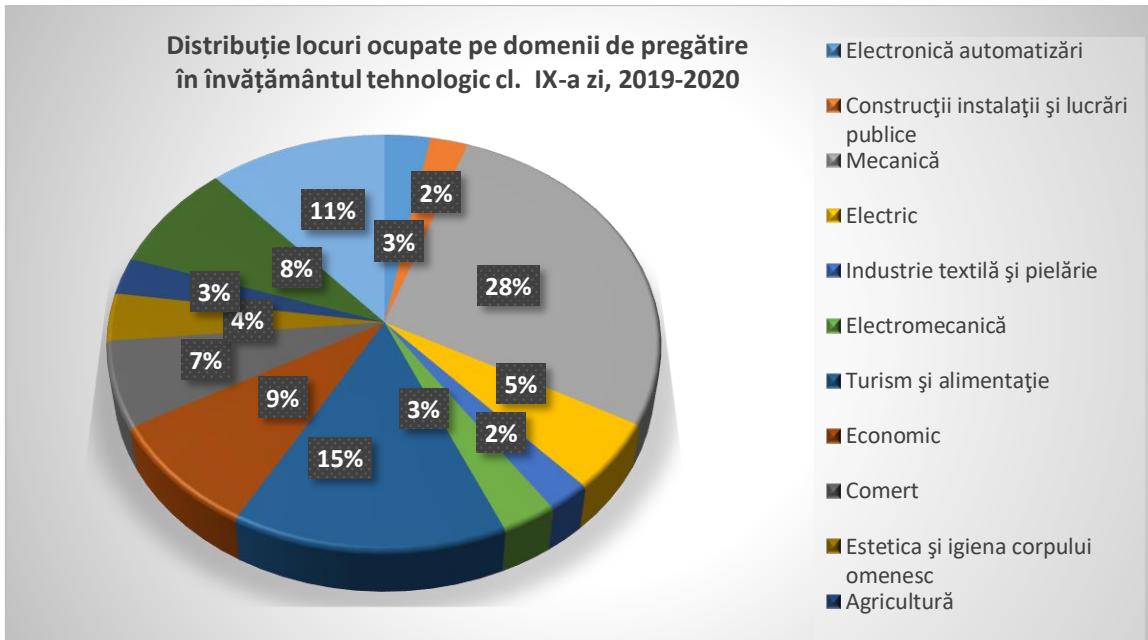
Învățământul liceal teoretic s-a realizat în proporție de 101,6% fiind reprezentat de 569 elevi înscriși, având o pondere de 33,65% în totalul planului realizat la clasa a IX-a învățământ de zi. Filierei vocaționale îi revine un procent de 10,17% din totalul planului realizat la clasa a IX-a corespunzător unui număr de 172 locuri ocupate față de 168 propuse.

Fig. 6.1.10.1

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

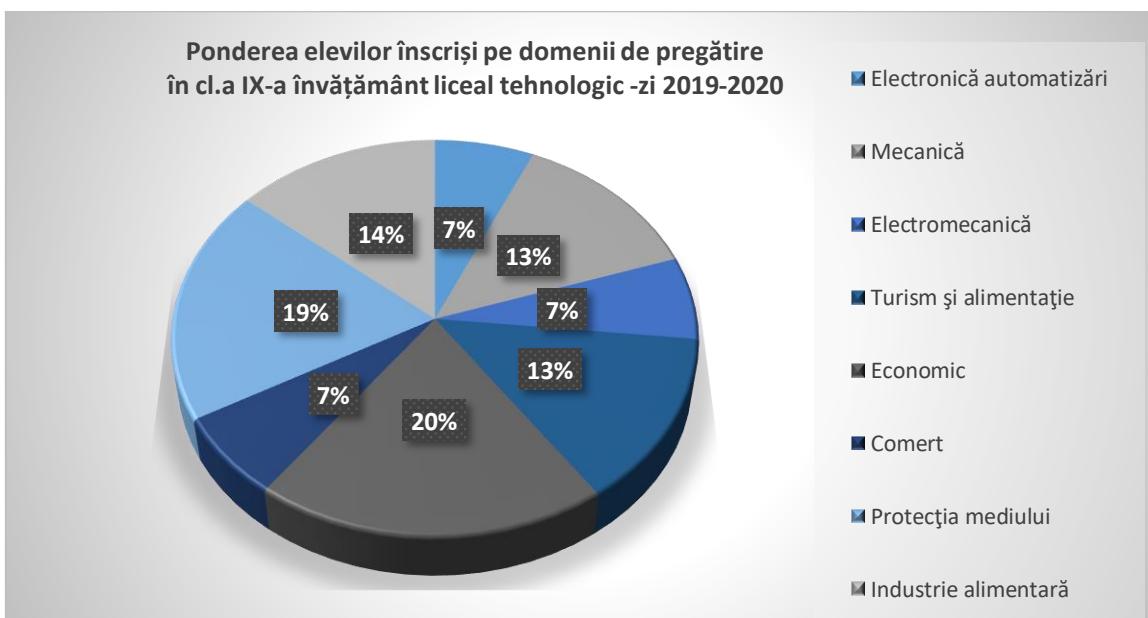
Analizând distribuția numărului de locuri ocupate pe domenii de pregătire la nivelul învățământului tehnologic (liceal și profesional), clasa a IX-a, se remarcă faptul că în anul școlar 2019-2020 cea mai mare pondere revine domeniului *Mecanică* cu 27,74%, urmat de domeniul *Turism și alimentație* cu 14,74% și *Industria alimentară* cu 11,47%. Doar 2,32% este ponderea ocupată de domeniul *Industria textilă și pielărie* situându-se pe ultima poziție.

Fig. 6.1.10.2

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

Distribuția numărului de locuri din planul de școlarizare realizat la clasa a IX-a, **învățământ liceal tehnologic (zi)**, pe profili arată faptul că profilul *Servicii* ocupă o pondere de 40,29%, profilul *Resurse naturale și protecția mediului* 33,09%, iar profilul *Tehnic* 26,62%.

Analiza pe domenii de pregătire evidențiază faptul că domeniul cu cel mai mare număr de elevi înscriși la învățământ liceal zi este *Economic* cu 83 de elevi înscriși repartizați pe 3 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 19,90%, urmat de domeniul *Protecția mediului* cu 80 elevi înscriși în 3 clase având o pondere de 19,18% și de *Industria alimentară* cu 58 de elevi înscriși repartizați pe 2 clase, ceea ce reprezintă o pondere de 13,91%. Cele mai slab reprezentate domenii de pregătire sunt *Electronică și automatizări*, *Electromecanică* și *Comerț* pentru care funcționează câte o clasă cu 28 de elevi înscriși.

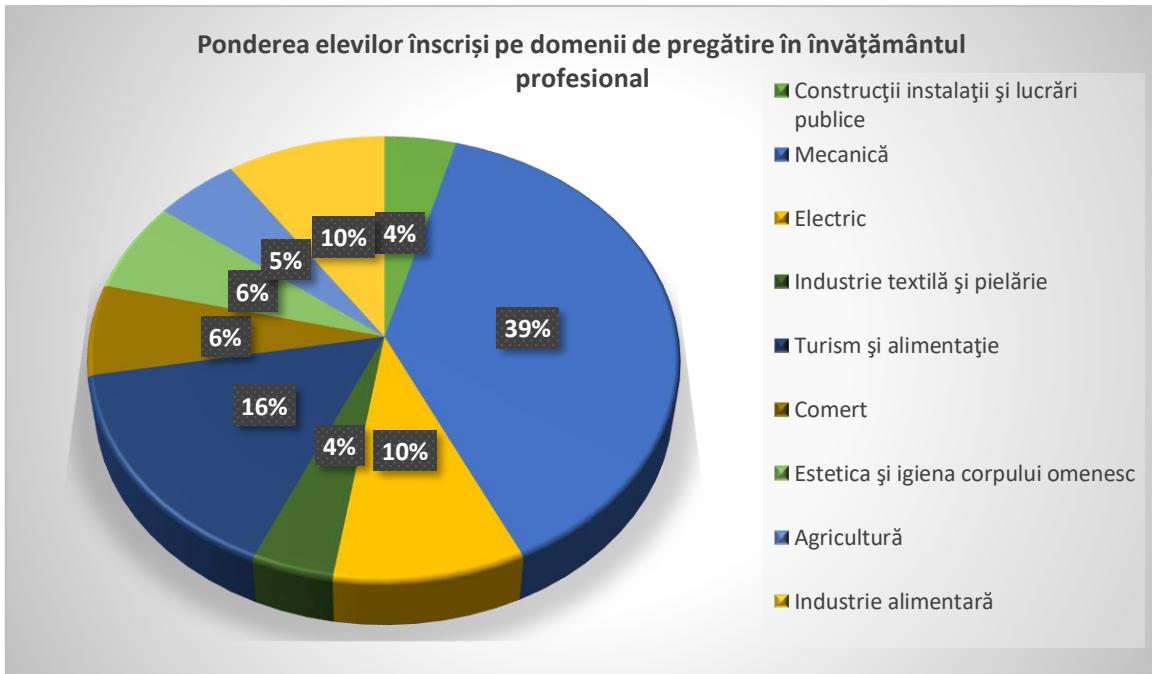
Fig. 6.1.10.3

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

În anul școlar 2019-2020 au fost înscriși în clasa a IX-a **învățământ profesional**, la nivelul județului Tulcea, 533 de elevi repartizați în 20 de clase, dintre care 3 clase (92 elevi) de **învățământ dual**.

Analizând situația pe domenii de pregătire se remarcă faptul că domeniul cu cel mai mare număr de elevi înscriși în cl. a IX-a este *Mecanică* cu 206 de elevi repartizați pe 5 clase, dintre care 3 clase la **învățământ dual**, ceea ce reprezintă o pondere de 38,65%, urmat de domeniul *Turism și alimentație* cu 83 elevi înscriși în 3 clase având o pondere de 15,57%. Pe a treia poziție se situează domeniile *Industria alimentară* și *Electric* cu câte 51 de elevi înscriși repartizați pe câte 2 clase, cu o pondere de 9,57%. Domeniu de pregătire cu cel mai mic număr de elevi înscriși (22) este *Industria textilă și pielărie*, cu o pondere de 4,13%.

Fig. 6.1.10.4

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

În ceea ce privește **învățământul dual**, numărul de clase realizate a crescut de la două în anii școlari precedenți la trei clase (92 elevi) în anul școlar 2019-2020. Toate clasele funcționează pe domeniul *Mecanică* la Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Tulcea, partener fiind S.C. VARD Tulcea S.A.

În vederea desfășurării stagiorilor de pregătire practică au fost încheiate contracte de parteneriat cu 55 de agenți economici din județ.

Planul de școlarizare propus pentru **învățământul serial** cuprinde 5 clase a IX-a și 7 clase a XI-a semestrul al doilea, însumând 338 de locuri.

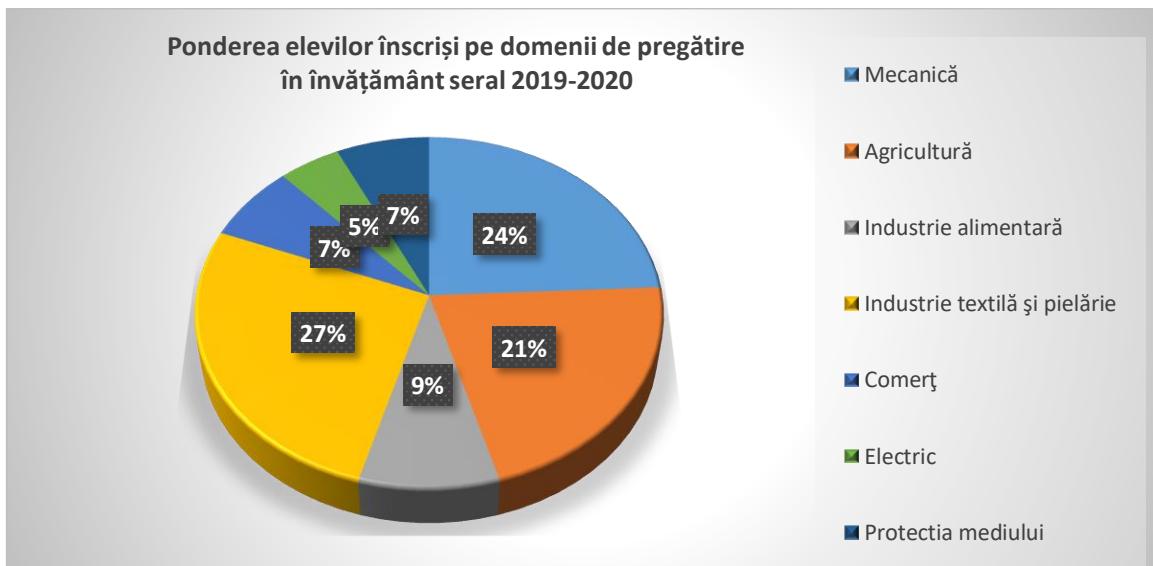
La clasa a IX-a, anul școlar 2019-2020, planul de școlarizare propus s-a realizat în proporție de 101,4% corespunzător celor 142 de elevi înscriși. Sunt vizate profiliul *Tehnic și Resurse naturale și protecția mediului*, cel mai mare număr de elevi, 56, fiind înscriși la domeniul de pregătire *Industria textilă și pielărie*, cu o pondere de 39,44%, iar cel mai redus număr, 24 elevi înscriși, concentrează domeniul *Protecția mediului*, cu o pondere de 16,9%.

La clasa a XI-a semestrul al doilea s-au realizat toate cele 7 clase propuse, cei mai mulți elevi, 56 respectiv 28,57%, fiind înscriși la domeniul *Mecanică*, iar cei mai puțini, respectiv

16 elevi, 8,16%, la *Industria alimentară*.

La nivelul întregului învățământ seral, an de debut, analiza distribuției pe domenii de pregătire profesională relevă faptul că domeniul cu cei mai mulți elevi înscriși este *Industria textilă și pielărie* cu 90 elevi, respectiv 26,63%, urmat de *Mecanică* cu 82 elevi, respectiv 24,26% și de *Agricultură*, unde sunt înscriși 72 elevi ceea ce îi asigură o pondere de 21,3%. Cel mai slab reprezentat domeniu este cel *Electric* cu doar 16 elevi înscriși, respectiv 4,73%.

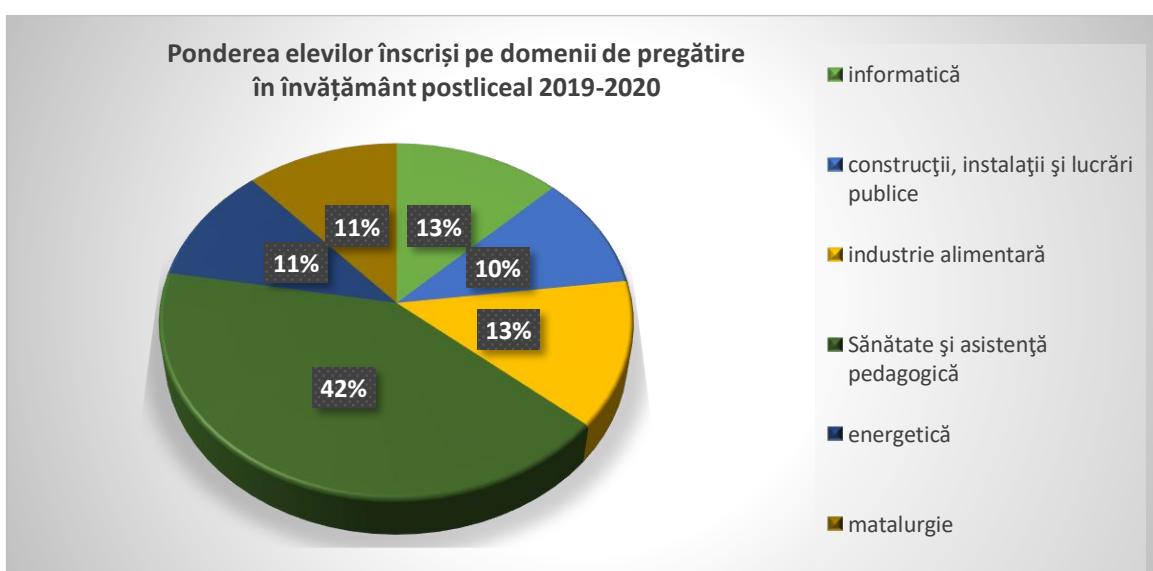
Fig. 6.1.10.5

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

Învățământul postliceal este reprezentat în județul Tulcea la anul I, 2019-2020, de 3 unități de învățământ de stat și una particulară pe domeniul de pregătire *Sănătate și asistență pedagogică*. Predomină acest din urmă domeniu, cu 112 elevi înscriși, având o pondere de 41,48%, celelalte domenii fiind distribuite pe câte o clasă, cei mai puțini elevi, 28, fiind înscriși la *Construcții, instalații și lucrări publice* cu o pondere de 10,37%.

Fig. 6.1.10.6

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

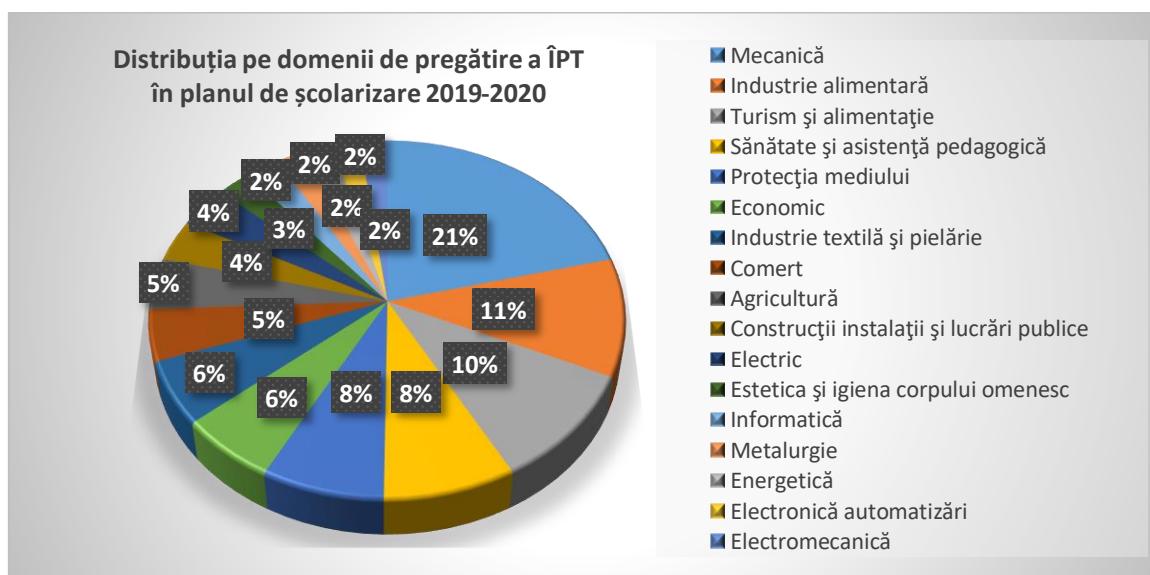
Analiza planului de școlarizare realizat în învățământul profesional și tehnic în anul școlar 2019-2020 relevă faptul că cea mai mare pondere, de 21,07% revine domeniului de pregătire *Mecanică*, urmat de *Industria alimentară* cu 10,65% și de *Turism și alimentație* cu 10,28%, iar cea mai mică pondere revine domeniilor *Electronică automatizări* și *Electromecanică*, de 2,06%.

Tabel 6.1.10 Plan de școlarizare realizat 2019-2020 județul Tulcea

Nr. crt.	Domeniul de pregătire	Număr elevi înscriși 2019-2020 cl. a IX-a / anul I				Total	Pondere domenii de pregătire
		Înv. liceal zi	Înv. profesional / dual	Înv. serial cl.a alX-a	Înv. postliceal		
1	Mecanică	55	206	26		287	21,07%
2	Industria alimentară	58	51		36	145	10,65%
3	Turism și alimentație	57	83			140	10,28%
4	Sănătate și asistență pedagogică				112	112	8,22%
5	Protecția mediului	80		24		104	7,64%
6	Economic	83				83	6,09%
7	Industria textilă și pielărie		22	56		78	5,73%
8	Comerț	28	35			63	4,63%
9	Agricultură		27	36		63	4,63%
10	Construcții instalații și lucrări publice		23		28	51	3,74%
11	Electric		51			51	3,74%
12	Estetica și igiena corpului omenesc		35			35	2,57%
13	Informatică				34	34	2,50%
14	Metalurgie				31	31	2,28%
15	Energetică				29	29	2,13%
16	Electronică automatizări	28				28	2,06%
17	Electromecanică	28				28	2,06%
TOTAL		417	533	142	270	1362	

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

Reprezentarea grafică a ponderilor domeniilor de pregătire în planul de școlarizare ÎPT pentru anul școlar 2019-2020 este reprezentată în figura de mai jos:

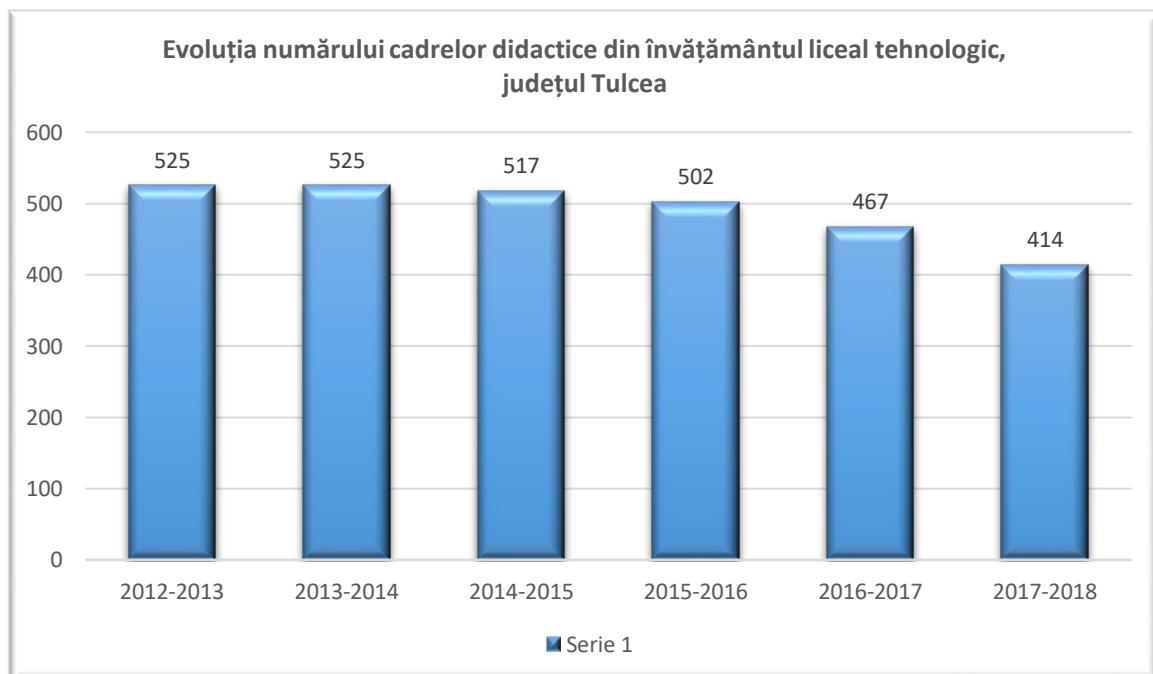

6.1.11. Resursele umane din ÎPT din județul Tulcea⁴⁴

La nivelul județului Tulcea, în anul școlar 2017-2018, numărul total al personalului didactic din învățământul liceal tehnologic a fost de 414 cadre didactice, din care feminin 307 cadre didactice, respectiv 74,15%. În acest an școlar, în mediul urban au activat 391 cadre didactice, adică 94,44%, iar în mediul rural doar 23, respectiv 5,56%. De reținut este faptul că personalul didactic calificat din ÎPT a tins procentul de 100%.

Analizând evoluția numărului total al cadrelor didactice din învățământul liceal tehnologic de la nivelul județului Tulcea se remarcă faptul că acesta scade de la 525 în anul școlar 2012-2013 la 414 în anul școlar 2017-2018. Un factor important al acestei dinamici îl constituie scăderea numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal tehnologic în aceeași perioadă.

Fig. 6.1.11.1

Sursa: INS

Evoluția numărului de cadre didactice pe mediul urban urmează același trend descrescător, de la 505 cadre didactice în anul școlar 2012-2013, la 391 în anul 2017-2018. În același timp, în mediul rural s-a produs o creștere de la 18 cadre didactice în anul școlar 2012-2013 la 23 în anul 2017-2018.

În perioada cuprinsă între anii școlari 2012-2013 și 2017-2018 ponderea cadrelor didactice calificate din învățământul liceal tehnologic a fost permanent ridicată, crescând de la 98,89% în anul 2012-2013 până la 100% în ultimii ani. În toată perioada analizată a fost depășită valoarea indicatorului obținută la nivel național.

⁴⁴ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „14 Resurse umane”

De asemenea, în toată perioada analizată se observă că predomină cadrele didactice de sex feminin, ponderea acestora variind de la 68,38% în anul școlar 2012-2013, la 74,15% în anul 2017-2018.

6.1.12. Infrastructura unităților de învățământ din județul Tulcea⁴⁵

Numărul de laboratoare care revin elevilor din județul Tulcea la nivelul perioadei cuprinse între anii școlari 2015-2016 și 2017-2018 este relativ bun, înregistrând o ușoară creștere de la 108 în primul an al perioadei la 111 în ultimul, asigurând accesul unui număr de 35-36 de elevi pe laborator.

Accesul elevilor în ateliere pentru elevii din învățământul profesional este mai bine asigurat în ultimii ani, fiecărei locații revenindu-i un număr de 22-23 de elevi, în creștere cu 4-5 elevi față de anul școlar 2015-2016.

Pe toată perioada analizată se constată că unitățile de învățământ ÎPT din județ asigură în medie un PC la 4 elevi, indicator care necesită îmbunătățire având în vedere că digitalizarea este o tendință a mediului social-economic.

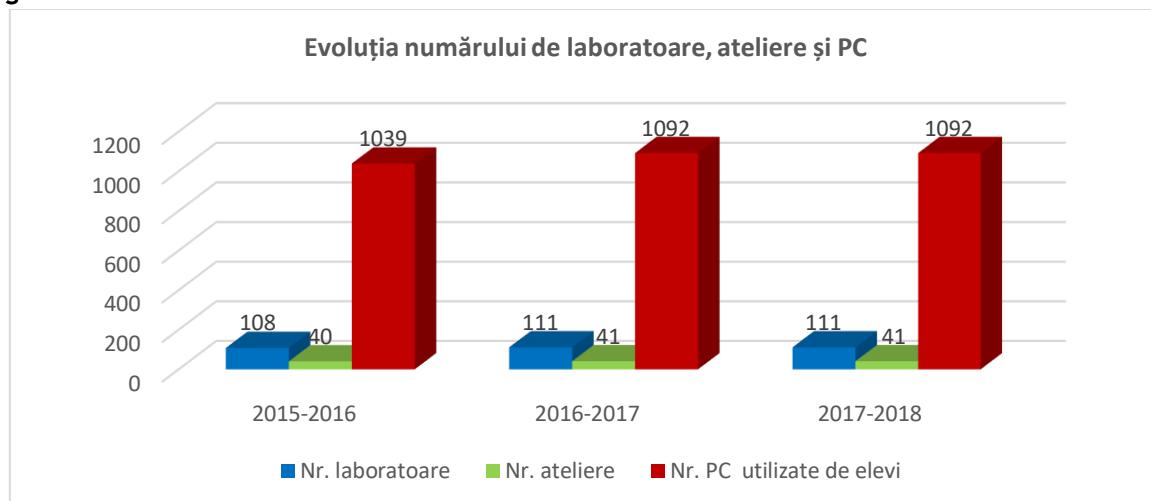
Tabel 6.1.12.1 Date privind infrastructura unităților de învățământ din județul Tulcea

	Nr. de laboratoare	Nr. de ateliere	Nr. de PC utilizate de elevi	Nr. total de elevi IPT	Nr. elevi înv. profesional	Nr. elevi / laborator	Nr. elevi / atelier	Nr. elevi / PC
2017-2018	111	41	1092	3965	944	36	23	4
2016-2017	111	41	1092	3868	901	35	22	4
2015-2016	108	40	1039	3856	708	36	18	4

Sursa: INS

Analizând evoluția în cei trei ani școlari a infrastructurii unităților de învățământ din județul Tulcea, se remarcă creșterea în fiecare an școlar a numărului de laboratoare, ateliere și PC-uri utilizate de elevi.

Fig. 6.1.12.1

⁴⁵ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „15 Baza materială”

Analizând pe medii baza materială din învățământul liceal al județului în anul școlar 2017-2018 se constată că în mediul rural dotarea este mult mai slabă însă și numărul de unități școlare este redus. De remarcat este faptul că și în mediul rural și în cel urban este asigurată conectarea la internet.

Tabel 6.1.12.2 Date privind dotarea unităților ÎPT din județul Tulcea 2017-2018

Mediu	Săli de clasa și cabinete scolare	Săli de gimnastică	Laboratoare scolare	Ateliere scolare	Terenuri sportive amenajate	Nr. de calculatoare conectate la internet
Urban	314	13	110	40	17	1459
Rural	9	2	1	1	1	33
Total	323	15	111	41	18	1492

Sursa: INS

6.1.13. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

La nivel național există o serie de reglementări care vizează egalitatea de șanse și egalitatea de gen:

- Constituția României - consacră principiul egalității între cetățeni;
- Legea 202/2002 - promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați în vederea eliminării discriminării pe criterii de sex; sunt enumerate domeniile în care se aplică egalitatea de șanse: muncă, educație, sănătate, cultură și informare, politică, participare la decizii, accesului la servicii și altele;
- Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- Legea nr. 27/2004 privind aprobarea O.G. nr. 77/2003 pentru modificarea și completarea O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
- Notificarea nr. 29323/2004 privind promovarea principiilor școlii incluzive, ca școală interculturală, deschisă tuturor, în care fiecare copil beneficiază de acces egal la o educație de calitate.

Legea Educației Naționale nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 (4) prevede că statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nici-o formă de discriminare. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educaționale speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare de masă, fie în mod individual în unități de învățământ de masă.

Din analiza datelor și informațiilor privind sistemul IPT din județul Tulcea se constată următoarele:

1. Cu privire la egalitatea de şanse la educaţie şi formare profesională iniţială se constată:
  - insuficienţa sprijinului finanţar acordat absolvenţilor învăţământului gimnazial proveniţi din mediul rural pentru continuarea studiilor în IPT (bursa profesională şi programul „bani de liceu” nu acoperă integral cheltuielile de cazare şi masă la internat, programul „bani de liceu” se adresează numai unei anumite categorii de elevi proveniţi din familiile cu un venit lunar sub un anumit prag)
  - insuficientă şi slabă adaptare a programelor de consiliere şi orientare profesională a elevilor la oportunităţile de ocupare a unui loc de muncă de către viitorii absolvenţi IPT, dar şi numărul insuficient al consilierilor şcolari din mediul rural;
2. Cu privire la egalitatea de gen se apreciază că aceasta este asigurată la nivelul judeţului. În acest sens este relevant faptul că gradul de cuprindere în învăţământ al populaţiei feminine din grupa de vîrstă 15 - 18 ani este superior celui pentru populaţia de sex masculin.
3. În ceea ce priveşte nediscriminarea pe criterii etnice, se apreciază că este pe deplin asigurată. Nu au fost înregistrate solicitări de constituire de formaţiuni de studiu în limbi ale minorităţilor naţionale. În unităţile şcolare din judeţ se pune în practică studierea de către elevi a limbii materne.
4. Cu privire la egalitatea de şanse oferite elevilor cu dizabilităţi, a celor cu nevoi speciale şi a celor din rândul populaţiei roma, se apreciază că sunt parţial îndeplinite condiţiile pentru asigurarea integrală a egalităţii de şanse pentru aceste categorii. Dacă pentru înrolarea în sistemul IPT sunt asigurate toate condiţiile, prin ofertă de locuri speciale pentru romi, oferta dedicată elevilor cu dizabilităţi, pentru asigurarea condiţiilor de infrastructură din unităţile de învăţământ sunt încă de rezolvat probleme legate de acces în unităţile de învăţământ şi la utilităţi în unele şcoli IPT.

Casa corpului didactic şi inspectoratul şcolar au derulat acţiuni de formare a cadrelor didactice vizând pedagogia centrată asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuinţelor fiecărui copil în parte, adaptată nevoilor sale specifice. Cadrele didactice sunt formate şi consiliate să adopte strategii şi mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, să cultive spiritul de toleranţă şi să ofere şanse egale la educaţie pentru elevii defavorizaţi sau cu cerinţe educaţionale speciale.

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale şi descentralizarea funcţională în IPT

Ministerul Educaţiei Naţionale implementează începând din anul 2003 un Model de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin IPT, în scopul asigurării unei oferte de formare profesională relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieţei muncii. Modelul se bazează pe descentralizarea deciziei şi distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv naţional, regional, judeţean şi local. De asemenea, planificarea strategică este un exerciţiu participativ bazat pe acţiunea colectivă a partenerilor economici şi sociali mulți, care reprezintă interesele angajatorilor, asociaţiilor profesionale, angajaţilor/ sindicatelor, administraţiei publice, ale organizaţiilor guvernamentale

relevante, precum și ale altor organizații ale societății civile. În acest fel este urmărită asumarea deciziilor și respectarea interesului comun al tuturor celor implicați.

Modelul implementat are în vedere și orizontul de timp al școlarizării. Ieșirile din sistemul IPT se realizează după perioade de timp semnificative, mai mari de 1 an, ceea ce impune anticiparea timpurie a cererii pieței muncii.

Instrumentele modelului sunt: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), Planul Local (județean) de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) și Planul de Acțiune al Școlii (PAS). Scopul acestor documente de planificare strategică este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional, județean și local.

Documentarea pentru elaborarea PRAI, PLAI, PAS se realizează prin analiza documentelor strategice de nivel național, regional și județean precum și pe studii și analize de piață muncii.

Elaborarea și actualizarea PRAI și PLAI se află în responsabilitatea următoarelor structuri manageriale consultative corespunzătoare nivelurilor decizionale regional și județean: Consorțiile Regionale, respectiv Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS).

Consorțiile Regionale sunt structuri parteneriale consultative, fără personalitate juridică, în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare Județene/al Municipiului București, pentru creșterea contribuției educației și formării profesionale la dezvoltarea regională.

Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social sunt structuri parteneriale consultative, fără personalitate juridică, cu atribuții în domeniul învățământului profesional și tehnic, care funcționează în sprijinul Inspectoratului Școlar Județean /al Municipiului București.

Consorțiile Regionale, respectiv CLDPS sunt formate din reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională (ADR), Consiliilor Județene, Agenților de Ocupare a Forței de Muncă (AMOFM/AJOFM), Camerelor de comerț, inspectoratelor școlare, angajatorilor și organizațiilor patronale, sindicatelor, camerelor de comerț, ONG-urilor.

Oferta educațională a IPT pe domenii de formare profesională și calificări precum și rețeaua școlară de la nivelul fiecărui județ este proiectată pe baza recomandărilor PRAI, PLAI, PAS, ca rezultat al planificării strategice.

Inspectoratele școlare elaborează anual proiectul planului de școlarizare la nivel județean/al municipiului București, pe baza propunerilor școlilor. Școlile formulează propunerile de plan de școlarizare după consultarea partenerilor sociali și aprobarea de către membrii Consiliului de administrație.

Inspectoratele școlare organizează consultarea Comitetelor Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social (CLDPS), care analizează și avizează planul de școlarizare pe baza recomandărilor PRAI și PLAI. Proiectele planurilor de școlarizare, avizate de CLDPS și aprobate de Consiliul de administrație al ISJ/ISMB sunt transmise la ministerul educației. Pe

baza acestor documente, ministerul educației propune Guvernului spre aprobare cifra de școlarizare.

Fundamentarea cifrei de școlarizare se realizează în conformitate cu prevederile metodologiei specifice elaborată de ministerul educației.

Activitatea Consorțiile Regionale și a CLDPS este reglementată prin Ordinul MECŞ nr 4456/08.07.2015.

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Necesitatea asigurării calității educației, prin stabilirea unui cadru legislativ care să permită dezvoltarea unei culturi instituționale a calității educației și protecția beneficiarului de educație, a condus la adoptarea legii nr. 87/ 13.04.2006 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către două agenții: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

Sistemul românesc de asigurare a calității formării profesionale este construit pe baza Ghidului european de autoevaluare a furnizorilor de formare.

Introducerea unui sistem de asigurare a calității în sistemul de formare profesională furnizează pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) un set de indicatori standard care vor permite decidenților luarea măsurilor necesare pentru creșterea calității formării profesionale.

Prin creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire.

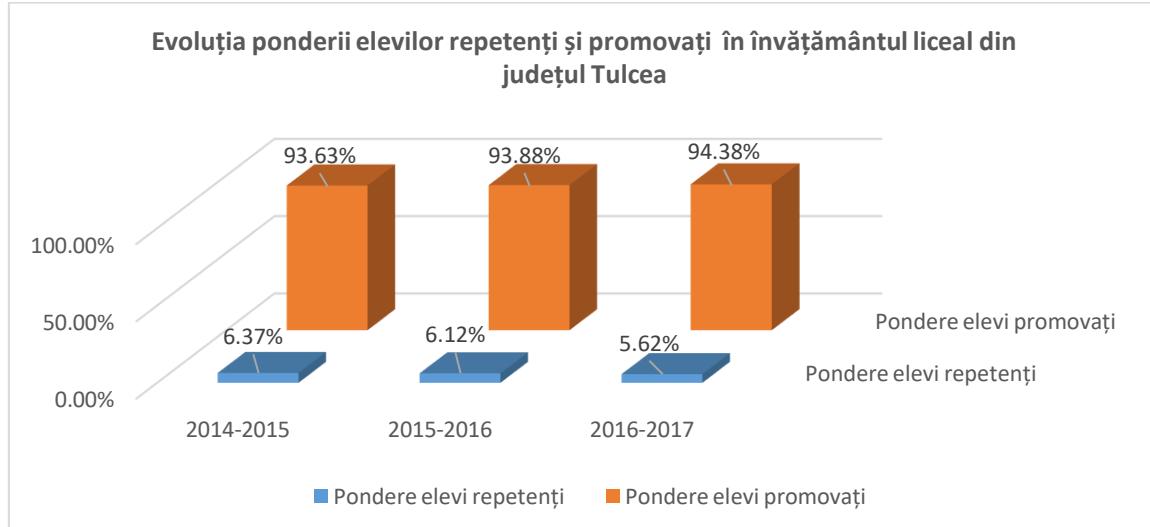
6.2.3. Situația școlară a elevilor la sfârșitul anului școlar⁴⁶

Învățământul liceal

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal evidențiază faptul că ponderea elevilor promovați, deși urmează un trend crescător, se situează pe toată perioada de analiză sub cea națională. Astfel, în anul școlar 2014-2015, ponderea elevilor promovați de 93,63% a fost inferioară valorii naționale a indicatorului de 96,3%. În anul școlar 2015-2016 ponderea elevilor promovați din județul Tulcea la nivel liceal a fost de 93,9%, în timp ce la nivel național a fost de 96,4%, iar în anul școlar 2016-2017, ponderea înregistrată în județul nostru a fost de 94,4% comparativ cu cea obținută la nivel național de 97,1%.

---

⁴⁶ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „17 Liceal_sf_an”, Anexa „18 Profesional sf_an” și în Anexa „19 Postliceal_sf_de_an”

Fig. 6.2.3.1

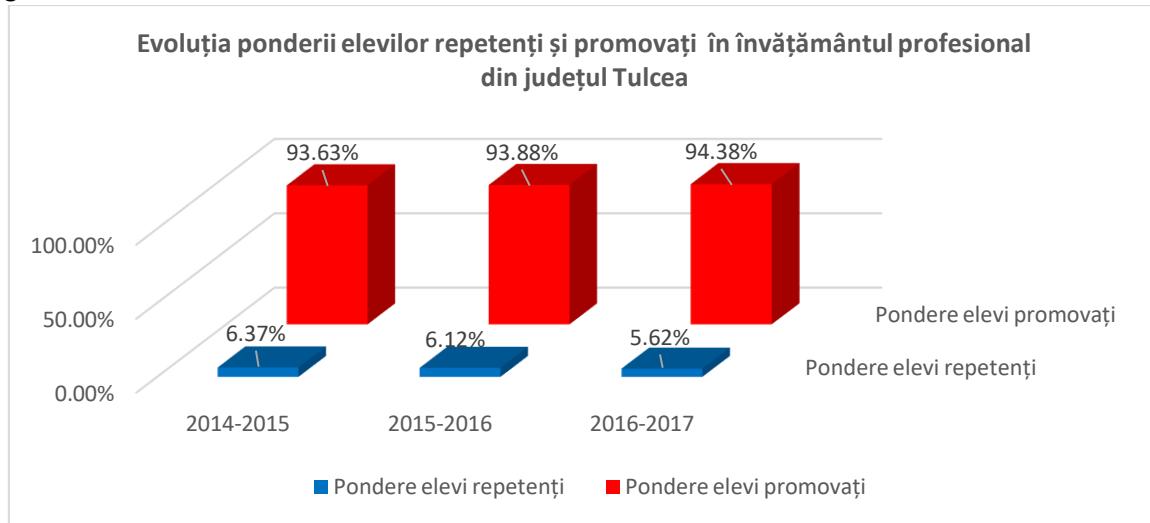
Sursa: INS

Pondere elevilor repetenți este în scădere de la un an școlar la altul, însă mai mare decât cea de la nivel național. În cei trei ani școlari din perioada de analiză valoarea indicatorului a scăzut de la 6,37% în anul școlar 2014-2015 la 5,62% în 2016-2017.

Situația se poate explica pe de o parte prin nivelul mai slab de pregătire al absolvenților de clasa a VIII-a care acced în învățământul liceal iar pe de altă parte de exigențele mult mai ridicate ale educației și formării prin învățământul liceal, exigențe pentru care nu toți absolvenții de gimnaziu sunt pregătiți.

Învățământul profesional

Pondere elevilor promovați din învățământul profesional este în scădere în perioada analizată atât în mediul urban cât și în cel rural și se situează sub ponderea națională, aflată și aceasta pe un trend descrescător. Cea mai mare pondere, de 88,3%, s-a înregistrat în anul școlar 2014-2015, comparativ cu 90,01% la nivel național, iar cea mai mică în anul 2015-2016, de 83,7%, la nivel național fiind 89%.

Fig. 6.2.3.2

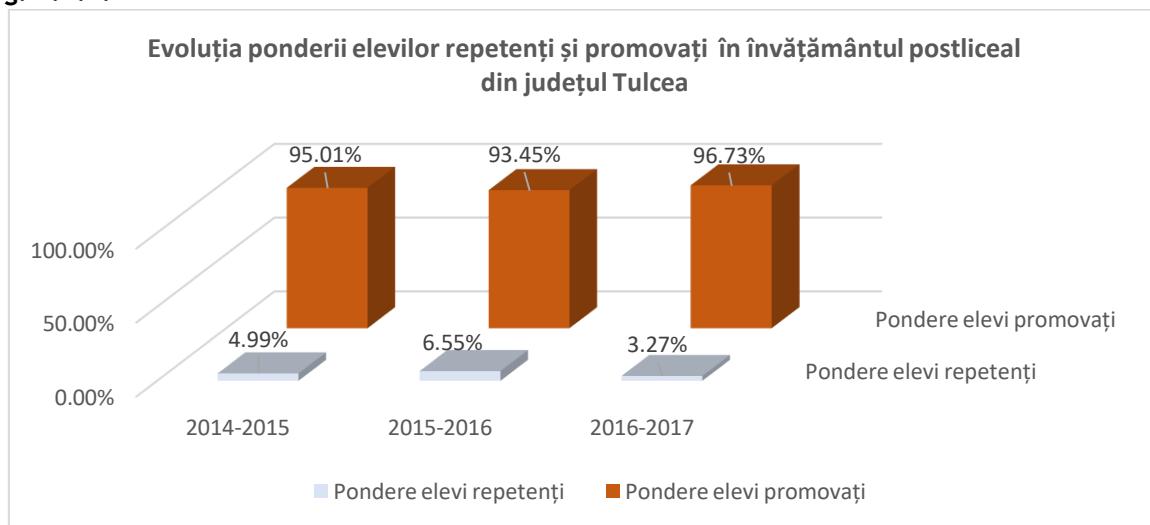
Sursa: INS

Ponderea elevilor repetenți este în creștere în perioada analizată și mai mare decât cea de la nivel național. Ponderea cea mai ridicată s-a înregistrat în anul școlar 2015-2016, de 16,34%, la nivel național fiind 11,01%, iar cea mai scăzută în anul 2014-2015, de 11,73% comparativ cu 9,94% la nivel național.

Învățământul postliceal

În învățământul postliceal ponderea elevilor promovați, deși urmează un trend crescător, se situează pe totă perioada de analiză sub nivelul național. Cea mai ridicată valoare s-a înregistrat în ultimul an de analiză, de 96,73%, comparativ cu cea obținută la nivel național de 97,21%, iar cea mai scăzută pondere a fost în anul școlar 2015-2016, de 93,45%, în timp ce la nivel național s-a înregistrat o pondere de 96,85%.

Fig. 6.2.3.3

Sursa: INS

Ponderea elevilor repetenți este în scădere în perioada analizată și mai mare decât cea de la nivel național. Ponderea cea mai ridicată s-a înregistrat în anul școlar 2015-2016, de 6,55%, la nivel național fiind 3,15%, iar cea mai scăzută în ultimul an de analiză, de 3,27% comparativ cu 2,79% la nivel național.

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

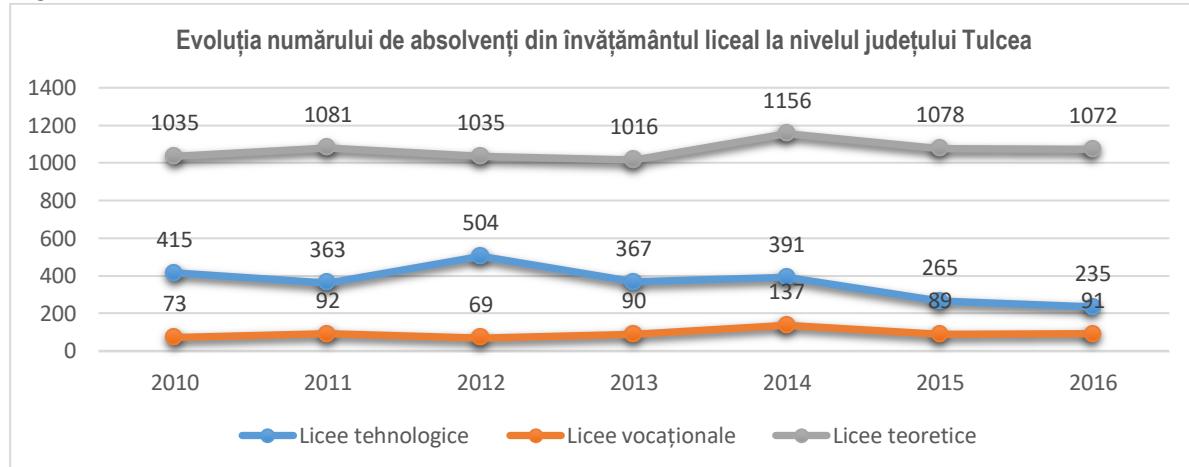
În ceea ce privește serviciile de orientare și consiliere oferite de unitățile de învățământ din județul Tulcea se poate aprecia că, deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese în domeniu, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere nu este mulțumitor datorită în principal numărului insuficient de consilieri școlari și de cabineți de orientare și consiliere din școli. În acest context, nu se poate vorbi de un proces sistematic și coerent de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii informate din partea elevilor și părinților acestora în alegerea traseului de formare.

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁴⁷

Numărul absolvenților de liceu, filiera tehnologică, din județul Tulcea a scăzut de la 415 în anul 2010 la 235 în anul 2016, în condițiile în care, la filiera teoretică și la filiera vocațională numărul absolvenților a crescut în perioada analizată de la 73 la 91 la filiera vocațională și de la 1035 de absolvenți la 1072 la filiera teoretică. Această situație este datorată în principal diminuării numărului de locuri la intrarea în învățământul liceal filiera tehnologică, în favoarea locurilor oferite la învățământul liceal teoretic și vocațional.

Fig. 6.3.1.1

Sursa: INS

La învățământul profesional, numărul absolvenților din județ a scăzut drastic în 2011 față de anul anterior, ca urmare a reorganizării învățământului profesional, după clasa a IX-a. Începând cu anul 2012 se înregistrează o tendință de creștere a numărului de absolvenți, urmată de o nouă scădere pentru că după anul 2015, numărul absolvenților să crească din nou, dar la o valoare inferioară primului an de analiză.

Fig. 6.3.1.2

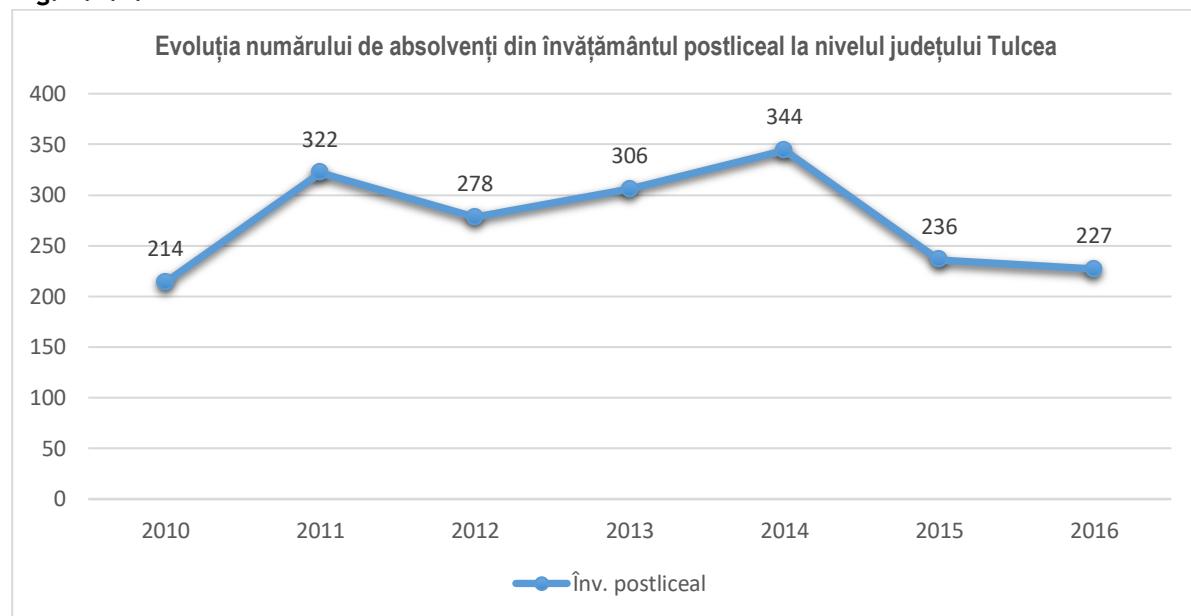

Sursa: INS

⁴⁷ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „20 Absolvenți IPT”

Școala postliceală și școala de maștri au furnizat un număr de absolvenți din ce în ce mai mare în perioada 2010-2014. Această situație este generată de creșterea atractivității acestei forme de formare profesională inițială în rândul tinerilor, ținând cont și de faptul că absolvenții învățământului liceal care nu au promovat examenul de bacalaureat au putut opta pentru continuarea studiilor la învățământul postliceal. În ultimii doi ani ai perioadei de analiză se constată o tendință de scădere a numărului de absolvenți, valoarea înregistrată în 2016, de 227 elevi fiind mai mare decât cea din 2010 cu 13 persoane.

Fig. 6.3.1.2

Sursa: INS

6.3.2. Rata de absolvire⁴⁸ pe niveluri ISCED⁴⁹

Învățământul liceal

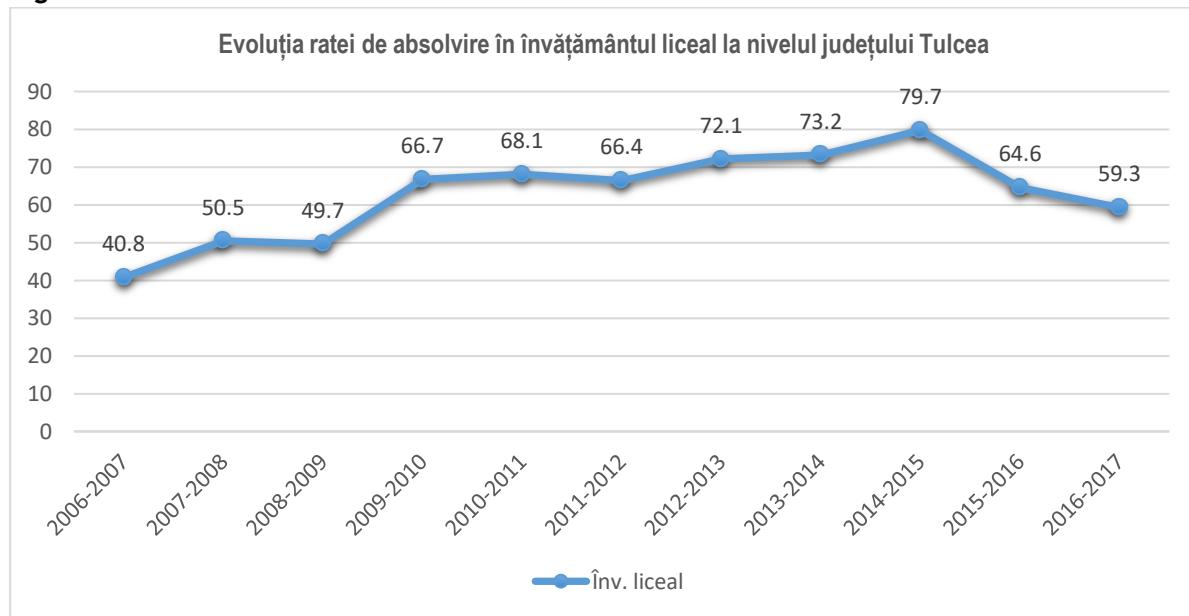
Tendința evoluției ratei de absolvire a învățământului liceal, pe întreaga perioadă cuprinsă între anii școlari 2006-2007 și 2016-2017 este în creștere la nivelul județului. În anul școlar 2015-2016, se constată o scădere a ratei de absolvire față de anul anterior, de la 79,7 la 64,6, tendință care se menține și în ultimul an de analiză, aceeași situație constatându-se și la nivel național.

Analiza pe sexe arată că populația feminină înregistrează pe toată perioada o rată de absolvire a învățământului liceal superioară populației masculine.

De asemenea, rata de absolvire înregistrată în mediul urban o depășește pe cea din mediul rural în toți anii avuți în vedere.

⁴⁸ Rata de absolvire reprezintă numărul absolvenților unui anumit nivel de educație, exprimat ca raport procentual din totalul populației cu vîrstă oficială de absolvire a nivelului respectiv de educație.

⁴⁹ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „21 Rata de absolvire (INS)”

Fig. 6.3.2.1

Sursa: INS

Învățământul profesional

Rata de absolvire în învățământul profesional a înregistrat o scădere dramatică în anul școlar 2011-2012 ca urmare a modificărilor legislative prin care învățământul profesional a fost organizat după clasa a IX-a, absolvenții învățământului gimnazial putând opta doar pentru continuarea studiilor în clasa a IX-a de liceu iar ulterior, la finalizarea clasei a IX-a aceștia puteau opta pentru învățământul profesional. Începând cu anul școlar 2012-2013, ca urmare a reintroducerii învățământului profesional după clasa a VIII-a, rata de absolvire a început să crească la nivel național, regional și la nivelul județului, dar se menține la valori modeste, sub 10%.

Fig. 6.3.2.2

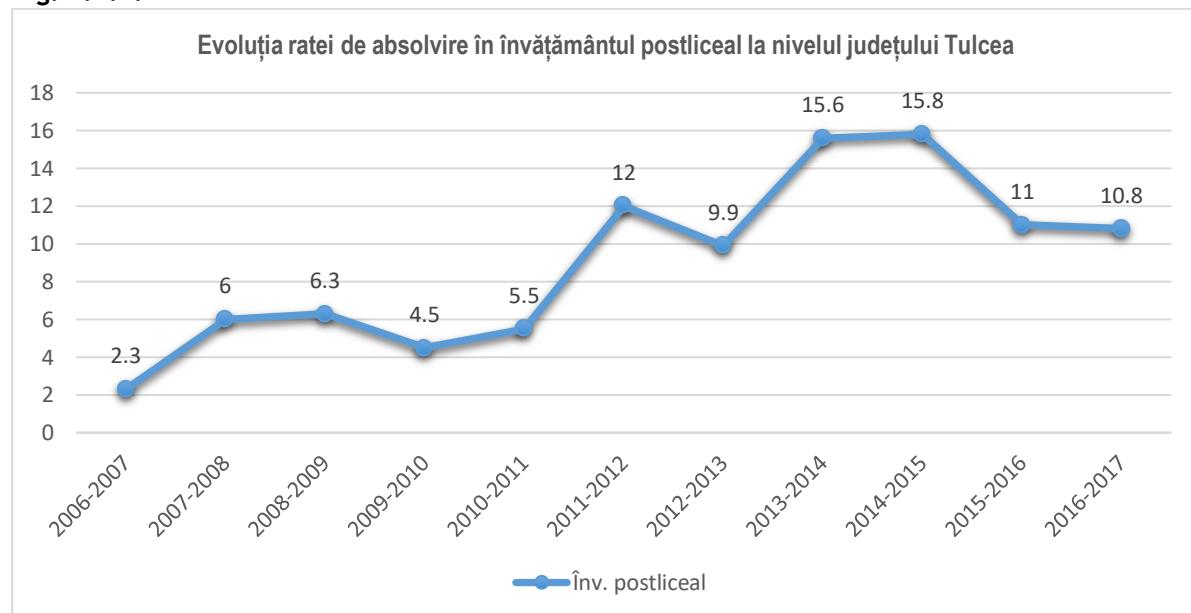
Sursa: INS

Învățământul postliceal

Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal, în perioada cuprinsă între anii școlari 2006-2007 și 2016-2017 este în creștere atât la nivelul județului, aceeași tendință înregistrându-se și la nivel național. La fel ca în cazul învățământului liceal, se constată că în ultimii ani școlari din perioada analizată, rata de absolvire la învățământul postliceal a fost inferioară anilor școlari anteriori, ajungând la 10,8%.

Pe sexe, se constată că rata de absolvire a învățământului postliceal la populația feminină este superioară ratei pentru populația masculină.

Fig. 6.3.2.3

Sursa: INS

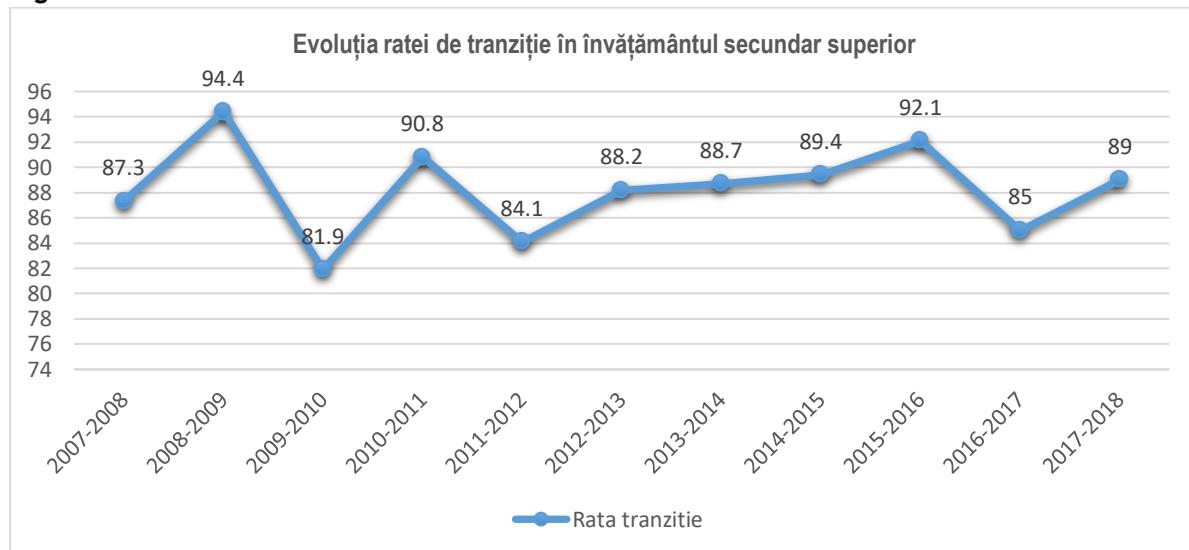
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁰

Rata de tranziție în învățământul secundar superior

Rata de tranziție a elevilor de gimnaziu către învățământul liceal sau profesional are o evoluție oscilantă în perioada analizată, cea mai mare valoare fiind înregistrată în anul școlar 2008-2009, de 94,4%, iar cea mai mică în anul școlar următor.

În mediul urban valoarea ratei de tranziție este mult mai ridicată decât în mediul rural, iar pe sexe, rata de tranziție pentru populația feminină este de regulă mai mare în perioada analizată, cu unele excepții, însă cu valori apropiate față de cea pentru populația masculină.

⁵⁰ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „22 Rata tranzitie (INS)”

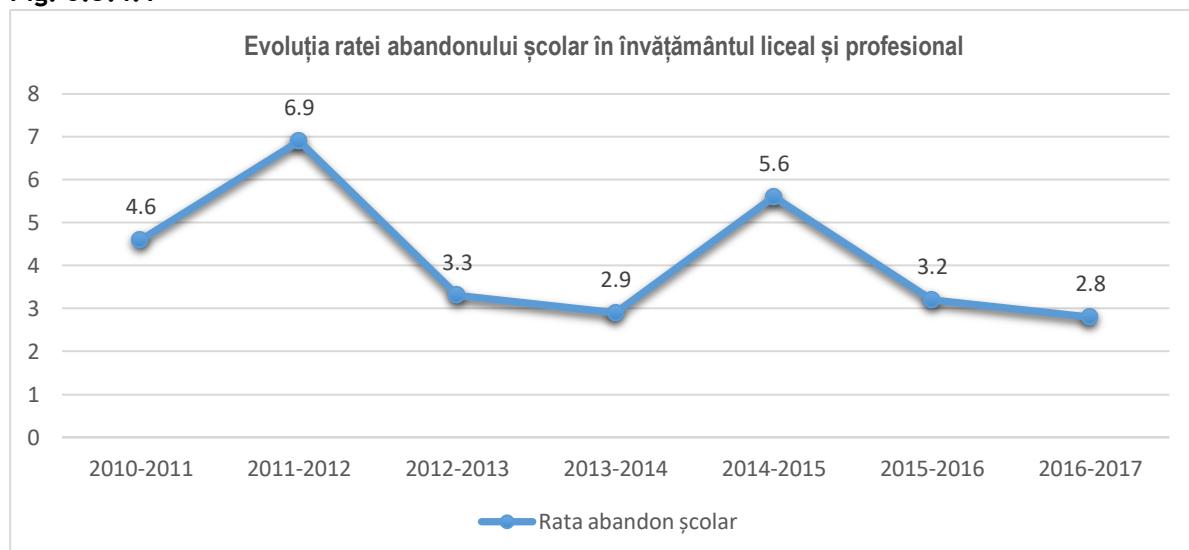
Fig. 6.3.3.1

Sursa: INS

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵¹

Învățământul liceal și profesional

La nivelul județului Tulcea se constată că în anul școlar 2012-2013 rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional a înregistrat cea mai mare valoare din perioada analizată, de 6,9%. Începând cu anul școlar 2014-2015, rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional începe să scadă până la finalul perioadei când atinge valoare de 2,8%, situată peste rata la nivel național, de 2,6%.

Fig. 6.3.4.1

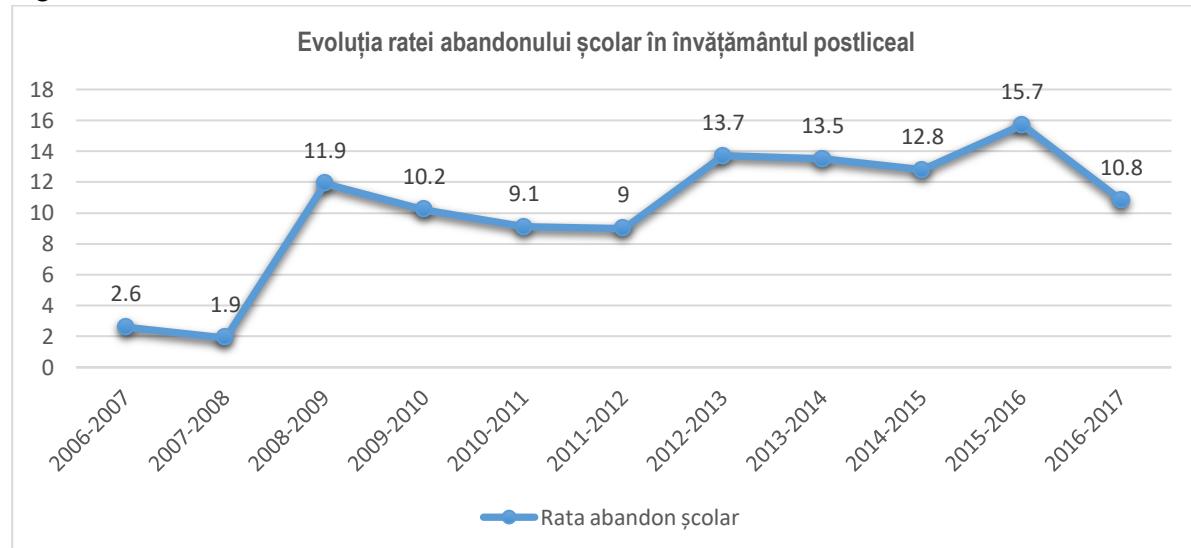
Sursa: INS

⁵¹ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „23 Rata abandonului (INS)”

Învățământul postliceal

La învățământul postliceal rata abandonului școlar înregistrează la nivelul județului o tendință de creștere în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2015-2016, cu un maxim înregistrat în anul școlar 2015-2016 de 15,7%. Și la nivel național rata abandonului școlar la învățământul postliceal a înregistrat o creștere în perioada analizată, însă valorile înregistrate la nivelul județului sunt superioare. În ultimul an de analiză, rata abandonului a scăzut, atingând valoarea de 10,8%.

Fig. 6.3.4.2

Sursa: INS

6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁵²

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație înregistrează la nivel național o evoluție descendentă în perioada 2000-2016, de la 22,9% în anul 2000, la 18,5% în anul 2016. Cea mai mică valoare a fost înregistrată în anul 2008, de 15,9%.

Tabelul 6.3.5 Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în România

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Romania	19,6	17,9	17,3	15,9	16,6	19,3	18,1	17,8	17,3	18,1	19,1	18,5	18,1
Masculin	20,1	17,8	17,1	15,9	16,1	19,5	19,1	18,5	18,7	19,5	19,5	18,4	18,0
Feminin	19,1	18,0	17,4	16,0	17,2	19,0	17,2	16,9	15,9	16,7	18,5	18,7	18,1

Sursa: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

Indicatorul nu este disponibil la nivel județean. La nivelul Regiunii Sud - Est, se constată că, pe întreaga perioadă analizată, se înregistrează o creștere, de la 23,8% în anul 2000, la 24,4% în 2016, cu un minim în anul 2009, de 18,3% și un maxim de 27,5% în 2004. În ultimii 3 ani ai perioadei analizate, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în Regiunea Sud - Est, a fost în ușoară scădere. Cu toate acestea, regiunea Sud - Est înregistrează în ultimul an al perioadei analizate o rată superioară mediei naționale cu aproape 6 puncte procentuale

⁵² Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „24 Rata de parasire timurie - EUROSTAT”

(24,4% la nivelul regiunii față de 18,5% la nivel național) și foarte departe de media UE 28 (10,7%). Valorile mari ale indicatorului, precum și faptul că în anul 2016 s-a înregistrat o creștere a valorii indicatorului față de anul precedent atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Sud - Est reprezintă un semnal de alarmă, având în vedere ținta asumată de România la orizontul anului 2020, pentru valoarea de 11,3% a acestui indicator.

6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁵³

Cu toate că România a înregistrat progrese în ceea ce privește procentul persoanelor cu nivel scăzut la toate cele trei criterii, citire, matematică și științe, în cadrul testelor PISA, în perioada 2006-2015, valorile mari pe care le înregistrează în 2016 plasează țara noastră, între țările UE 28, pe penultimul loc la citire (înaintea Bulgariei), pe antepenultimul loc la matematică (înaintea Bulgariei și a Ciprului) și pe penultimul loc la științe (înaintea Ciprului). De asemenea, se constată că ponderea persoanelor cu nivel ridicat (nivelul 5 sau peste) la toate cele trei criterii este deosebit de scăzut. Indicatorul nu este disponibil la nivel județean.

Tabelul 6.3.5 Procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf la testele PISA

Criteriul	Nivelul de competență	Procentajul persoanelor			
		PISA 2006	PISA 2009	PISA 2012	PISA 2015
Citire	Sub nivelul 2		40.4%	37.3%	38.7%
	Nivelul 5 sau peste		0.7%	1.6%	2.0%
Matematică	Sub nivelul 2	52.7%	47.0%	40.8%	39.9%
	Nivelul 5 sau peste	1.3%	1.3%	3.2%	3.3%
Științe	Sub nivelul 2	46.9%	41.4%	37.3%	38.5%
	Nivelul 5 sau peste	0.5%	0.4%	0.9%	0.7%

Sursa: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

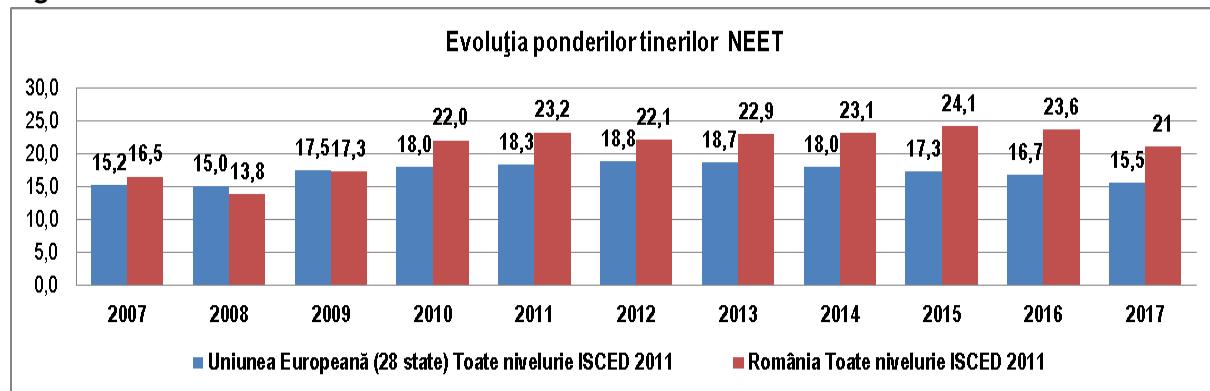
6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁵⁴

În ceea ce privește ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, România înregistrează o îngrijorătoare tendință de creștere în perioada 2007-2017.

După un maxim înregistrat în anul 2015, de 24,1%, în următorii doi ani s-a înregistrat o scădere cu 3,1 puncte procentuale ajungându-se în anul 2017 la 21%. Cu toate acestea, valoarea înregistrată în 2017 este cu 4,5 puncte procentuale peste valoarea din 2007 și cu 5,5 puncte procentuale peste media UE 28.

⁵³ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „25 PISA”

⁵⁴ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „26 Tineri NEET”

Fig. 6.3.7.

Sursa: EUROSTAT

Decalajul dintre UE și România s-a accentuat în perioada analizată. Astfel, dacă în 2007 diferența dintre valorile înregistrate la nivelul UE și România era de 1,3 puncte procentuale, în anul 2017, decalajul s-a mărit la 5,5 puncte procentuale. Indicatorul nu este disponibil la nivel județean.

6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁵⁵

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte cu vîrstă cuprinsă între 25 și 64 de ani, înregistrază, la nivel național, începând cu anul 2013 o scădere continuă. Valoarea indicatorului din anul 2017, de numai 1,1% este îngrijorător, în condițiile în care ținta propusă de România pentru 2020 este de 10%.

Indicatorul nu este disponibil la nivel județean. La nivelul regiunilor de dezvoltare, cea mai mare rată de participare în anul 2017 a fost înregistrată în Regiunea Sud Muntenia, de 1,4%. În anul 2017, Regiunea Sud - Est înregistrază cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte dintre regiunile de dezvoltare ale României, de doar 0,6%. În perioada 2013-2016 rata de participare în formarea continuă a populației adulte din Regiunea Sud - Est a cunoscut o scădere continuă.

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

La nivelul Regiunii Sud - Est, în 2015, conform AMIGO, rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut valoarea de 20,4%, mult mai mare decât rata totală a șomajului de lungă durată, de 4,4%. De aici se poate concluziona că impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului este unul ridicat. De asemenea, este de remarcat faptul că rata

⁵⁵ Datele la care se face referire se regăsesc în Anexa „27 Formare continuă”

șomajului de lungă durată pentru tineri a crescut în 2015 față de 2014 cu aproape 4 puncte procentuale. Ponderea şomerilor tineri din totalul şomerilor, conform AMIGO, în 2015, era de 25%, ceea ce întăreşte concluzia formulată mai sus.

În contextul datelor prezentate mai sus, se impune o abordare integrată a mai multor măsuri menite să conducă la reducerea şomajului în rândul tinerilor. Pe de o parte este necesară o mai bună corelare a ofertei IPT cu cererea pieței muncii, adaptarea conținuturilor învățării la realitățile viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, creșterea ponderii stagilor de pregătire practică la operatorii economici parteneri ai școlii în scopul dobândirii de către absolvenți a competențelor specifice viitorului loc de muncă. Pe de altă parte, este necesară creșterea atractivității viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, atât din punct de vedere al condițiilor de muncă cât și al retribuției.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire pe niveluri de educație

Acest indicator ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata şomajului absolvenților și rata totală a şomajului. În acest moment, în lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenți) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a şomajului tinerilor din grupa de vîrstă 15-24 de ani și ponderea ridicată a acestora în numărul total al şomerilor sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, şomajul tinerilor din grupa de vîrstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenți IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca şomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. În acest sens se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării unitare la nivel național a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților, conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice: crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic și realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național. Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea Ministerului Educației Naționale, cu implicarea CNDIPT.

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

Schimbările din ultimii ani în sistemul de ÎPT privind arhitectura traseelor de pregătire cu finalități specifice până la nivelul 5 de calificare, avantajele unui sistem deschis cu o mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală, introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă, relevanța sporită a noilor standarde de pregătire profesională (SPP), etc. - favorizează o mai bună adaptare a ofertei la nevoile beneficiarilor (inclusiv prin posibilitatea unor parcursuri individualizate).

Gradul de acoperire cu profesori și maîstri calificați este relativ bun la nivelul județului, dar se constată dificultăți în acoperirea cu titulari în unele domenii cum ar fi: profesori și maîstri în electronică și automatizări, electric, comerț, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie etc. - situație care generează adesea o fluctuație importantă a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (în raport cu noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic, realizată în parteneriat și cu sprijinul operatorilor economici parteneri.

Situată bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranță, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

În ceea ce privește mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT se recomandă:

- consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale;
- promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (benchmarking);
- adoptarea planificării prin PAS (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) de către toate unitățile de ÎPT;
- adoptarea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

Valorile ratei nete și a gradului de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma.

Planificarea în ÎPT va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ţinte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă. Un prim reper în calcularea acestor ţinte l-ar putea constitui benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior.

Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare și în consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației etc.

Nivelul scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază "tradiționale" (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare etc.

Implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE și să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoie de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- satisfacerea solicitărilor operatorilor economici;
- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu;
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă;
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor;
- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).

6.5.1. Ţinte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Plecând de la structura cererii potențiale, în perspectiva 2017-2025, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat din Studiul previzional, în Regiunea Sud - Est, sunt

recomandate următoarele ponderi privind cuprinderea elevilor pe domenii din tabelul următor.

Tabelul 6.5.1. Ponderi recomandate pentru oferta la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional în Regiunea de Sud-Est

Domeniul pregătirii de bază/ Profilul	Ținte propuse pentru oferta de formare *
1.Mecanică	23
2.Electromecanică	2.5
3.Electronică și automatizări	5.5
4.Chimie industrială	1
5.Materiale de construcții	1
6.Electric	5.5
7.Construcții, instalații și lucrări publice	10
8.Agricultură	4.5
9.Silvicultură	1
10.Comerț	10.5
11.Turism și alimentație	12
12.Industria alimentară	5
13.Fabricarea produselor din lemn	2
14.Industria textilă și pielărie	4.5
15.Tehnici poligrafice	0.5
16.Estetica și igiena corpului omenesc	1
17. Protecția mediului	3
18. Economic	7.5
19. Producție media	0
TOTAL	100

*ponderile reprezintă ieșiri din sistemul ÎPT în 2025

7. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI

Implementarea PLAI este reflectata de tendința de apropiere a planului de școlarizare de țintele acestuia. De asemenea tendințele de dezvoltare economică regională și județeană, analiza impactului modificărilor legislative privind organizarea învățământului profesional și tehnic și a rețelei unităților ÎPT impun o permanentă revizuire a PLAI și PRAI.

8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Preocupare constantă pentru adaptarea ofertei de pregătire la nevoile pieței muncii; ✓ Consolidarea rolurilor structurilor consultative din ÎPT- CR și CLDPS; ✓ Implicarea structurilor consultative CR și CLDPS în planificarea strategică a ofertei IPT și în fundamentarea planului de școlarizare la IPT ✓ Implicarea CNDIPT în furnizarea către CR, CLDPS, unități de învățământ și alți factori interesați de studii și analize privind evoluțiile și programele demografice, economice și de piață muncii necesare planificării strategice a ofertei IPT ✓ Relansarea învățământului profesional începând cu anul școlar 2014-2015 prin introducerea învățământului profesional cu durata de 3 ani, după finalizarea învățământului gimnazial; ✓ Introducerea învățământului dual începând cu anul școlar 2017-2018; ✓ Rețea de unități de învățământ la nivel regional și județean capabilă să acopere nevoile de calificări ale pieței muncii într-o largă paletă de calificări profesionale ✓ Grad ridicat de acoperire cu profesori și maștri instructori calificați; ✓ Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT (infrastructură și echipamente) în școlile cuprinse în diferite programe de investiții; ✓ Creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale; ✓ Sistem educațional deschis cu mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală; ✓ Introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă; ✓ Creșterea numărului de parteneriate încheiate pentru practica elevilor; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate); ✓ Rata netă de cuprindere în educație mai mică în Regiunea Centru decât la nivel național, la toate nivelurile de educație cu excepția învățământului primar. ✓ Rata mare a abandonului școlar, în special în învățământul profesional; ✓ Rată de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel regional este departe de ținta pentru 2020 la nivelul UE (10%) și ținta asumată de România de 11,3%. ✓ Implicare slabă a școlilor din ÎPT în formarea adulților; ✓ Implicare insuficientă a școlilor din ÎPT în programe de "a doua șansă"; ✓ Lipsa unui sistem funcțional pentru monitorizarea inserției profesionale a absolvenților; ✓ Informare și consiliere deficitară a elevilor; ✓ Baza materială a unităților IPT destinată formării profesionale este învechită ✓ Lipsa unui sistem de formare continuă a cadrelor didactice prin care acestea să își actualizeze cunoștințele de specialitate în acord cu noile tehnologii și echipamente de la operatorii economici ✓ Lipsa unui mecanism de monitorizare a calității formării profesionale la operatorii economici parteneri ✓ Lipsa unui sistem de autorizare a operatorilor economici implicați în formarea profesională inițială, în raport cu standardele de pregătire profesională ✓ Lipsa reglementărilor privind statutul tutorelui implicat în formarea profesională inițială din partea operatorului economic

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Oportunitățile de finanțare prin POCU și POCA pentru îmbunătățirea mecanismelor de planificare strategică în ÎPT și creșterea gradului de corelare a ofertei cu piața muncii și pentru monitorizarea inserției absolvenților; ✓ Oportunitățile de finanțare prin POCU pentru creșterea calității educației și formării profesionale inițiale ✓ Relansarea creșterii economice în ultimii ani; ✓ Ponderea semnificativă serviciilor în economie; ✓ Profilul industrial a regiunii; diversitatea activităților industriale; ✓ Dinamica încurajatoare a investițiilor în economie; ✓ Măsurile și acțiunile cuprinse în strategiile naționale, în special în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 -2020 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Atractivitate scăzută în rândul elevilor a IPT, în special a învățământului profesional ✓ Declin demografic accentuat pentru grupele tinere de vîrstă (15-18 ani); ✓ Migrația externă; ✓ Disparități urban/rural în ceea ce privește accesul la educație de calitate, risc de excludere socială a categoriilor dezavantajate ✓ Lipsa motivației profesionale a cadrelor didactice datorită salarizării din sistemul de învățământ; ✓ Rate de activitate și rate de ocupare semnificativ mai reduse pentru populația feminină și din mediul rural - fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură); ✓ Decalaj pe sexe și medii rezidențiale a ratelor de ocupare, mai reduse pentru femeile tinere și în mediul rural. ✓ Rata șomajului (BIM) în mediul rural, mai ridicată decât în urban ✓ Ponderea mare a șomerilor tineri din totalul șomerilor (BIM) la nivelul regiunii; ✓ Disparități majore între rural și urban în structura ocupării pe medii rezidențiale în ceea ce privește populația ocupată pe nivel de educație

9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI

Scopul analizelor detaliate în prezentul document a fost desprinderea unor concluzii și recomandări - sintetizate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză - în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională și, în final, de a propune un plan de măsuri.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vîrstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-18 ani) în care se încadrează elevii de liceu, respectiv învățământul profesional.

O primă concluzie vizează nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei regionale, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională (acces vs. calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor.

De asemenea, pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității, se desprinde nevoia și oportunitatea unei strategii de diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderile și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță, etc.

În sprijinul adaptării permanente a ofertei la comanda socială, se recomandă crearea și aplicarea unor proceduri coerente de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informațiile necesare - credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională.

Este esențială coordonarea în acest scop între instituțiile Consorțiului regional, în vederea planificării și implementării unor proceduri adecvate pentru investigarea pieței muncii.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile viitorului cadru național al calificărilor ar facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizațiilor specializate pentru proiectarea și aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor - vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională.

În sprijinul raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli din rețeaua școlară actuală - prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la: evoluția demografică, condițiile de acces în

zonă/zonele apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor .

În baza analizei SWOT, Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social apreciază ca necesar a fi stabilite următoarele priorități și obiective:

PRIORITATEA 1 : Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare și creșterea ofertei pentru formarea profesională a adulților

Obiectivul 1.1. : Identificarea nevoilor de calificare

Obiectivul 1.2. : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări

Obiectivul 1.3. : Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adevarare a competențelor formate la nevoile unei economii a cunoașterii

Obiectivul 1.4. : Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT

PRIORITATEA 2 : Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

Obiectivul 2.1. : Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT

Obiectivul 2.2. : Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare ÎPT

PRIORITATEA 3 : Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor TVET

Obiectivul 3.1.: Dezvoltarea managementului unităților școlare ÎPT

Obiectivul 3.2. : Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

PRIORITATEA 4 : Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 4.1. : Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

PRIORITATEA 5 : Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

PRIORITATEA 6 : Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 6.1. : Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

Pentru realizarea priorităților și a obiectivele menționate sunt planificate în capitolul următor activități și sunt stabilite responsabilități. Fiecare obiectiv și fiecare activitate i-au fost asociati indicatori de realizare.

10. Planul de măsuri

PRIORITATEA 1: ADAPTAREA OFERTEI EDUCATIONALE DE FORMARE PROFESSIONALĂ LA CERINȚELE PIETEI MUNCII			
<u>Obiectivul 1.1.: Identificarea nevoilor de calificare</u> Indicatori: Cererea pieței muncii pe sectoare economice și calificări relevante identificate		Precondiții și riscuri <i>Piața muncii regională și județeană nu va suporta dezvoltări imprevizibile pe termen scurt</i>	
Rezultate A 1. Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii și formare profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual A 2. Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele formării profesionale inițiale la nivel regional și județean actualizate anual A3. Studii previzionale și anchete în întreprinderi		Precondiții și riscuri <i>Instituțiile care dețin informațiile (INS, ANOFM, ISJ, AJOFM) pun la dispoziția membrilor CLDPS datele necesare în timp util</i> <i>Membrii CLDPS își asumă sarcina de actualizare</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale și administrative regionale și județene	Anual: luna martie	AJPIS, AJOFM, Membrii CLDPS	- Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare - INS pune la dispoziția membrilor CLDPS datele necesare
2. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice și administrative județene	Anual: luna februarie	ISJ	- ISJ pun la dispoziția grupului de lucru al CLDPS datele necesare în timp util
3. Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	- CLDPS, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile

<p>Obiectiv 1.2.: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări</p> <p>Indicatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ponderea IPT în planurile de școlarizare este de minim 60% din totalul planului de școlarizare - În anul școlar 2020-2021 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI cel puțin 12 domenii de formare profesională. - În 2025 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI toate domenii de formare profesională (abaterile maxime la domeniile aliniate vor fi în anul școlar 2020-2021 echivalente cu ponderea unei clase) - Ponderile profilurilor la liceul tehnologic sunt aliniate la țintele PRAI și PLAI în anul școlar 2020-2021 - Distribuția pe calificări a planurilor de școlarizare respectă recomandările PRAI, PLAI și CLDPS - Distribuția teritorială a calificărilor respectă recomandările PRAI și PLAI - Ponderea absolvenților înregistrați în şomaj - Insertia profesională a absolvenților IPT 	<p>Precondiții și riscuri</p> <p><i>Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt</i></p> <p><i>ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și CLDPS și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de școlarizare prin IPT</i></p>
<p>Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)</p> <p>A 1. Rapoarte anuale de monitorizare a PLAI</p> <p>A 2. Rapoarte anuale de monitorizare a PAS</p> <p>A 3. PRAI actualizat anual</p> <p>A 4. PLAI actualizat anual</p> <p>A 4. Toate unitățile școlare IPT din județ realizează actualizarea anuală a PAS</p> <p>A 5. Planurile de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI, avizate de către CLDPS</p>	<p>Precondiții și riscuri</p> <p><i>Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare, evaluare și actualizare.</i></p> <p><i>Instituțiile componente ale CLDPS pun la dispoziția CLDPS datele necesare monitorizării, evaluării și actualizării în timp util.</i></p> <p><i>ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PLAI.</i></p>

Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)	Anual: luna februarie	- Instituția care asigură președinția CLDPS - Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
2. Evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)	Anual: luna februarie	- ISJ - Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
3. Actualizarea anuală a PRAI	Anual: luna martie	- ISJ - Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare PLAI
4. Actualizarea anuală a PLAI	Anual: luna iulie	- ISJ - Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare PLAI
4. Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT din județ	Anual: luna septembrie	- ISJ - Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ își asumă sarcina de actualizare PAS ISJ și CLDPS își asumă sarcina de a sprijini unitățile de învățământ în procesul de elaborare PLAI
5. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI	Anual: luna decembrie	- ISJ - CLDPS	ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI

<p>Obiectivul 1.3.: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile pieței muncii</p> <p>Indicatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minim 50% dintre absolvenții IPT care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2020-2021 - Cel puțin 70% dintre angajatorii chestionați se declară mulțumiți de competențele dobândite de absolvenți, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2020-2021 	<p>Precondiții și riscuri</p> <p><i>Absolvenții de învățământ profesional doresc să continue studiile</i></p> <p><i>Oferta angajatorilor este atractivă pentru absolvenți</i></p>		
<p>Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)</p> <p>A 1. - Planul de școlarizare pentru IPT răspune nevoilor de formare identificate</p> <p>A 2. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 4</p> <p>A 3. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 5</p> <p>A 4.1. - Toate unitățile școlare IPT realizează investigarea cerințelor specifice din partea angajatorilor privind competențele absolvenților începând cu anul școlar 2020-2021</p> <p>A 4.2. - Toate unitățile școlare realizează CDL în parteneriat cu agenții economici</p> <p>A 5. - Constituirea de rețele de școli pe domenii de formare profesională în care sunt cuprinse toate școlile IPT, începând cu anul școlar 2020-2021. Rolul coordonator al rețelelor revine școlilor cuprinse în Programele Phare TVET.</p> <p>A 6. - Toate rețelele de școli constituie pe domenii de formare profesională elaborează și aplică programe comune pentru utilizarea de către elevi a dotărilor de care dispun școlile</p> <p>A 7. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 2</p> <p>A. 8. - Studiu la nivel regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2021 la 6 luni și la 12 luni de la absolvire</p>	<p>Precondiții și riscuri</p> <p><i>Absolvenții învățământului profesional optează pentru continuarea studiilor prin învățământul serial</i></p> <p><i>Angajatorii sunt dispuși să colaboreze la completarea chestionarelor și elaborarea CDL</i></p> <p><i>Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională</i></p> <p><i>Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse să pună la dispoziția altor școli dotările existente</i></p>		
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri

1. Adaptarea ofertei de școlarizare prin IPT pentru a oferi șanse de continuare a studiilor.	Anual: luna decembrie	ISJ	Absolvenții de învățământ profesional și liceal optează pentru continuarea studiilor
2. Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere (vezi acțiunile de la Prioritatea 4)			
3. Facilitarea accesului la educație prin IPT pentru grupurile dezavantajate (vezi acțiunile de la Prioritatea 5)			
4. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor prin intermediul chestionarelor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu agenții economici	Anual: luna septembrie	ISJ Unitățile școlare IPT și CLDPS	Angajatorii sunt dispuși să colaboreze la completarea chestionarelor și elaborarea CDL ISJ și CLDPS își asumă rolurile de consultanță pentru unitățile școlare și agenții economici ISJ și CLDPS își asumă rolul de avizare a CDL
5. Dezvoltarea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritare la nivel județean	Anual, începând cu luna octombrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională
6. Dezvoltarea de programe între școlile din rețelele constituite pentru utilizarea comună a dotărilor	Anual, începând cu luna noiembrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse

			să pună la dispoziția altor școli dotările existente
7. Dotarea cu echipamente de instruire conform standardelor de pregătire profesională a școlilor IPT (vezi prioritatea 2)			
8. Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT: - Studiu la nivelul regional și al județului pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2019, la 6 și 12 luni de la absolvire	Anual, luna august	CNDIPT CLDPS AJOFM ITM	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile
Obiectivul 1.4.: Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT		Precondiții și riscuri <i>Concurența altor furnizori de formare profesională</i>	
Indicatori: Toate unitățile școlare IPT au rol funcțional de centre pentru furnizarea de servicii de formare profesională pentru comunitățile locale		Precondiții și riscuri <i>Unitățile școlare IPT își asumă rolul de furnizori de formare continuă pentru comunitățile din care fac parte și fac demersurile necesare autorizării și derulării cursurilor de formare pentru adulți</i>	
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Dublarea numărului de programe de reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT până în 2025. A 2. În anul 2025 toate unitățile IPT care au identificat nevoi de formare a adulților sunt autorizate ca furnizori de formare continuă și derulează programe de formare profesională continuă. A 3. Minimum 30 % dintre unitățile școlare IPT sunt implicate în proiecte pentru formarea profesională a angajaților agenților economici până în 2021.		Precondiții și riscuri <i>Unitățile școlare IPT își asumă rolul de furnizori de formare continuă pentru comunitățile din care fac parte și fac demersurile necesare autorizării și derulării cursurilor de formare pentru adulți</i>	

A 4. Numărul serviciilor de consultanță, cercetare, microproducție ale unităților de învățământ			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare - mai ales pentru absolvenții care nu se încadrează în primele 6 luni de la absolvire	permanent	ISJ Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT și AJOFM acceptă colaborările pentru reconversia profesională a șomerilor și pentru alte măsuri active de ocupare
2. Creșterea numărului de unități școlare IPT care derulează programe de formare pentru adulți. Creșterea numărului de programe de formare pentru adulți derulate de unitățile școlare IPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Autorizarea unităților școlare IPT ca furnizori de formare profesională pentru adulți Concurența altor furnizori
3. Realizarea/implicarea în proiecte FSE pentru formarea profesională a angajaților agenților economici	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT dispun de resursele financiare necesare

PRIORITATEA 2: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT			
Obiectivul 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din IPT	Precondiții și riscuri <i>Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale</i> <i>Sunt disponibile surse de finanțare POR</i>		
Indicatori: Până în 2025, toate școlile IPT din regiune corespund normelor de siguranță și igienă Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare și dotare 10-20% din unitățile școlare IPT începând cu 2020			
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1., A.2. Sunt elaborate direcțiile de restructurare a rețelei școlare de la nivelul județului A 3. Școlile TVET de la nivelul regiunii sunt ierarhizate funcție de relevanța lor în raport cu nevoile de formare profesională inițială - anual începând cu 2020 A 4. Unitățile școlare IPT necesar a fi reabilitate cu prioritate sunt identificate la nivel regional- anual începând cu 2020 A 5 Unitățile școlare necesar a fi reabilitate cu prioritate sunt cuprinse în programe de reabilitare începând cu 2020 A 6.1 Toate unitățile școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii sunt cuprinse în programe de reabilitare până în 2025. A.6.2 Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare 10-20% din totalul unităților școlare ce necesită reabilitare.	Precondiții și riscuri <i>CLDPS decide prin consens direcțiile de restructurare a rețelei școlare IPT, ierarhia și prioritățile de reabilitare a unităților școlare IPT la nivel regional.</i> <i>Consiliile locale și unitățile școlare IPT adoptă deciziile de reabilitare a infrastructurii școlilor</i> <i>Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor</i>		
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare la nivelul fiecărui județ în funcție de nevoile de calificare identificate și de particularitățile rețelei școlare	Anual: luna septembrie	CLDPS ISJ	CLDPS decid prin consens direcțiile de restructurare
2. Implementarea direcțiilor de acțiune pentru restructurarea rețelei școlare	Anual începând cu luna septembrie	ISJ	ISJ și autoritățile locale își însușesc recomandările CR și CLDPS

3. Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare identificate	Revizuire anuală	CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare/dezvoltare/dotare a unităților școlare IPT la nivel județean
4. Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel județean	Anual	CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare a unităților școlare IPT la nivel județean
5. Cuprinderea unităților școlare IPT identificate ca prioritare pentru reabilitare în programe de reabilitare cu finanțare de la bugetele locale, național și prin FEDR	Anual, Începând cu 2015	ISJ, CJ, CL	Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe. Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor
6. Cuprinderea tuturor unităților școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii în programe de reabilitare. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT care necesită reabilitare în programe	Anual	CL, ISJ, Unitățile școlare	Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe. Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor

<p>Obiectivul 2.2.: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT</p> <p>Indicator: Până în 2025, toate școlile IPT din regiune beneficiază cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minimă obligatorie Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT</p>	<p>Precondiții și riscuri <i>Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale</i> <i>Sunt disponibile surse de finanțare FEDR</i></p>
--	--

Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Liste de echipamente necesare școlilor IPT identificate ca prioritare pentru dezvoltare A 2. Unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din fonduri bugetare, Europene sau alte fonduri atrase, începând din 2020 A 3. Toate școlile IPT din regiune sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din surse bugetare și FEDR pentru asigurarea standardelor de dotare minim obligatorie până în 2025. Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT	Precondiții și riscuri Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe		
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente de instruire la unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional(vezi acțiunea 4 obiectivul 2.1.)	Anual: luna septembrie	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri, Unitățile școlare	
2. Dotarea cu echipamente a unităților școlare IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional (vezi acțiunea 4 obiectivul 2.1.)	2020	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
3. Dotarea cu echipamente a tuturor unităților școlare IPT. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT în programe de dotare	Anual	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe

PRIORITATEA 3: Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor TVET			
Obiectivul 3.1.: Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT		Precondiții și riscuri <i>Există resursele financiare umane și logistice necesare</i>	
Indicatori: Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au competențele necesare exercitării unui management eficient până în 2020. Toate unitățile școlare IPT au echipe de cadre didactice și membrii ai CA cu competențe necesare pentru elaborarea PAS			
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au parcurs cel puțin un stagiu de formare până în 2020. Anual sunt cuprinși în programele de formare 10-20% din directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT A 2. Membrii echipelor de elaborare a PAS din toate unitățile școlare IPT au competențele necesare elaborării PAS. Anual sunt organizate stagii pentru toate echipele de elaborare PAS în scopul actualizării în raport cu PRAI și PLAI		Precondiții și riscuri <i>CCD și ISJ își asumă rolurile de furnizori de formare</i> <i>Există resursele financiare umane și logistice necesare</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
Stagii de formare a directorilor și directorilor adjuncți ai școlilor IPT în domeniul managementului educațional	Anual	ISJ CCD	CCD și ISJ își asumă rolurile de furnizori de formare Există resursele necesare
Stagii de formare pentru membrii echipelor de elaborare a PAS din toate școlile IPT (cadre didactice și membrii ai CA)	Anual: luna mai	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET își asumă rolul de furnizor de formare în cadrul rețelelor de școli constituite	Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET își asumă rolul de furnizor de formare în cadrul rețelelor de școli constituite Există resursele necesare
Stagii de informare și formare pentru echipe de cadre didactice din toate școlile IPT pentru elaborarea proiectelor cu finanțare din fondurile structurale	Stagii anuale	ISJ în colaborare cu OI POCU	

<p>Obiectivul 3.2.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din IPT</p> <p>Indicatori:</p> <p>Toate cadrele didactice de specialitate din unitățile școlare IPT au dezvoltat competențele necesare desfășurării unei activități didactice de calitate începând cu anul școlar 2020-2021</p> <p>Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 1 % în 2025</p> <p>Totii consilierii școlari au dezvoltat competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor</p>	<p>Precondiții și riscuri</p> <p>Există resursele financiare umane și logistice necesare</p>
<p>Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)</p> <p>A 1.1. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea învățării centrate pe elev până la sfârșitul anului 2021. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 - 20% din cadrele didactice din școlile IPT</p> <p>A 1.2. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea sistemului de asigurare a calității până la sfârșitul anului 2021. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 -20% din cadrele didactice din școlile IPT</p> <p>A 2.1. Toate cadrele didactice de specialitate parcurg anual stagiu de documentare la agenții economici parteneri începând cu anul 2020-2021</p> <p>A 2.2. Toate cadrele didactice de specialitate din școlile TVET integrează în procesul didactic cerințele angajatorilor, tehnologiile și echipamentele din dotarea agenților economici parteneri începând cu anul 2020</p> <p>A 3. Totii consilierii școlari au dezvoltat competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor</p> <p>A 4.1. Toate cadrele didactice de specialitate sunt cuprinse anual în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare</p> <p>A 4.2. Cel puțin 20% dintre cadrele didactice de specialitate participă anual la stagii de formare organizate de instituții abilitate</p>	<p>Precondiții și riscuri</p> <p>Există resursele financiare necesare</p> <p>Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagilor de documentare a cadrelor didactice</p> <p>Specialiști cu specializări necesare optează pentru cariera didactică</p>

<p>A 5. Scheme de mentorat realizate pentru toți profesorii debutanți în toate unitățile școlare IPT</p> <p>A 6. Cel puțin un schimb de experiență organizat anual în cadrul fiecărei rețele de școli pe domenii de formare profesională prioritare</p> <p>A 8. Deficitul și excedentul de cadre didactice de specialitate sunt anticipate la orizontul anului 2021</p> <p>A 9. 1. Setul de măsuri pentru asigurarea cu cadre didactice de specialitate la specializări cu deficit de cadre calificate este elaborat și aplicat începând cu 2020-2021. Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 1 % în 2025</p> <p>A 9.2. Setul de măsuri pentru sprijinirea reconversiei profesionale a cadrelor didactice la specializări cu excedent de cadre didactice calificate este elaborat și aplicat începând cu 2020-2021</p> <p>A 10. Toți tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual parcurg stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională</p>			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității	Anual	ISJ, CCD Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET	Există resursele financiare necesare
2. Stagii de documentare a tuturor cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente(vizite de documentare / stagii de	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT, Agenții economici parteneri	Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagiorilor de documentare a cadrelor didactice

formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici)			
3. Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională	Anual	ISJ CCD	Există resursele financiare necesare
4. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din IPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)	Anual	ISJ CCD, Universități	Există resursele financiare necesare
5. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ acceptă implicarea în schemele de mentorat
6. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE	Anual	ISJ, Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET, Unitățile școlare IPT	Resursele financiare necesare sunt disponibile la nivelul unităților școlare IPT
8. Anticiparea evoluțiilor personalului didactic de specialitate din unitățile școlare IPT pe termen mediu	Anual, decembrie	ISJ	
9. Elaborarea și implementarea măsurilor necesare pentru asigurarea cu personal didactic de specialitate la disciplinele cu deficit de cadre calificate și sprijinirea cadrelor didactice de specialitate pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale la	Anual	ISJ	Specialiști cu specializări necesare optează pentru cariera didactică

disciplinele cu excedent previzionat de cadre calificate			
10. Stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională pentru tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual			Agenții economici acceptă implicarea în Stagiile de formare privind

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere	
<p>Obiectivul 4.1.: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă</p> <p>Indicatori:</p> <p>Reducerea, până în 2025, la max. 200 a numărului de elevi arondați/consilier</p> <p>Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere specializată / elev, anual începând cu 2020/2021 pentru elevii din clasele terminale (VIII, XI și, XII/XIII ciclul superior al liceului)</p> <p>Sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere din regiune, adoptat și implementat la nivel regional până în 2020</p> <p>Sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor adoptat și implementat la nivel regional până în 2020</p> <p>Calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere a elevilor adoptat și implementat începând cu 2020</p> <p>Materiale de promovare a carierei, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT, pe fiecare domeniu de pregătire, accesibile elevilor începând din 2020</p>	<p>Precondiții și riscuri</p> <p><i>Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare Legislația permite creșterea numărului de consilieri școlari</i></p>

Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A1. Toate unitățile ÎPT dispun de cabinet de orientare școlară și profesională și de consilieri calificați până în 2025		Precondiții și riscuri	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Încadrarea unui număr de consilieri CJRAE corespunzător raportului normat de 200 elevi/consilier	septembrie 2020	ISJ CJRAE	Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare MEN își asumă deciziile
2. Adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere	octombrie 2020	ISJ	Colaborarea CJRAE
3. Adoptarea unui sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor pentru continuarea studiilor	octombrie 2020	ISJ CJRAE	Colaborarea CJRAE din regiune ISJ și CJRAE își asumă rolurile
4. Proiectarea și implementarea unui calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere pentru: - clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională - cl. a VIII-a: oferta de formare la nivel județean/regional - clasa a IX-a pentru învățământ profesional și tehnic	septembrie 2020 anual	ISJ CJRAE AJOFM	Colaborarea ISJ, CJRAE, AJOFM din regiune ISJ, CJRAE și AJOFM își asumă rolurile
5. Acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră organizate în parteneriat școli-agenți economici	Anual	ISJ CJRAE Unități școlare IPT Agenți economici	Agenții economici parteneri își asumă rolurile în cadrul parteneriatului pentru orientarea și consilierea pentru carieră a elevilor

6. Elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire	Anual, luna ianuarie	ISJ, CJRAE Unitățile școlare IPT cuprinse în rețelele de școli pe domenii Agenții economici parteneri	Existența resurselor financiare Asumarea rolurilor de către ISJ, CJRAE, Unitățile de învățământ, Agenții economici
--	----------------------	--	---

PRIORITATEA 5: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație							
Obiectivul 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar		Precondiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i>					
Indicatori: Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2020.							
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT A 2. Toate unitățile școlare au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe până în 2020 A 3. Program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale adoptat și implementat începând cu anul școlar 2019-2020 în toate unitățile școlare IPT A 4. Elevii cu risc de abandon timpuriu identificați și sprijiniți prin asistență specializată și consiliere A 5. Programe pentru a doua sănă ofertate pentru toți elevii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare		Precondiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale</i>					
Acțiuni - Activități 2. Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.) 3. Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe		Termene Anual Anual		Instituții responsabile pentru implementare ISJ CJ CL ISJ CJ CL		Precondiții și riscuri Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU Existența resurselor financiare Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte pentru reabilitarea	

de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)			infrastructurii și dotarea școlilor.
4. Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în școlile din ÎPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
5. Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
6. Organizarea programelor de șansa a două pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare

PRIORITATEA 6: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT	
Obiectivul 6.1.: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT Indicatori: Asistarea deciziei privind IPT se realizează cu eficiență la cele 3 nivele de management participativ: - regional prin Consorțiul regional - local (județean) prin CLDPS - școlii prin CA	Precondiții și riscuri Instituțiile reprezentate CLDPS își asumă rolurile pentru dezvoltarea parteneriatului ISJ, unitățile școlare IPT și agenții economici își asumă rolurile pentru dezvoltarea parteneriatului

Rezultate: A 1. Reprezentarea în Consiliul de administrație al unităților școlare a cel puțin câte 1 partener social începând cu 2020-2021 A 2. Toți elevii din IPT beneficiază de locurilor de practică și condiții de pregătire la operatorii economici parteneri începând cu 2018-2019 A 3. Implementarea de către unitățile de învățământ, în parteneriat cu agenții economici de proiecte prin POCU, pentru practica elevilor începând cu anul școlar 2020-2021	Precondiții și riscuri <i>Instituțiile reprezentate în CR și CLDPS își asumă rolul de aplicant pentru proiectele POCU</i> <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Agenții economici parteneri își asumă implicarea în CA</i> <i>Unitățile școlare își asumă rolul de aplicant pentru proiectele POCU</i> <i>Lansarea apelurilor la propuneri de proiecte POCU</i>		
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de IPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici reprezentativi pentru profilul școlii	Începând cu septembrie 2020	ISJ Unitățile școlare IPT	Agenții economici parteneri acceptă implicarea în CA
2. Asigurarea locurilor de practică și condițiilor de pregătire în întreprinderi pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev	Începând cu septembrie 2020	ISJ, CR, CLDPS Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Agenții economici parteneri acceptă realizarea practicii elevilor în întreprinderi ISJ, CLDPS își asumă rolurile de consultanță pentru unitățile școlare IPT și agenții economici parteneri ISJ, CLDPS își asumă rolurile de monitorizare a calității formării profesionale prin IPT
3. Elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare din FSE pentru desfășurarea practicii elevilor la agenții economici	Funcție de calendarul de lansare a apelurilor la propuneri de proiecte POCU	ISJ Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Unitățile școlare își asumă rolul de aplicant pentru proiecte POS DRU Existența resurselor financiare